

FRAN DILIU BIBLIOLOG
Merit Profesorului Dr. Docent
S i m o n e s c u
75 de ani
9 decembrie 1977 -

Biblioteca

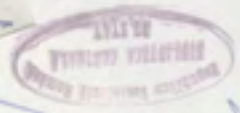
Revistă de bibliologie și știința informării

Incipitus est
Telemea in-320 - incunabul
Salam de Sibiu - Ibidem
Măsline - rețeta Societatei
Crochete de cașcaval - rețeta Societatei
Mașni de vacă / de porc - palimpsest
Tort cu frișcă - à la "Studia Bibliologica"
Cabernet de Niculițel - doctorand în
Bibliologie B.A.R. și B.C.S. 9 dec. 1977

Explicitus est
carea turcească

75

ani
1948-2023

2 / 2023

Revista *Biblioteca* - Gânduri la ceas aniversar - 75 de ani

Robert Coravu / Aurelia Mircescu / Constantin Ittu..... p. 3

REPERE PROFESIONALE. METODOLOGIE

Conferința anuală LIBER - forum de informare și discuții deschis bibliotecilor de cercetare

Claudia Mărgărit p. 7
 Implicarea Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” în proiecte naționale de informare și documentare și accesul la literatura științifică

Corina Dovîncă..... p. 9
 Aspecte privind activitatea teologului Teodor N. Manolache la Biblioteca Facultății de Teologie Ortodoxă și a Institutului Teologic de Grad Universitar din București

Marius George Coșarcă..... p. 14

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Eveniment special la Biblioteca Națională a României: expoziția *Viorel Cosma. Muzicologul prolific și fascinația enesciană* a Muzeului Național „George Enescu”.

Vernisaj și recital extraordinar

Irina Nițu p. 17
 Însemnări pe cartea românească veche tipărită la Buda: fondul special al Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Maria Magdalena Ioniță-Roșoiu p. 22
 Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava împlinește 100 de ani

Simona Teodora Adamovici..... p. 25
 Aspecte etnofolclorice din arealul cultural Argeș-Muscel

Ioana Necula p. 29
 Maria Callas - o voce iubită de zei și adorată de oameni

Raluca Bucinschi p. 33

PATRIMONIU

Ziarul umoristic *Cucurigu!* (1876-1877)

Silviu-Constantin Nedelcu p. 37
 Ia sau cămașa cu altă reflectată în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Gabriela Tomescu p. 43
 Religiozitate și etică în câteva basme populare culese de Iustin Ilieșiu

Cristina Marinescu..... p. 46

Cristina Marinescu..... p. 46

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona, desemnată cea mai bună bibliotecă publică a anului 2023

Raluca Man p. 48

GALAXIA GUTENBERG

Motivația, metode și strategii de învățare bazate pe arta povestirii

Mihaela Cofas, Paula-Luiza Chiru p. 52
 Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița la 90 de ani de la înființare

Vasilica Șerban p. 55
 Biblioteca în conștiința tinerei generații

Adriana Florentina Malanciu..... p. 58
 Johannes Gutenberg și invenția tiparului

Mariana Vasile..... p. 62
 70 de ani de lectură publică în orașul Tăuții-Măgherauș, județul Maramureș

Mariana Rusu..... p. 65

COLEGIUL EDITORIAL:

COMITET ȘTIINȚIFIC

prof. univ. dr. DOINA BANCIU

prof. univ. dr. AGNES ERICH

lect. univ. dr. MARIA MICLE

ELENA PINTILEI

conf. univ. dr. CRISTINA POPESCU

prof. univ. dr. ANGELA REPANOVICI

prof. univ. dr. ELENA TÎRZIMAN

acad. FLORIN FILIP

prof. univ. dr. ZANFIR ILIE

prof. univ. dr. MIRCEA REGNEALĂ

dr. OCTAVIAN MIHAIL SACHELARIE

COLEGIU CONSULTATIV

EUGENIA BEJAN

dr. ADRIANA-ELENA BORUNĂ

NICOLETA MARINESCU

dr. FLORICA-ELISABETA NUȚIU-VULCĂNESCU

VERA OSOIANU

dr. CARMEN-LEOCADIA PESANTEZ POZO

prof. univ. dr. hab. NELLY ȚURCAN

dr. ing. MIHAELA VOINICU

lect. univ. dr. ROBERT CORAVU

lect. univ. dr. CONSTANTIN ITTU

COLECTIV REDACȚIONAL

coordonator: dr. RALUCA MAN

tehnoredactare computerizată: FLORIN NISTOR

distribuție: ALEXANDRINA GABOR

Adresa: B-dul Unirii, nr. 22, București,

cod poștal 030833, OP 4, sector 3,

telefon: 021.3142434/1075,

e-mail: raluca.man@bibnat.ro

sanda.gabor@bibnat.ro (a se vedea coperta III)

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

Coperta I-IV – Colaj realizat de FLORIN NISTOR

Biblioteca visurilor noastre

Lector univ. dr. Robert CORAVU
 Universitatea din București. Facultatea de Litere
 email: robert.coravu@litere.unibuc.ro

Pentru oricine lucrează într-o bibliotecă românească, pentru orice specialist în biblioteconomie din România *Biblioteca* este principalul reper din peisajul publicațiilor domeniului. În paginile ei se regăsește istoria bibliotecilor românești din ultimii 75 de ani, cu creșteri și descreșteri, cu visurile și dezamăgirile celor care au scris-o.

Pentru autorii publicații aici, între care mă număr, *Biblioteca* nu e doar o sursă de informații de specialitate - înseamnă mai mult decât atât. La începuturile carierei, să mă regăsesc în revistă alături de nume importante ale biblioteconomiei și practicii de bibliotecă românești, alături de profesori de-ai mei a însemnat nu doar un motiv de mândrie - cine n-are nevoie de confirmări la vârsta aceea? - ci și un imbold de a continua pe drumul pe care pornisem. În nr. 11/1996, cel al debutului meu în revistă cu articolul *Biblioteca fără ziduri și publicul ei* semnau, între alții, Paul Eugen Banciu, Gheorghe Macsim, Ioana Bondor și neobositul Emil Vasilescu, redactorul-șef de cursă lungă al publicației, iar în caseta redacțională se regăseau Ion Stoica, Gheorghe Buluță, Georgeta Clinca, Dan Radu Popescu, Alexe Rău... Departate de mine intenția, în acel moment - și multă vreme după aceea - de a urma o carieră universitară, care implică și o activitate de cercetare susținută concretizată în publicații. Încă din primii ani am văzut cercetarea și comunicarea științifică drept parte a profesiei de bibliotecar.

Cred și acum că aceia care își doresc și sunt dispuși să facă efortul de a-și împărtăși experiențele, preocupările și cunoștințele profesionale se așază într-un mediu fertil pentru evoluția carierei și își deschid oportunități de comunicare și dezvoltare pe care doar practica de zi cu zi nu are cum să le ofere. Este adevărat, așa cum observa Raluca Man în invitația de a marca acest an aniversar printr-o contribuție în paginile *Bibliotecii*, că unii dintre cei care manifestă această propensiune preferă acum să folosească formele de diseminare electronică, instrumentele web-ului atât de la îndemână - site-urile, blogurile, rețelele de socializare - care facilitează comunicarea profesională atât instituțională cât și în nume propriu. Să nu ne facem, însă, (prea) multe iluzii: aceste instrumente sunt utilizate mai mult pentru a pune în circulație texte care nu s-ar putea regăsi într-o revistă de specialitate decât la o eventuală rubrică de anunțuri sau de „știri pe scurt”. În fapt, numărul celor care pot să contribuie cu articole care să corespundă exigențelor unei asemenea publicații a scăzut dramatic în ultimii ani, din diverse cauze - retragerea sau dispariția „seniorilor”, unii dintre ei străluciți mânători ai cuvântului scris (în biblioteci au lucrat de-a lungul timpului mulți scriitori și profesori), demotivarea profesională (un fenomen despre care la noi nu se vorbește aproape deloc și care nu are rădăcini doar în situația bibliotecilor din România ci și

în bulversarea produsă de evoluția tehnologiilor informației, care afectează pretutindeni statutul bibliotecilor) sau stratul subțire al absolvenților de studii de specialitate capabili și dornici să contribuie la dezvoltarea teoriei domeniului.

După ce a traversat multe perioade de restriște, *Biblioteca* a devenit o publicație care, datorită bazelor de date în care este indexată cu acces la textul integral, are o circulație internațională și un prestigiu conferit de corespondența acestor indexări cu standardele de calitate valabile în învățământ și cercetare. Cel mai mare avantaj este că revista poate fi citită azi de către oricine. Publicarea ei exclusiv online, gratuit, nu doar a eliminat bariera pecuniară ci deschide și oportunitatea de a găzdui studii de mai mare întindere, în condițiile în care numărul de pagini nu se mai reflectă în costul unui abonament. În contextul menționat mai sus al scăderii numărului potențialilor autori, poate că n-ar strica o reflecție care să vizeze reconfigurarea politicii editoriale a Bibliotecii Naționale. În loc de mai multe reviste de specialitate care se străduiesc să supraviețuiască, unele apărând cu mare întârziere, cred că n-ar fi cea mai rea idee ca eforturile să se adune pentru consolidarea celei care are cea mai îndelungată tradiție.

Biblioteca a împlinit 75 de ani. Îmi doresc să avem ocazia să o sărbătorim și la centenar.

Revista Biblioteca - la ceas aniversar

Drd. Aurelia MIRCESCU

Universitatea din București. Școala Doctorală de Litere

Biblioteca Națională a României

email: aureliamircescu1@gmail.com

Revista care formează și informează - așa aș defini revista *Biblioteca*, cea mai longevivă revistă de specialitate din spațiul românesc.

Am descoperit-o încă din primul an de facultate, când, la fiecare curs de specialitate, am primit bibliografiile specifice. Pe lângă *Documentaliste - Sciences de l'Information* și *IFLA journal*, apărea *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării*. Aveam să învăț multe lucruri legate de bibliotecă și istoria cărții care au contribuit la formarea mea ca bibliotecar. În continuare citesc articolele noului număr al revistei cu același interes și, de fiecare dată, găsesc informații noi și utile.

De-a lungul vremii, fie că s-a numit *Călăuza bibliotecarului: buletin lunar pentru îndrumarea bibliotecarilor*, *Revista bibliotecilor* sau a apărut ca supliment al altor reviste, scopul a rămas același: de a oferi informații bibliotecarilor din toate tipurile de biblioteci. Articolele despre tehnica de bibliotecă și noile direcții în biblioteconomie și știința informării din rubrica *Repere profesionale. Metodologie*, dar și cele despre activitatea bibliotecilor din România și de peste hotare (*Viața bibliotecilor* și *Meridian bibliologic*), recenziile publicațiilor

de specialitate din *Galaxia Gutenberg* și prezentarea unor documente speciale, comori ascunse din colecțiile bibliotecilor, dezvăluite în rubrica *Patrimoniul*, fac din revista *Biblioteca* un instrument de informare pentru fiecare bibliotecar, indiferent de tipul de bibliotecă în care activează.

Biblioteca a cunoscut și cunoaște nume mari din domeniu, cum ar fi Dan Simonescu, Barbu Theodorescu, Mircea Tomescu, Angela Popescu-Brădiceni, Corneliu Dima-Drăgan, Alexe Rău, Constanța Dumitărășconiu, Nicoleta Marinescu, Victor Petrescu, Maria Micle, dar și profesori pe care, personal, am avut onoarea de a-i asculta de la înălțimea catedrei: Mircea Regneală, Ion Stoica, Gheorghe Buluță, Elena Tîrziman, Cristina Popescu, Ionel Enache. Colaboratori permanenți sau nume noi vin să îmbogățească revista cu articole de interes despre bibliotecă, cărți și utilizatori.

La 75 de ani, urez revistei *Biblioteca* viață lungă, mulți colaboratori și cititori, să fie călăuză a biblioteconomiei românești, aducând sub ochii cititorului trecutul, prezentul și viitorul bibliotecilor și al cărții.

La mulți ani!

Revista Biblioteca sau numele celălalt: candela de pergament

Dr. Constantin ITTU

Cercetător științific gradul II

Senior Muzeul Național Brukenthal

email: constantinittu@yahoo.co.uk

Am dobândit tainicele bogății ale tuturor cunoștințelor pe care scribii de odinioară le-au deținut... am citit frumoasele scrieri ale sumerienilor și ascunsele însemnări ale akadienilor; am descrișat inscripțiile săpate în piatră anterioare Potopului - afirma Assurbanipal prin intermediul inscripției personalizate aflată, pe vremuri, deasupra intrării în bibliotecă ce îi purta numele.¹

Citesc, în aceste zile, *Numele celălalt*, cartea norvegianului Jon Fosse, laureatul Nobel pentru Literatură pe 2023, autor catalogat în *Le Monde* ca un *Beckett al secolului al XXI*.² Nu cred că mai este nevoie să spun că m-am inspirat, în „construcția”

titlului contribuției mele, din cartea recent-laureatului Nobel. În schimb, *candela de pergament* - sintagma, desigur - are o geneză aparte; nu complicată, doar una aparte. Umberto Eco afirma, într-o conferință din toamna lui 2003, ținută la (pe atunci) recent inaugurata *Bibliotheca Alexandrina* din Alexandria Egiptului, că memoria ar fi de trei feluri: prima este memoria corpului nostru, dirijată de creier, de minte. A doua este *memoria minerală*, de neîntâlnit la individ, ci la omenire, manifestându-se prin intermediari, precum tăblițele de lut mesopotamiene, obeliscurile egiptene ori alte monumente de piatră cu inscripții care străjuiesc ori străbat istoria. De reținut

însă, nu uită să adauge invitatul, că *memoria minerală* ne este accesibilă și nouă, celor de azi, prin intermediul computerelor, deoarece elementul de bază al acestora îl constituie *siliconul*. Cea de a treia, în opinia semioticianului italian, este *memoria vegetală*, care cuprinde totalitatea informațiilor păstrate pe papirus ori pe hârtia de carte. Cu acel prilej, Umberto Eco cere clemență auditoriului alexandrin pentru faptul că a ignorat deliberat *memoria animală*, cu alte cuvinte, al patrulea fel al acesteia, cea a *pergamentului*.³

Or, pornind de la *memoria minerală*, care include și siliconul, prezent în computerele noastre - iar, astfel, ajungem la editări online, inclusiv de reviste în format electronic - am zăbovit cu gândul la acel segment de *memorie animală* cunoscut drept *pergament*. Însă nu un pergament care ține ascunsă, în umbra bibliotecilor, scrierea care trebuie cu măiestrie descriată, ci un pergament în același timp accesibil și discret precum lumina unei candelă. Iar aceasta, în situația în care încercăm să pătrundem - autor și cititori -, odată cu manuscrisele miniaturate, în acea spiritualitate care vedea *trupul împuns și rănit al lui Iisus ca un pergament pe a cărui suprafață au fost înscrise literele suferințelor Sale*.⁴ Din toate aceste considerente sau, mai degrabă, din toate aceste frământări spirituale s-a născut sintagma *candela de pergament* care se dorește a fi *celălalt nume* al Revistei *Biblioteca*.

Marea problemă a timpului nostru este... timpul, căci într-o lume tot mai copleșită de grabă, de lehamite [într-o lume în care] poți înghiți mii de pagini concentrate în pilule, când poți să-ți faci o idee despre tot, plimbându-ți în fugă ochii doar pe deasupra unor titluri, cum de mai există ființe parcă așezate contra curentului, în stare să-și piardă vremea răsfoind, filă cu filă, tomuri groase, zdrențuite, prăfuite, rămânând adesea pe gânduri, cu condeiul în mână, după numai un rând, o vorbă, o silabă? Și totuși...⁵

Și totuși, mai există oaze de liniște, mai există nu doar oaze de liniște, ci și de împărtășire a gândurilor, a preocupărilor, a frământărilor și - de ce nu? - a realizărilor. Una dintre aceste oaze de liniște, una online, care împlinește anul acesta frumoasa vârstă de 75 de ani, este tocmai Revista *Biblioteca*, o publicație de primă mână în domeniu, editată de Biblioteca Națională a României. Îmi aduc aminte, nu numai cu plăcere, dar și cu emoție că mă număr printre privilegiații care au avut contribuții în paginile publicației. Nu-mi propun o listă cronologică a lor, ci una fragmentar-sentimentală.

Prima dintre aceste contribuții a apărut în nr. 3/2011 și a avut următorul titlu: *Biblioteca baronială Brukenthal: un tezaur al Iluminismului transilvan*. Cu intenția de a păstra o legătură între trecut și... trecut (amândouă istorice, firește) am abordat, într-un următor număr (1/2012), o altă personalitate nobiliară sibiană - nu după, ci alături de baronul Samuel von Brukenthal -, mai precis am scris despre mitropolitul Ardealului Andrei Baron de Șaguna (1864-1873), cel grație căruia a fost reînființată Mitropolia Ortodoxă a Ardealului. Ținând seama de profilul revistei *Biblioteca*, abordarea mea - purtând titlul *Andrei Baron de Șaguna și Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (1861-2011); postillae heraldice și bibliologice* - a privit latura culturală a păstoririi arhieresti.

Un an mai târziu mi-am propus o incursiune (inclusiv) epistolară, intitulată *Biblioteca Brukenthal - personalități și patrimoniu: custodele Michael Csaki la ceas aniversar (1892-2012). Fragmente dintr-o corespondență princiară*. Apărut în nr. 2/2013, excursul privea îndeosebi corespondența dintre

principele Constantin Karadja și Michael Csaki, custodele Muzeului Brukenthal. De precizat că cei doi epistolieri au schimbat misive între dâșii în perioada 1919-1926, fiind vorba despre 11 scrisori și 4 cărți poștale. Principele scrie, în majoritatea cazurilor, în germană și se scuză pentru faptul că nu stăpânește perfect această limbă. De fapt, corespondența dintre cei doi se „frânge” la sfârșitul anului 1922 și va fi reluată peste ani buni, în 1926, prin epistola datată 16.2.1926. În această scrisoare, Karadja îi „vorbește” lui Csaki despre o descriere de călătorie a lui E.D. Clarke, care a vizitat Muzeul Brukenthal în 1802.

Revista *Biblioteca* mi-a oferit, cu generozitate, posibilitatea de a pune *crâmpete de taine* din Biblioteca Brukenthal sub privirile celor interesați, cu alte cuvinte, sub privirile cititorilor. Și astfel, paginile *Bibliotecii* mi-au îngăduit să mărturisesc faptul că Biblioteca Muzeului Național Brukenthal - pe numele ei complet - a fost nu numai depozitara înțelepciunii veacurilor, ci și creier al instituției omonime, fiind menționată întotdeauna pe primul loc de fondator, chiar și în testamentul acestuia, din 1802: *Deoarece biblioteca, tablourile, gravurile, naturalia, mineralele și colecția de numismatică se vor afla sub incidența dispozițiilor speciale, iar arma mea, porțelanurile saxone, berlineze și japoneze, precum și toate celelalte, îi revin moștenitorului meu universal, sub formă de fidei-comiss, dispun expres ca în momentul în care va fi constituit și depus capitalul de 36.000 de fl[orini], iar din dobânzi se va putea plăti un bibliotecar și personal de îngrijire, accesul la bibliotecă, la pinacotecă, la colecțiile de minerale și numismatică să fie posibil în casa mea din Sibiu, destinată păstrării acestora, în anumite zile și anumite ore*.⁶

Iar, datorită faptului că acest număr al Revistei *Biblioteca* este unul deosebit, îmi iau îngăduința de a zăbovi - chiar dacă doar fugitiv și rezumativ - doar la o singură colecție baronială, cea de incunabile. Într-un demers subiectiv - îndrăznesc să-i spun, unul sentimental, ținând cont de faptul că am fost oficiar la Altarul bibliotecii sibiene aproximativ trei decenii, din cele patru de activitate în Muzeul Național Brukenthal - invit cititorul în fața primului incunabil: Aristoteles, *Metaphysica*, editat de Laurentius Canozius la Veneția, în 1473. Volum important nu doar pentru că include și comentariul lui Averoes în limba latină, ci și din cauza faptului că dinastia berberă care stăpânea și (o parte din) Al-Andalus a fost refractară la filosofie, considerând-o sursă de erezii și/sau necredință. Ca putere politică autoritară, a dispus arderea tuturor cărților de acest fel, astfel că și comentariul lui Averoes în arabă a fost distrus, dar s-au păstrat traducerile acestuia în ebraică și latină. Astfel salvată, prin traduceri, truda lui Averoes a străbătut secolele, poposind în biblioteci, fiind, mai întâi, copiată, iar mai apoi tipărită.

Aristotel, metaphysica, Padua, 1473, liber primus

Aristotel, Metaphysica, padua, 1473, colofon

Sursa: Biblioteca Muzeului Național Brukenthal

Un al doilea incunabul pe care, cu o plăcere nedisimulată îl amintesc aici, este Aristoteles, *Organon*, tipărit la Veneția, în 1484, de Baptista de Tordis. De reținut că acest exemplar cuprinde, pe lângă *Organonul* lui Aristotel, cu nelipsita *Isagogă* [Introducere] a lui Porfir, și *Liber sex principiorum*, lucrare atribuită lui Gilbertus Porretanus (Gilbert de la Porrée, Gilbert de Poitiers, Gilbertus Pictaviensis; după 1085-1154), teolog, logician și episcop de Poitiers. Dominicanul Albertus Magnus (Albert cel Mare; 1200-1280), dascălul lui Toma d' Aquino și al lusitanului Petrus Hispanus (viitorul papă Ioan al XXI-lea; 1276-1277), ar fi fost printre primii, dacă nu chiar primul, care a(u) făcut această atribuire.⁷

Dar, Biblioteca Brukenthal are, în colecția sa de incunabule, un exemplar din Euclid, care, în cataloage apare ca Euclides, *Elementa* [geometriae lat.], trad. Adelardus Bathoniensis, comm. Johannes Campanus, Venezia, Erhard Ratdolt, 1482, volum care are următorul însemn de proprietate manuscris: *Est Francisci angeli de Gaddis et amicorum*. Practic, este vorba despre lucrarea lui Euclid, tradusă din arabă în latină de englezul Adelard din Bath sau Adelardus Bathoniensis (1080-1152), lucrare care conține comentariul lui Johannes Campanus (Giovanni Campano în italiană; 1220-1296). Apărută, ca *editio princeps*, la Veneția, în anul 1482, cartea a fost tipărită de germanul Erhard Ratdolt (1442-1528), activ, mai întâi, la Veneția, între 1476 și 1486, apoi în Augsburgul natal.⁸ La rândul-i, însemnul manuscris de proprietate ne invită în lumea lui Francesco Gaddi (1441-1504), în varianta italiană a numelui, care a fost un exemplu iconic al patriciatului florentin din a doua jumătate a secolului al XV-lea, în persoana acestuia întâlnindu-se juristul, notarul și bancherul cu umanistul cultivat. El studiasse latina, greaca și franceza, iar biblioteca sa adăpostea un fond de peste două sute de volume, departajate în cinci colecții, dintre acestea, cea mai importantă și cuprinzând 110 unități de bibliotecă, era cea constituită din *di libri in humanita*. O alta, era colecția de carte în limba greacă, unde colecționarul se putea mândri, printre altele, cu două dicționare și două gramatici. Unele dintre acestea, foarte dragi posesorului, l-au însoțit pe Gaddi în misiunile sale diplomatice efectuate în alte orașe-state italiene. Spre exemplu, în solia sa la Milano, dn 1488, a luat cu el și *l'Euclide*.⁹

Euclid, *Elementa*, Venetia, 1482, ornamentică de carte
Sursa: Biblioteca Muzeului Național Brukenthal

Euclid, *Elementa*, Venetia, 1482, însemn manuscris de proprietate Francisco Gaddi
Sursa: Biblioteca Muzeului Național Brukenthal

Iar acum, spre final, un gând al lui Umberto Eco: într-un demers de *semioză hermetică*, el afirmă că aceasta se manifestă la două niveluri, primul privind interpretarea lumii ca o carte, iar cel de-al doilea, vizând interpretarea cărților ca adevărate lumi.¹⁰ Or, cuvintele semioticianului ne călăuzesc spre acel ceva, aflat între concret și abstract, între real și imaginar, între senzorial și inteligibil, spre *litera-imagina* și, prin extensie, spre *cuvântul-imagina*, care devine un reper. Un reper datorat faptului că, pe de o parte, imaginea păstrează, deopotrivă pentru sine și pentru privitor, un fragment de/dintr-o lume, iar pe de alta, deoarece cuprinde acele valențe care pot ridica vâlul unui univers aflat în pragul tainei.¹¹ Vorbirea, în societățile orale, dăduse naștere unor procese de continuitate, care au suferit modificări profunde odată cu apariția *semnului scris*, deoarece, într-o societate fără scriere, vorbitorul păstrează un raport de continuitate atât cu vorbirea sa, cât și cu vorbirea celui alt.¹²

Note:

1. ITTU, Constantin. *Vademecum bibliologic*. Sibiu, Alba Iulia: Altip, 2008, p. 5
2. FOSSE, Jon. *Numele celălalt. Septologie I-II*, traducere din limba norvegiană și note de Ovio Olaru. București: Pandora Publishing, 2022
3. ITTU, Constantin. *Op. cit.*, p. 29-30
4. BRÂNZEU, Pia. *Body song*. Timișoara, 2010, p. 43
5. MITU, Mihai. „Cuvânt înainte”. În: *Revista Română de Istorie a Cărții*, anul II, nr. 2, 2005, p. [5]
6. ITTU, Gudrun-Liane. *Geschichte des Brukenthalmuseum*. Sibiu-Hermannstadt: Monumenta Verlag, 2003, cap. 6: „Das Testament des Barons Samuel von Brukenthal”, p. 37-44
7. TREMBLAY, Bruno. Albertus Magnus on the Problem of the Division of the Categories. În: *Documenti e studi sulla tradizione filosofica medievale*, vol. 27, 2016, p. 303-345
8. ITTU, Constantin. *Florilegiu bibliologic: peregrin cu incunabula von Brukenthal*. Sibiu: Editura Muzeului Național Brukenthal, 2023, p. 219
9. BLACK, Robert. Machiavelli, servant of the Florentine Republic. In: Gisela Bock, Quentin Skinner, Maurizio Viroli (eds.). *Machiavelli and Republicanism*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990, p. 71-100 (p. 75-76)
10. ECO, Umberto. *Limitele interpretării*, traducere de Ștefania Mincu și Daniela Bucșă. Constanța: Editura Pontica, 1996, p. 117
11. ITTU, Constantin. O realitate comunicativă: imaginea fotografică = Eine kommunikative Wirklichkeit: das Foto. În: Liliana Oprescu, Raluca Ioana Andrei (eds.). *Sibiul în alb și negru. Fred Nuss/ Hermannstadt in Schwarz und Weiss*. Fred Nuss. Sibiu: Editura Astra Museum, 2015, p. 5-10 (p. 5)
12. *Ibidem*, p. 7.

Conferința anuală LIBER - forum de informare și discuții deschis bibliotecilor de cercetare

Claudia MĂRGĂRIT, bibliotecar
Biblioteca Națională a României.
Serviciul Dezvoltare Instituțională
Email: claudia.margarit@bibnat.ro

În perioada 5-7 iulie 2023, s-a desfășurat la Budapesta, cea de-a 52-a Conferință anuală LIBER (Ligues des Bibliothèques Européennes de Recherche - Association of European Research Libraries), organizație în cadrul căreia, din 2008, Biblioteca Națională a României deține statutul de membru.

LIBER, considerată cea mai importantă rețea de biblioteci de cercetare din Europa, a fost înființată în anul 1971, cu scopul de a susține inovarea și dezvoltarea bibliotecilor de cercetare, precum și diseminarea cunoștințelor, informațiilor și a experiențelor în domeniu. Cu o evoluție în continuă ascensiune, în prezent, această organizație include peste 420 de biblioteci naționale, universitare și de cercetare, dezvoltând, în același timp, parteneriate cu organizații cu obiective similare din Europa și din întreaga lume.

Sursa: <https://libereurope.eu/article/liber-annual-conference-2023-highlights/>

De-a lungul timpului, Conferința anuală LIBER a crescut în dimensiuni și notorietate, an de an această întâlnire constituindu-se într-un forum de discuție mult așteptat de comunitatea specialiștilor din instituțiile de cercetare.

Desfășurată sub tema *Open and Trusted: Reassessing Research Library Values*, Conferința Anuală LIBER 2023 a fost găzduită de Library and Information Centre din cadrul Academiei de Științe a Ungariei, însă mare parte din lucrările sale s-au desfășurat la sediul *Central European University* (CEU), din Budapesta. Pe parcursul celor trei zile de conferință, delegații au avut posibilitatea să participe la o multitudine de workshop-uri, prezentări și vizite organizate în cadrul celor mai prestigioase instituții de cultură din Budapesta.

În ceea ce mă privește, am avut ocazia să particip la această conferință în urma câștigării unei burse puse la dispoziție

de LIBER pentru 11 bibliotecari proveniți din organizații membre. Selecția de anul acesta a cuprins bibliotecari din Croația, Macedonia de Nord, Cehia, Serbia, Estonia, Ucraina, Polonia și România.

În preambulul conferinței, au fost organizate 12 workshop-uri desfășurate simultan în diverse spații ale CEU, delegații având posibilitatea de a alege unul singur pentru participare. Inițiate de grupurile de lucru ce activează în cadrul LIBER sau de coordonatorii proiectelor strategice în care LIBER deține rolul de partener, workshop-urile au abordat subiecte de interes pentru bibliotecile de cercetare cum ar fi: știință deschisă, acces deschis, strategii pentru comunitate, licențe deschise, servicii publice, managementul datelor de cercetare etc.

Eu am ales să particip la workshop-ul *Value Co-Creation and Social Innovation for a New Generation of European Libraries*, organizat de *LibrarIN*, un proiect finanțat prin programul Horizon Europe, ce are ca scop examinarea modalităților prin care bibliotecile pot dezvolta noi funcții, servicii și angajamente cu persoanele, organizațiile și comunitățile pe care le deservește. Workshop-ul a fost structurat pe două componente. În prima parte au fost prezentate obiectivele proiectului și premisele organizării acestuia, iar în cea de-a doua parte, în cadrul unor grupuri de lucru, a fost pus în discuție rolul bibliotecilor ca servicii publice și provocările variate cu care se confruntă acestea în secolul XXI. Concluziile au arătat că aceleași provocări sunt împărtășite și de muzee, centre culturale, galerii de artă și alte tipuri de instituții ce activează în domeniul cultural. Aceste provocări includ furnizarea de servicii publice eficiente și calitative, precum și îmbunătățirea capacității instituțiilor de a face față schimbărilor din societate. Prin urmare, pentru a atinge aceste obiective, este nevoie de inovare socială bazată pe co-crearea de valoare publică și pe o proiectare a serviciilor de bibliotecă orientate spre cerere.

Oficial, conferința a fost deschisă de Julien Roche, președinte LIBER, acompaniat de István Monok, director general al Centrului de Informare și Bibliotecă din cadrul Academiei de Științe a Ungariei, și de Tamás Freund, președinte al Academiei de Științe a Ungariei. Julien Roche a ținut să accentueze importanța Budapestei în memoria comunității bibliotecilor de cercetare din Europa, amintind de începuturile științei deschise, de cercurile de activiști care, prin efortul lor, au schimbat regulile și practicile domeniului, în încercarea de a „transforma știința într-un bun public și

global”, și care au pus o piatră de temelie, în 2002, spre ceea ce numim astăzi știință deschisă prin *Budapest Open Access Initiative*.¹

În continuare, pe parcursul celor trei zile de conferință, audiența a fost invitată să participe la prelegerile susținute de trei invitați speciali, cercetători în cadrul / sau directori ai unor importante institute de cercetare sau universități din lume: Sandor Soos, șeful Departamentului de Științe Politice din cadrul Academiei de Științe a Ungariei, cu prezentarea *The complex interactions between Open Science and the world of research metrics galore*; Chris Bourg, directorul Bibliotecii din cadrul Institutului Tehnologic Massachusetts (MIT) - *Role of Research Libraries in Open Research: A view from MIT*; Lex Bouter, Profesor emerit în cadrul Amsterdam University Medical Centers & Vrije Universiteit Amsterdam - *Why research integrity matters and how it can be improved*. Cei trei au abordat chestiunea științei deschise din diverse perspective, accentuând rolul esențial al bibliotecilor de cercetare în ecosistemul științific mondial, dar și problemele de etică și integritate pe care diversele programe open access le ridică în zilele noastre.

Lucrările conferinței au cuprins și o serie de sesiuni paralele, desfășurate pe parcursul celor trei zile, sesiuni ce au dezvoltat problematica supusă discuției în cadrul temei generice alese pentru acest an. Indiferent de subiectul abordat, fie că vorbim de managementul accesului deschis, crearea și preservarea colecțiilor digitale, managementul datelor de cercetare, întărirea rețelelor de biblioteci, retenția drepturilor de proprietate în practica cercetării deschise, extinderea frontierelor bibliotecilor de cercetare, infrastructură sustenabilă sau noi servicii pentru utilizatori, în cadrul acestor sesiuni au fost prezentate studii de caz și exemple punctuale întâlnite în practică, dar, totodată, au fost lansate discuții deschise în care participanții au putut pune întrebări, iar susținătorii prezentărilor au primit feedback sau au aflat detalii despre alte situații întâlnite în activitatea instituțiilor similare din Europa.

În timpul ceremoniei de încheiere au fost prezentați și câștigătorii *LIBER Award for Library Innovation*, premiu susținut de OCLC, acordat pentru trei rezumate care descriu cel mai bine activitățile inovatoare ce se înscriu în obiectivele teme generale a conferinței.

La finalul celor trei zile pline de prezentări și dezbateri, organizatorii, cu sprijinul partenerilor din Ungaria, au oferit participanților posibilitatea de a alege să viziteze, pe parcursul unui tur ghidat, șapte din cele mai importante biblioteci din Budapesta: Biblioteca Academiei de Științe a Ungariei (Colecția de manuscrise și cărți rare sau Colecția orientală), Biblioteca Universității Central Europene (CEU), Biblioteca Națională a Ungariei, Biblioteca Parlamentului Ungariei, Biblioteca și Arhivele Universității Eötvös Loránd, Biblioteca Metropolitană Ervin Szabó.

Data fiind instituția din care provin, alegerea a fost ușoară și firească. Am participat la vizita documentară desfășurată în cadrul Bibliotecii Naționale a Ungariei, tur pe parcursul căruia gazdă și ghid ne-a fost directorul adjunct al instituției, doamna Judit Gerencser. Turul a debutat cu o prezentare generală a bibliotecii, a continuat cu o vizită la recent inauguratul Centru de digitizare și s-a încheiat cu o prezentare a spațiilor de lectură și a expozițiilor organizate de Biblioteca Națională a Ungariei. În termeni de mărime a colecției, Biblioteca Națională a Ungariei se laudă cu aproximativ 10 milioane de documente,

atât curente cât și speciale, pe care își propune să le aducă mai aproape de utilizatori printr-o politică activă de digitizare și printr-o manieră prietenoasă și atractivă de promovare a acestora prin intermediul expozițiilor. De asemenea, cum este și normal în societatea zilelor noastre, colegii maghiari urmăresc o centralizare a punctelor de acces pentru căutare în toate bibliotecile din Ungaria, motiv pentru care au creat o platformă națională de bibliotecă, în care vor migra și vor fi gestionate unitar toate cataloagele de bibliotecă din țară.

Următoarea Conferință Anuală LIBER se va desfășura în iulie 2024, la Limassol, Cipru, însă cei cu adevărat pasionați și interesați de activitatea bibliotecilor de cercetare vor avea ocazia să se mai întâlnească o dată, în perioada 23-24 noiembrie 2023, la Florența, Italia, în cadrul evenimentului de iarnă LIBER, găzduit de European University Institute.

Conferința anuală LIBER 2023 și-a propus și a reușit să strângă într-un cadru formal și, totodată, relaxat, peste 400 de specialiști din biblioteci și alte instituții de cercetare din Europa. Participanților li s-a cerut să descrie experiența avută pe parcursul celor trei zile de conferință, răspunsurile lor fiind adunate în timp real prin intermediul unei aplicații, generând imaginea de mai jos.

Sursa: <https://libereurope.eu/article/liber-annual-conference-2023-highlights/>

Pe parcursul celor trei zile de conferință, deschise tuturor delegaților prezenți, au fost dezbătute idei, inițiative, proiecte de succes derulate de biblioteci, universități și centre de informare-documentare, punându-se, de asemenea, în discuție piedicile sau problemele întâlnite în activitatea lor de zi cu zi. Efortul de echipă și posibilitatea fizică de a genera feedback în timp real face din acest tip de conferință o platformă potrivită pentru a vedea situațiile din multiple unghiuri, a-ți îmbunătăți ideile, de a dezvolta proiecte în consecință și, nu în ultimul rând, de a deschide noi orizonturi de dezbateri.

Notă:

1. BudapestOpenAccessInitiative. [accesat 15 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/>

Implicarea Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” în proiecte naționale de informare și documentare și accesul la literatura științifică

Drd. Corina DOVÎNCĂ

Universitatea din București. Școala Doctorală de Litere

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București. Șef serviciu Referințe

e-mail: corina.dovinca@drd.unibuc.ro; corina.dovinca@bcub.ro

Preambul

Politica informațională reprezintă un plan pentru dezvoltarea de servicii și resurse de informare și documentare și pentru utilizarea eficientă a acestora. De regulă, politicile din domeniul LIS (Library and Information Science) răspund unor stimuli concreți într-o anumită perioadă de timp și se produc ca răspuns direct al guvernelor la apariția și dezvoltarea unei tehnologii specifice: tipar, telefon, radio sau internet.¹

Necesitatea unei politici coerente de informare și documentare la nivel național a survenit, în primul rând, ca urmare a dezvoltării rapide a rețelelor și tehnologiilor de transmitere a informațiilor, a telecomunicațiilor și a producției globale masive de documente digitale. Societatea informațională, concept cu care suntem deja familiarizați, implică astăzi o serie de elemente cum sunt: comerțul electronic, învățământul la distanță, tele sau video conferințele, transferul electronic de date, accesul mobil la informația științifică etc., elemente pe care structurile de tip bibliotecă trebuie să le aibă în vedere atunci când își definesc propriile strategii manageriale, în acord cu rolul pe care îl au în societate.

Pentru bibliotecile centrale universitare (BCU-uri), acest rol este bine definit și se află în corelație cu obiectivele și direcțiile de dezvoltare ale sistemului național de învățământ. BCU-urile „participă la procesul de instruire, formare și educație, precum și la activitatea de cercetare din instituțiile de învățământ superior și (...) asigură suportul infodocumentar al tuturor disciplinelor predate în învățământul superior și al domeniilor de cercetare științifică, achiziționând periodic cele mai importante și necesare documente, indiferent de suport, și baze de date științifice”.²

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București își propune să contribuie decisiv la dezvoltarea societății prin conectarea la cele mai bune surse de cunoaștere, prin dezvoltarea resurselor infodocumentare și organizarea, prezervarea și accesibilizarea acestora, în acord cu activitățile didactice universitare, de cercetare și inovare și prin achiziția de noi resurse în concordanță cu solicitările utilizatorilor, dar și cu noile tendințe privind evoluțiile tehnologice și sociale.³

Pentru a îndeplini aceste deziderate, BCU „Carol I” s-a implicat activ într-o serie de proiecte naționale de informare și documentare, menite, pe de o parte, să ofere acces concret la informația științifică, cu scopul de a satisface nevoile propriilor utilizatori, iar pe de altă parte, să conecteze și să

integreze activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare din țara noastră în circuitul global.

Primul dintre aceste proiecte a fost *NUSIDOC-S&T* sau *Sistemul național unitar de informare și documentare științifică și tehnică*.

Apărut ca o necesitate stringentă de a achiziționa publicații și colecții de reviste științifice din străinătate, la care studenții, profesorii și cercetătorii din diferite domenii ale cunoașterii nu aveau acces până în anii 2000 și a căror absență periclita grav nivelul cercetării și inovării din țara noastră, proiectul NUSIDOC a debutat în anul 2004 (perioada de implementare: 2004-2006).

Destinat expres problemelor legate de informarea științifică, proiectul a beneficiat de finanțare prin programul sectorial de cercetare dezvoltare (Ministerul Educației și Cercetării) și a fost coordonat de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI), având ca parteneri Universitatea „Politehnica” București (UPB) și Institutul Național de Informare și Documentare (INID), iar ca instituții beneficiare cele patru BCU-uri din: București, Iași, Cluj-Napoca și Timișoara, respectiv biblioteca UPB.

Cea mai mare realizare a acestui proiect a fost reunirea cataloagelor marilor biblioteci universitare și a unor biblioteci cu fonduri relevante prin conținut științific într-un catalog virtual colectiv românesc, denumit *ROLINEST (Romanian Library Network in Science and Technology)*, funcțional din anul 2005. Este un instrument valoros în procesul de cercetare, cu ajutorul căruia colectivitățile academice din instituțiile membre pot lua cunoștință de titlurile cărților și revistelor existente în bibliotecile acestor instituții, iar utilizatorii care nu găsesc o anumită publicație în catalogul bibliotecii la care sunt înscrși pot apela la împrumutul interbibliotecar pentru a intra în posesia unei publicații existente în colecțiile bibliotecilor prezente în ROLiNeST.

Această structură este și astăzi funcțională și s-a dezvoltat până la un anumit moment. Din păcate, din lipsa finanțării, nu s-a putut extinde pentru a permite includerea tuturor entităților care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare tehnologică și care ar avea nevoie de un astfel de sistem integrat de informare la nivel național.⁴

SNIDCoST sau *Sistemul Național Unitar de Informare, Documentare și Comunicare în Știință și Tehnologie - Politici Specifice și Instrumente de Implementare*, cel de-al doilea

proiect în care a fost implicată BCU „Carol I”, a fost realizat în cadrul Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare, Inovare, în perioada 2007-2013, cu sprijinul Autorității Naționale de Cercetare Științifică.

Alături de trei mari institute de cercetare (INID, ICI și UEFISCDI - Institutul Național de Informare și Documentare-Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării), BCU „Carol I” a contribuit la conturarea unei strategii naționale de informare și documentare în știință și tehnologie, în armonie cu tendințele pe plan european și procesul de dezvoltare a societății informaționale în era digitală.

Cele două proiecte mai sus menționate au abordat problema documentării științifice numai în contextul general al cercetării științifice, numai cel de-al doilea concretizându-se într-un produs util comunității academice, dar, din punctul nostru de vedere, ambele au pregătit lansarea unui alt proiect, de o importanță majoră pentru achiziția efectivă de resurse de informare și documentare științifică, și anume: *ANELIS* (Acces Național Electronic la Literatura Științifică de Cercetare).

Proiectul ANELIS este binecunoscut în rândul comunității academice din țară, care a beneficiat din plin de serviciile oferite prin intermediul acestuia. El a fost finanțat, din fonduri structurale⁵, pentru o perioadă de trei ani (2009-2011), asigurând accesul la literatura științifică în format electronic pentru utilizatorii din mediul academic: universități, institute de cercetare din sistemul național și cei ai Academiei Române.

Printre obiectivele acestui proiect s-au numărat: achiziția serviciilor de acces la resurse de informare și documentare cu factor de impact relevant pentru institutele de cercetare și universitățile publice din România și creșterea capacității comunității științifice de a se agrega sub diferite forme (asociații, consorții etc.) pentru mărirea capacității de achiziție.

Atribuirea și derularea proiectelor finanțate din fonduri structurale implică respectarea unor condiții generale ale programului, prin care se obține finanțarea și, respectiv, a unor condiții specifice proiectului în cauză. În cazul *ANELIS*, una dintre condițiile specifice a fost ca, la încheierea perioadei de finanțare a proiectului, serviciile oferite prin intermediul proiectului să fie asigurate în continuare, pentru o perioadă de cel puțin cinci ani, prin crearea unei entități care să ducă mai departe și chiar să dezvolte activitățile specifice.

Astfel, în anul 2011 s-a luat decizia înființării asociației *Anelis Plus*, care urma să funcționeze în baza noii legi a educației 1/2011 care, în articolul 129 la aliniatul 1, preciza că „instituțiile de învățământ superior pot înființa, singure sau prin asociere, societăți, fundații, asociații, unități de învățământ preuniversitar, cu aprobarea senatului universitar, conform prevederilor legale. iar la aliniatul 3: „la constituirea societăților comerciale, a fundațiilor sau a asociațiilor, instituția de învățământ superior de stat poate contribui exclusiv cu bani, brevete de invenție și alte drepturi de proprietate industrială...”⁶

În data de 4 septembrie 2011, la Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași a avut loc ședința de constituire a Asociației Universităților, Institutelor de Cercetare-Dezvoltare și Bibliotecilor Centrale Universitare din România - *Anelis Plus*, în prezența reprezentanților a 47 de instituții: 21 de universități, 21 de institute de cercetare-dezvoltare, 3 biblioteci centrale universitare, printre care și BCU „Carol I” București și două instituții publice care desfășoară activități de cercetare științifică din România. În

2012 numărul instituțiilor înscrise în asociație ajungea la 72, din care: 29 institute de cercetare, 39 de universități și toate cele 4 biblioteci central universitare.

● *AnelisPlus 2013-2016 - PN2*

Primul proiect derulat sub coordonarea *Anelis Plus* ca asociație - *Asigurarea accesului național la literatura științifică în format electronic pentru susținerea și promovarea sistemului de cercetare și educare din România* - a fost inițiat în cadrul Planului Național II Capacități, subprogramul *Proiecte mari de investiții în infrastructura de cercetare dezvoltare - Proiecte tip rețelizare/acces infrastructură* (cofinanțat din bugetul public - 80%, prin Ministerul Educației Naționale), având ca perioadă de implementare 2013-2016. Obiectivul general (comun tuturor proiectelor *Anelis Plus*) a fost creșterea capacității de cercetare, dezvoltare și inovare a României, prin asigurarea accesului cercetătorilor la publicații științifice și baze de date internaționale.

Printre rezultatele concrete ale acestui proiect s-au numărat: realizarea campusului virtual (<http://www.anelisplus.ro/>); achiziția prin cofinanțare pentru membrii asociației de baze de date fulltext și baze de date bibliometrice; achiziția de arhive de reviste și de cărți electronice provenite de la edituri de prestigiu și organizarea unui Depozit Național de documente, și posibilitatea de accesare de la distanță, prin intermediul celor 2 provideri - Enformation și Romdidac - a bazelor de date abonate, pentru toți utilizatorii instituțiilor membre; inițierea unui program de instruire pentru membrii asociației.

Demarat în 2014 programul *Train the trainer*, având drept scop pregătirea reprezentanților instituțiilor membre (în cazul nostru a bibliotecarilor din BCU „Carol I”) în vederea dobândirii de abilități de accesare și prezentare a resurselor de informare și documentare destinate cercetării (în principiu, baze de date științifice), a scos la iveală faptul că o mare parte dintre aceștia nu avea cunoștințe prealabile de literatură științifică în format electronic. Prin urmare, programul a fost reluat în anul 2017 de către Asociație, iar pentru proiectul *Anelis Plus 2020* a fost reținută necesitatea desfășurării mai multor sesiuni de instruire și comunicări științifice, care să ajute reprezentanții instituțiilor membre să înțeleagă și să poată transmite noțiuni de specialitate.

● *Anelis Plus 2020*

Proiectul a fost cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Competitivitate (POC) - *Acces național electronic la literatura științifică pentru susținerea și promovarea sistemului de cercetare și educație din România*, având ca perioadă de implementare 2017-2022. Fiind un proiect finanțat din fonduri europene (75%), a avut un obiectiv specific, și anume: dezvoltarea unor rețele de centre de cercetare-dezvoltare, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil și asigurarea accesului cercetătorilor la publicații științifice și baze de date europene și internaționale.

Deși acest obiectiv nu a fost îndeplinit, în principal din cauza „lipsei concentrării excelenței și a valorificării rezultatelor cercetării în perioada anterioară, ceea ce a condus la un nivel încă scăzut al publicațiilor științifice și al cererilor de brevete”⁷, rezultatele au fost, în anumite cazuri, peste așteptări, conform informațiilor de pe site: numărul de platforme cu reviste de specialitate în text integral a fost depășit (21 în loc de 18, câte își propuseseră) - aceasta însemnând peste 45% mai multă literatură științifică față de anul 2013; numărul de baze de date bibliometrice a fost atins (4); numărul de instituții

din sistemul CDI care primeau acces la Resurse Electronice de informare/documentare online a fost mai mare decât cel prevăzut (88 în loc de 80) - aproape dublu față de anul 2013, iar numărul de arhive curente cu reviste de specialitate în text integral achiziționate a fost aproape cel propus (3 în loc de 5).⁸

În plus, printr-o serie de activități, precum realizarea de studii bibliometrice, organizarea de workshopuri și sesiuni de comunicări științifice, Anelis a oferit membrilor posibilitatea de a se instrui și chiar de a se implica în realizarea sau îmbunătățirea politicilor și strategiilor naționale de informare și documentare, prin formularea de propuneri și inițiative.

Publicarea în regim *Open Access*, o tendință din ce în ce mai accentuată și la nivelul țării noastre, s-a dovedit a fi de ajutor nu numai utilizatorilor bazelor de date, care pot consulta gratuit un volum din ce în ce mai mare de documente științifice, dar și instituțiilor membre - institute de cercetare, universități - care au posibilitatea de a-și dezvolta propriile secțiuni de producție științifică (acele centre de cercetare-dezvoltare, propuse în obiectivul specific proiectului). În felul acesta reușesc pe de o parte să promoveze rezultatele propriilor cercetări, iar pe de altă parte să contribuie la dezvoltarea Depozitului Național (<https://dspace.anelisplus.ro/xmlui/>).

Proiectul a fost finalizat în anul 2022, iar începând din data de 1 ianuarie 2023 contractele cu editurile au încetat, prin urmare accesul electronic la literatura științifică nu a mai fost posibil în versiunea completă.

Aflându-se în situația de a răspunde în continuare cererilor de informare și documentare ale utilizatorilor, prin conectarea la cele mai bune surse de cunoaștere, BCU „Carol I” București, asemeni tuturor celorlalte instituții membre Anelis Plus, a fost nevoită să găsească metode alternative pentru a suplini această lipsă temporară a accesului.

Serviciul Referințe al BCU „Carol I” București este responsabil, printre altele, cu asigurarea accesului utilizatorilor la informația științifică și inițierea acestora în folosirea instrumentelor moderne de cercetare. Pe lângă asistența directă, bibliotecarii de referințe, cu peste 20 de ani de experiență în serviciu, oferă utilizatorilor interesați sesiuni de instruire în accesarea și utilizarea eficientă a bazelor de date științifice.

Bazele de date disponibile în variantă extinsă până la 31 decembrie anul trecut (2022) se regăsesc pe site-ul bibliotecii, la secțiunea Servicii⁹, fiind listate în funcție de tipologia documentelor conținute: publicații seriale electronice (9), cărți electronice (8) și baze de date mixte (două bibliometrice, una specializată și una de referințe). Accesul se face local, din spațiile de studiu și de lectură ale BCU „Carol I” - de pe calculatoarele disponibile în Sediul Central și în bibliotecile filiale sau din orice sală de lectură, de pe propriile dispozitive sau de la distanță (mobil), pe bază de nume de utilizator și parolă, prin intermediul celor doi provideri: Enformation și Romdidac.

În așteptarea următorului proiect, timp în care reprezentanții asociației Anelis Plus ne-au transmis în permanență informații referitoare la situația finanțării, participarea la program, ofertele editorilor etc., bibliotecarii Serviciului Referințe al BCU „Carol I” au încercat, printr-o serie de acțiuni, să ofere variante de acces la informația științifică. Astfel, în cadrul sesiunii de instruire online din data de 4 aprilie 2023 au fost prezentate *Surse alternative de informare: biblioteci digitale și baze de date gratuite, resurse open access, depozite digitale instituționale*; în data de 14 aprilie a avut loc, la Filiala BCU a Facultății de Teologie Ortodoxă, prezentarea bazei de date *JSTOR, instrumente inteligente de căutare și conținutul deschis și gratuit al bazelor de date JSTOR și Artstor*.¹⁰

Suplimentar, utilizatorii prezenți la bibliotecă și interesați de bazele de date științifice au fost informați punctual în legătură cu perioadele de acces gratuit oferite de unele edituri:

Accesul deschis reprezintă, de altfel, o tendință din ce în

Acces gratuit la Sage HSS & STM Journal Collections, martie-iunie 2023

01.03.2023

Informații, imprimerii cu Sage Publications, vă oferă o perioadă de ACCES GRATUIT la colecțiile de reviste de domeniul Humanities and Social Sciences (HSS) și Science...

04.04.2023

Acces gratuit la de Gruyter HSS & STM Journal Collections, martie-iunie 2023

Informații, imprimerii cu De Gruyter Publishing, vă oferă o perioadă de ACCES GRATUIT la colecțiile de reviste electronice de domeniul Humanities and Social Sciences (HSS) și Science, Technology and Medicine (STM).

01.04.2023

Acces gratuit la Taylor & Francis HSS & STM Journal Collections, aprilie-mai 2023

Informații, imprimerii cu Taylor & Francis Publishing, vă oferă o perioadă de ACCES GRATUIT la colecțiile de reviste electronice de domeniul Humanities and Social Sciences (HSS) și Science, Technology and Medicine (STM).

01.05.2023

Acces gratuit la platforma Statista Campus License, mai 2023

În luna mai, Informații și Statista vă oferă în mod gratuit un acces gratuit la platforma Statista Campus License.

01.03.2023

Acces gratuit la Emerald Management eJournals Collection, martie - aprilie 2023

Informații, imprimerii cu Emerald, vă oferă o perioadă de ACCES GRATUIT la revistele din colecția Emerald Management eJournals. Perioada de activare: 01.03.2023.

Sursa: <https://www.e-nformation.ro/>

ce mai practică și la nivelul țării noastre, însăși denumirea actualului proiect de finanțare din cadrul Programului Național IV- *Acces la literatura științifică și publicarea în regim de acces deschis* (comparativ cu PN II sau PN III: *Asigurarea accesului național la literatura științifică în format electronic pentru susținerea și promovarea sistemului de cercetare și educare din România sau Acces național electronic la literatura științifică pentru susținerea și promovarea sistemului de cercetare și educație din România*) indicând necesitatea

unei noi abordări, care să încurajeze publicarea în regim Open Access, pentru a răspunde nevoilor de documentare în schimbare, aliniate noilor tendințe mondiale.

La nivel internațional inițiativa de publicare științifică în acces deschis s-a concretizat în așa-numitul *Plan S*, lansat în anul 2018 de *cOAlition S* - un consorțiu de agenții naționale de cercetare și finanțatori din douăsprezece țări europene, având ca principal scop realizarea accesului deschis complet, ca o datorie colectivă față de sistemul științific în ansamblu. După cum declară *cOAlition S*, ținând cont că „universitățile și bibliotecile se străduiesc să ajungă la acorduri cu marile edituri, considerăm că ar trebui [ca planul S] să fie o mișcare decisivă către realizarea accesului deschis și eliminarea completă a costurilor pentru publicațiile științifice”.¹¹

● *Anelis Plus 2023-2025 - perspective de acces la literatura în format electronic*

Încă de la finalul anului 2022 conducerea Anelis Plus a reluat tratativele cu reprezentanții Ministerului Cercetării, Inovării și Digitizării, în vederea obținerii garanției suportului financiar în următorul proiect de sprijinirea a activității de cercetare prin asigurarea accesului la literatura științifică în format electronic.

Proiectul *Acces la literatura științifică și publicarea în regim de acces deschis* din cadrul Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2022-2027 (PNCDI IV), aprobat prin HG nr. 1188/2022, cu modificările și completările ulterioare, a fost lansat în data de 9 martie a acestui an (2023), iar Anelis Plus a fost declarată eligibilă în data de 18 aprilie 2023.¹² Trebuie să menționăm că această reușită se datorează efortului continuu și susținut al Asociației, atât în ceea ce privește contactul nemijlocit cu reprezentanții MCDI, cât și în ceea ce privește pregătirile pentru intrarea într-un nou proiect cofinanțat de stat (studiu de piață, obținerea unor preoferte de la editori, pregătirea actelor necesare depunerii proiectelor).

Anelis Plus, sub umbrela căreia coexistă, la momentul acesta, 102 membri (60 de universități, dintre care 11 private; 38 de institute de cercetare și cele 4 BCU-uri) se află, prin urmare, în poziția câștigătoare în proiectul mai sus citat, la finele lunii mai 2023 urmând a semna contractul cu MCDI și contractele subsidiare cu instituțiile membre.

Un nou tip de contracte, bazate pe inițierea unor **acorduri transformative**, care să permită o schimbare rapidă și ireversibilă a abonamentelor tradiționale este prevăzut și în *Termenii de referință pentru atribuirea conducerii și realizării proiectului (Acces la literatura științifică și publicarea în regim de acces deschis)* ai Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare 2022-2027-PNCDI IV. În documentul publicat la 7 martie 2023, printre activitățile suport care conduc la îndeplinirea obiectivelor proiectului sunt incluse și schimbările financiare și operaționale necesare pentru trecerea, în timp, către publicarea în acces complet deschis, prin migrarea de la modelul „plătești ca să citești” - *pay-to-read* la modelul „plătești ca să publici” - *pay-to-publish*.¹³

Note:

1. BOTEZAN, Iuliana. Politici de informare și documentare. În: *TRATAT de biblioteconomie*. Vol III: *Direcții moderne în biblioteconomia contemporană*. Coord. vol.: prof. univ. Mircea Regneală, prof. univ. Ionel Enache. Ed. provizorie. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2017, p. 34.

2. *LEGEA bibliotecilor nr. 334/31 mai 2002* [online], Art. 19, (1), (3) [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Superior/2016/biblioteci/LEGEA_334_2002_BIBLIOTECI.pdf

3. Cf. *STRATEGIA managerială: 2021-2025* [online] [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: <https://www.bcub.ro/wp-content/uploads/2022/03/Strategie-BCU-2021-2025.pdf>.

4. Cf. POPA, Gheorghe. „Anelis Plus” Asociația pentru obținerea literaturii științifice internaționale (I). În: *Revista de Politică Științei și Scientometrie*, Serie Nouă, 2016, Vol. 5, Nr. 1, p. 62-69.

5. Fondul European de Dezvoltare Regională din cadrul Programului Operațional Sectorial ”Creșterea competitivității Economice”, Axa prioritară 2 – ”Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare”.

6. *LEGEA educației naționale*, nr. 1/2011, Art. 129, alin. 1 [online] [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/legea-educației_actualizata%20august%202018.pdf.

7. OLARIU, Ivona. Proiecte de informare și documentare în România. În: *Tratat de biblioteconomie*, Op. cit., p. 60.

8. Cf. ANELIS Plus 2020. *Rezultate obținute și/sau așteptate* [online] [accesat 19 mai 2022]. Disponibil la: <http://anelisplus2020.anelisplus.ro/index.php?pag=r10>.

9. BCU „Carol I” București. Resurse electronice [online] [accesat 16 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.bcub.ro/resurse-electronice/>

10. Open and free content on JSTOR and Artstor [online] [accesat 20 mai 2023]. Disponibil la: <https://about.jstor.org/oa-and-free/>

11. *Why PLAN S* [online] [accesat 30 aprilie 2023]. Disponibil la: <https://www.coalition-s.org/why-plan-s/>

12. Contractarea și derularea procedurilor de achiziție a accesului la literatura științifică durează minim 3 luni, începând din luna iunie a.c.

13. *PLANUL național de cercetare-dezvoltare și inovare 2022-2027-PNCDI IV*. Programul-Știință și Societate: *Termenii de referință pentru atribuirea conducerii și realizării proiectului ”Acces la literatura științifică și publicarea în regim de acces deschis”*. Anexa 1 la OMCID nr. 20327/07.03.2023 [online]. București, 2023 [accesat 30 aprilie 2023]. Disponibil la: <https://www.research.gov.ro/wp-content/uploads/2023/04/Termenii-de-Referinta-Competitia-2023.pdf>

Bibliografie:

1. ANELIS Plus [online] [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: <http://www.anelisplus.ro/>

2. DOVÎNCĂ, Corina. Rolul bibliografiei în activitatea de cercetare. În: *Biblioteca: revista română de bibliologie și știința informării* [online], 2021, Nr. 2, p. 4-8. Disponibil la: https://www.bibnat.ro/dyn-doc/publicatii/Revista%20Biblioteca%202021_site.pdf

3. DOVÎNCĂ, Corina. Instrumente moderne de cercetare în Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”. În: *Revista Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” - DE SPIRITU ET ANIMA* [online], octombrie 2022, Nr. 2, p. 32-39. Disponibil la: <https://revista.bcub.ro/numarul-2/>

4. *LEGEA educației naționale*, nr. 1/2011, Art. 129, alin. 1 [online] [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/legea-educației_actualizata%20august%202018.pdf

5. *LEGEA bibliotecilor nr. 334/31 mai 2002* [online], Art. 19, (1), (3) [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Superior/2016/biblioteci/LEGEA_334_2002_BIBLIOTECI.pdf

6. *PLAN S* [online] [accesat 30 aprilie 2023]. Disponibil la: <https://www.coalition-s.org/why-plan-s/>

7. *PLANUL național de cercetare-dezvoltare și inovare 2022-2027-PNCDI IV. Programul-Știință și Societate: Termenii de referință pentru atribuirea conducerii și realizării proiectului "Acces la literatura științifică și publicarea în regim de acces deschis"*. Anexa 1 la OMCID nr. 20327/07.03.2023 [online]. București, 2023 [accesat 30 aprilie 2023]. Disponibil la: <https://www.research.gov.ro/wp-content/uploads/2023/04/Termenii-de-Referinta-Competitia-2023.pdf>

8. POPA, Gheorghe. „Anelis Plus” Asociația pentru obținerea literaturii științifice internaționale (I). În: *Revista de Politica Științei și Scientometrie*, Serie Nouă, 2016, Vol. 5, Nr. 1, p. 62-69

9. *STRATEGIA managerială: 2021-2025* [online] [accesat 26 aprilie 2023]. Disponibil la: <https://www.bcup.ro/wp-content/uploads/2022/03/Strategie-BCU-2021-2025.pdf>

10. *TRATAT de biblioteconomie. Vol III: Direcții moderne în biblioteconomia contemporană*. Coord. vol.: prof. univ. Mircea Regneală, prof. univ. Ionel Enache. Ed. provizorie. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2017

Sursa: arhiva personală. Prezentare metodică JSTOR – instrumente inteligente de cercetare, susținută în cadrul Facultății de Teologie a Universității din București, 31 martie 2023 Facultatea de Teologie Ortodoxă, București

Aspecte privind activitatea teologului Teodor N. Manolache la Biblioteca Facultății de Teologie Ortodoxă și a Institutului Teologic de Grad Universitar din București

Drd. Marius George COȘARCĂ

Universitatea din București. Școala Doctorală de Litere

Biblioteca Ecclesia a Facultății de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul din București

email: <mailto:george.cosarca@yahoo.ro>

Personalitate a ortodoxiei românești, teologul Teodor N. Manolache a fost unul dintre cei mai longevivi angajați ai Bibliotecii Facultății de Teologie Ortodoxă și ai Institutului Teologic de Grad Universitar din București¹, care a activat în cadrul acestei instituții peste un sfert de secol. A studiat la Seminarul *Central* din 1919 până în 1927 și la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București în perioada 1927-1931. Încă din timpul studenției, în anul 1929, el devine ajutor de bibliotecar până în 1937, când va ajunge bibliotecar al Facultății de Teologie Ortodoxă², unde va rămâne până în anul 1957.

După primii ani de activitate în cadrul bibliotecii, Teodor N. Manolache publică un studiu despre Biblioteca Facultății de Teologie din București, în care prezintă situația acesteia, începând din anul 1916 până în 1935, cu neajunsurile prin care a trecut în această perioadă și, totodată, evidențiază cele mai importante realizări, în special îmbogățirea fondului de carte, într-un timp relativ scurt, dar și alegerea profesorului de teologie Teodor M. Popescu, care, în 1930, va pune bazele Bibliotecii Centrale a Facultății de Teologie.³ Sub coordonarea renumitului profesor, bibliotecarii Teodor N. Manolache și Nicolae Șt. Georgescu⁴ reușesc, în doar câțiva ani, să sporească fondul bibliotecii Facultății de Teologie care ajunge, în 1936, să fie considerat egal cu colecțiile deținute de bibliotecile altor facultăți ale Universității din București.⁵ Este de remarcat grija personalului bibliotecii pentru creșterea și păstrarea colecțiilor existente.

Între anii 1934-1938, Teodor N. Manolache deține funcția de secretar de redacție al Revistei *Raze de Lumină*. El se implică activ la această revistă, care era destinată studenților teologi din București și care a primit aprecieri de la personalitățile vremii, dintre care îi amintim pe Nicolae Iorga, Nichifor Crainic, Nae Ionescu și Dan Simonescu.⁶ Din motive administrative, Revista *Raze de Lumină* își încetează apariția după un deceniu de existență, în anul 1938.

Preocupările cărțurărești ale lui Teodor N. Manolache sunt multiple și diferite, deoarece a publicat, singur sau în colaborare, numeroase articole, recenzii, cronici, dări de seamă, în diverse periodice⁷, dintre care menționăm doar câteva: *Studii Teologice*; *Raze de Lumină*; *Biserica Ortodoxă Română*; *Ortodoxia*; *Glasul Bisericii*; *Mitropolia Olteniei*; *Foaia Diecezană*; *Universul*; *Revista Fundațiilor Regale*. Ca bibliotecar al Facultății de Teologie, el a întocmit lucrări fundamentale de bibliografie bisericească și anume: *Bibliografia Mitropolitului Veniamin Costachi*, apărută în 1946⁸ și *Bibliografia Î.P.S. Nicodim, Patriarhul României*, tipărită în 1947.

Teodor N. Manolache precizează, încă de la începutul lucrării consacrate Mitropolitului Veniamin⁹, că toată documentarea a fost realizată la Biblioteca Academiei Române, deoarece era singura bibliotecă din țară ce putea fi consultată cu mult folos, pentru valorificarea trecutului românesc. Referindu-ne la conținutul acestei lucrări, arătăm că din datele expuse în *Considerațiuni generale*, aflăm detalii importante privitoare

Teodor N. Manolache. Bibliotecar al Facultății de Teologie din București, 1946

Sursa: Revista *Biserica Ortodoxă Română*, C (1982), nr. 9-10, p. 878

la apariția bibliografiilor care o preced pe cea a lui Teodor N. Manolache. Menționăm că prima încercare de alcătuire a unei bibliografii aparține însuși Mitropolitului Veniamin Costachi, aceasta fiind inserată în prefața la *Bisericeasca istorie a lui Meletie*, tom I, apărută la Iași, 1841, p. XII-XIII. „Dar cel dintâi biograf și bibliograf al marelui mitropolit este Andrei Vizanti, autorul mult citatei monografii *Veniamin Costachi Mitropolit Moldovei și Sucevei*, Iași, 1881”¹⁰ - precizează Teodor N. Manolache. El concepe lucrarea sa ca fiind o completare a Bibliografiei lui Gh. Adamescu.

Bibliografia Mitropolitului Veniamin Costachi, 1946
Sursa: Biblioteca Ecclesia a Facultății de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul din București

În privința Bibliografiei Î.P.S. Nicodim Patriarhul României¹¹, teologul Teodor N. Manolache menționează că titlul acestei lucrări a fost desenat de el cu caractere arhaice românești, motivând faptul că nu a găsit caractere mai deosebite în tipografie.¹² El precizează că această publicație reprezintă un omagiu adus muncii rodnice și vârstei înaintate a Preafericitului Părinte Patriarh Nicodim Munteanu. La alcătuirea bibliografiei, Teodor N. Manolache a adoptat un criteriu cronologic-selectiv și, totodată, face o prezentare a titlurilor și rangurilor deținute de Patriarhul Nicodim când a conceput sau a tradus numeroasele și variatele opere și subiecte care fac obiectul acestei bibliografii.¹³

Bibliografia Î.P.S. Nicodim, Patriarhul României, 1947
Sursa: Biblioteca Ecclesia a Facultății de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul din București

Biblioteca *Ecclesia* a Facultății de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul din București păstrează în patrimoniul său atât aceste Bibliografii, cât și majoritatea revistelor în paginile cărora Teodor N. Manolache publică diferite articole.

În România, după instaurarea regimului comunist, au intervenit schimbări pe toate planurile, iar Biserica Ortodoxă și instituțiile ei de învățământ teologic ortodox, nu au fost exceptate. Începând din 1948, Teodor N. Manolache își va continua activitatea la Biblioteca Institutului Teologic de Grad Universitar, unde va avea mai mulți colegi, dar îi amintim doar pe părintele profesor Olimp Căciulă și pe profesorul, filosoful și teologul Victor Iliescu, excelent îndrumător bibliografic¹⁴, ambii fiind și directori ai acestei biblioteci.

După cei 28 de ani de trudă la Biblioteca Facultății de Teologie și la Institutul Teologic de Grad Universitar din București, Teodor N. Manolache va ocupa funcția de secretar al revistelor centrale bisericești, și, ulterior, cea de redactor la revista *Mitropolia Olteniei*, fără a-și întrerupe activitatea scriitoricească, publicând studii și în unele reviste apărute la Viena.¹⁵ Adăugăm că era o persoană care frecventa librăriile și chioșcurile cu reviste și ziare, reușind în timp, să realizeze o vastă bibliotecă personală, fiind un veritabil bibliofil¹⁶, ceea ce confirmă vocația lui deosebită atât pentru cărți, cât și pentru pregătirea sa intelectuală.

Teodor N. Manolache va rămâne nu numai în istoria bibliotecii, pentru că, apreciindu-se dragostea lui pentru carte, el și-a cucerit un binemeritat loc în cadrul *Enciclopediei Ortodoxiei Românești* și în *Dicționarul teologilor români*, ca o recunoaștere a ostenețelor sale depuse pentru promovarea cuvântului scris.

Note:

1. Informații referitoare la istoricul Bibliotecii se găsesc în: Revista *Biblioteca*, LXIX (2017), 9; *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București*, XIX (2019) și XXI (2021), dar și pe site-ul <https://ftoub.unibuc.ro/cercetare/biblioteca-ecclesia/descriere/>
2. PĂCURARIU, Mircea. *Dicționarul teologilor români*. Sibiu: Editura Andreiana, 2014, p. 514
3. MANOLACHE, N. Teodor. Biblioteca Facultății de Teologie din București. În: *Studii Teologice*, V (1934-1936), p. 123-126
4. A fost bibliotecar al Facultății de Teologie în perioada 1934-1937
5. GABOR, Adrian; SĂSĂUJAN, Mihai; BENGA, Daniel; TUDORIE, Alexandru-Ionuț. *History of the Patriarch Justinian Faculty of Orthodox Theology University of Bucharest (1881-2017)*. București: Editura Basilica, 2017, p. 52-53
6. MANOLACHE, N. Teodor. Pe culmi se sting razele. În: *Raze de Lumină*, X (1938), 1-4, p. 342
7. Pentru informații suplimentare poate fi consultată *Bibliografia Revistei Biserica Ortodoxă Română (1874-2004)*, vol. I-III, 2006-2008, a Pr. Prof. Dr. Alexandru Stănculescu-Bârda și Cristian Stănculescu-Bârda
8. Extras din Revista *Biserica Ortodoxă Română*, LXIV (1946), 9-12
9. A fost Mitropolitul Moldovei între anii 1803-1842, păstorind, cu două întreruperi (1808-1812 și 1821-1823), aproape patru decenii, fiind unul dintre marii cărturari ai vremii, îndrumând activitatea editorială și școlară din Moldova
10. MANOLACHE, N. Teodor. *Bibliografia Mitropolitului Veniamin Costachi*. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1946, p. 10
11. A fost cel de-al doilea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române în perioada 1939-1948.
12. MANOLACHE, N. Teodor. *Bibliografia Î.P.S. Nicodim, Patriarhul României*. Editura Secției Culturale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1947, p. 2.
13. *Ibidem*, p. 6-9.
14. GORDON, Octavian. Profesorul Victor Iliescu, filosof și teolog (1923-2020). În: Moldoveanu, Ioan. (coord.). *Profesorii noștri. Învățătorii noștri*. Addenda, vol. III. București: Editura Basilica, 2021, p. 65
15. PĂCURARIU, Mircea (coord.). *Enciclopedia Ortodoxiei Românești*. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010, p. 381
16. DAVID, I. Petre. Teodor N. Manolache, 14 mai 1906 - 12 august 1977. În: *Biserica Ortodoxă Română*, XCV (1977), 7-8, p. 725

Bibliografie:

1. BERCUȘ, I. Constantin. Administrația Facultății de Teologie din București (1881-1948). În: *Biserica Ortodoxă Română*, C (1982), nr. 9-10
2. DAVID, I. Petre. Teodor N. Manolache, 14 mai 1906 - 12 august 1977. În: *Biserica Ortodoxă Română*, XCV (1977), 7-8
3. GABOR, Adrian; SĂSĂUJAN, Mihai; BENGA, Daniel; TUDORIE, Alexandru-Ionuț. *History of the Patriarch Justinian Faculty of Orthodox Theology University of Bucharest (1881-2017)*. București: Editura Basilica, 2017
4. GORDON, Octavian. Profesorul Victor Iliescu, filosof și teolog (1923-2020). În: Moldoveanu, Ioan. (coord.). *Profesorii noștri. Învățătorii noștri*. Addenda, vol. III. București: Editura Basilica, 2021, p. 65
5. MANOLACHE, N. Teodor. Biblioteca Facultății de Teologie din București. În: *Studii Teologice*, V (1934-1936)
6. MANOLACHE, N. Teodor. Pe culmi se sting razele. În: *Raze de Lumină*, X (1938), 1-4
7. MANOLACHE, N. Teodor. *Bibliografia Mitropolitului Veniamin Costachi*. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1946
8. MANOLACHE, N. Teodor. *Bibliografia Î.P.S. Nicodim, Patriarhul României*. Editura Secției Culturale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1947
9. PĂCURARIU, Mircea (coord.). *Enciclopedia Ortodoxiei Românești*. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010
10. PĂCURARIU, Mircea. *Dicționarul teologilor români*. Sibiu: Editura Andreiana, 2014

Eveniment special la Biblioteca Națională a României: expoziția „Viorel Cosma. Muzicologul prolific și fascinația enesciană” a Muzeului Național „George Enescu”. Vernisaj și recital extraordinar

Cercetător dr. Irina NIȚU
Muzeul Național „George Enescu” București
email: irina.nitu@georgeenescu.ro

Muzeul Național „George Enescu” a avut onoarea de a colabora cu Biblioteca Națională a României în cadrul unui proiect inclus în seria evenimentelor prestigiosului Festival Internațional „George Enescu”, desfășurat la București în perioada 27 august-24 septembrie 2023. O colaborare inedită, în premieră, care s-a soldat cu prezentarea unei expoziții foto-documentare precum și cu un vernisaj aparte. Acesta i-a reunit nu doar pe managerii instituțiilor organizatoare - Cristina Andrei (MNGE) și Adrian Cioroianu (Biblioteca Națională a României), ci și pe doi muzicieni de prestigiu - violonistul Gabriel Croitoru și pianistul Mihai Ungureanu.

Expoziția a fost deschisă publicului în sala Atrium a Bibliotecii Naționale a României, în perioada 7-24 septembrie 2023. Intitulată *Viorel Cosma. Muzicologul prolific și fascinația enesciană*, ea constituie un omagiu adus celebrului muzicolog la împlinirea a 100 de ani de la naștere (1923-2017), ilustrând strădania sa de o viață, concretizată în volume de referință despre George Enescu și colaborarea cu specialiștii Muzeului Național „George Enescu” în realizarea

proiectelor editoriale și expoziționale despre marele muzician român: „...am început să îl studiez pe Enescu din anul 1955, când m-a trimis Uniunea Compozitorilor pe urmele lui...” - scria Viorel Cosma. De atunci, el a devenit un pasionat și consecvent cercetător în arhive, biblioteci, colecții particulare, descoperind o serie de aspecte inedite privind creația și biografia enesciană, publicate în peste zece volume, nenumărate articole, studii, eseuri, comunicări științifice în cadrul Simpoziunilor Internaționale „George Enescu” ș.a.

Viorel Cosma a fost primul muzicolog român care a considerat că „...în scrisori există întotdeauna un material extrem de valoros, neatins de interese politice, comerciale și de o sinceritate pe care te poți baza”. Astfel, epistolele semnate de George Enescu, publicate în trei volume, scot la iveală informații prețioase despre muzician, dar și despre om. Adevărata și necunoscuta sa pasiune pentru orgă precum și

diversele instrumente muzicale la care Enescu știa să cânte, fluieratul său artistic, înclinațiile sportive sunt doar câteva dintre descoperirile ce i se datorează, alături de alte detalii biografice.

Interesul muzicologului pentru subiecte inedite se observă în volumul dedicat *Cărții de onoare a Filarmonicii din București*, care conține însemnări olografe ale artiștilor prezenți alături de orchestra amintită, autografe, dedicații, mulțumiri - aspecte mai puțin sau deloc cunoscute din istoria formației muzicale în perioada Dinicu - Enescu (1906-1919).

Oedipe - dosarul premierelor constituie un alt volum documentar extrem de valoros, autorul identificând majoritatea spectacolelor în care a fost prezentată capodopera enesciană pe scenele lumii, de la premiera pariziană din 1936, până în zilele noastre. În 2004, lucrarea a fost distinsă cu Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, domeniul *Istoriografie*.

Volumele *George Enescu. Geniul în imagini I, II* (publicate de Muzeul Național „George Enescu” și Institutul Cultural Român) și *George Enescu. A tragic life in pictures* propun abordarea monografică prin intermediul portretelor, ipostazelor fotografice ale muzicianului de-a lungul vieții, completând astfel imaginea creatorului cu cea a omului.

Rigurozitatea cercetătorului este evidentă și în numărul impresionant al fișelor adunate cu strădanie, valorificate în principal în seria lexicoanelor dedicate muzicienilor și interpreților români - demers unic în muzicologia românească, pentru care autorul a fost distins de Academia Română (1974) și de Guvernul României (2008). O mențiune specială se cuvine lucrării în format bilingv *George Enescu - un portret lexicografic/a lexicographical portrait*, dedicat în exclusivitate muzicianului român.

Dacă *Enescu azi*, editat cu prilejul centenarului nașterii muzicianului, este rezultat al cercetărilor directe realizate după moartea maestrului, volumele *Concertul de adio, George Enescu în memoria timpului, Primele micro-monografii și Florilegiu enescian* îl prezintă pe George Enescu dintr-o perspectivă indirectă. În paginile lor se regăsesc zeci de mărturii culese de Viorel Cosma de la personalități ale vieții și culturii de pretutindeni, de la parteneri români de scenă, artiști străini cu care George Enescu a colaborat de-a lungul vieții, până la foști elevi, prieteni, impresari sau organizatori de concerte.

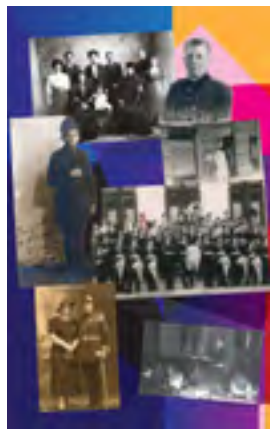
Documentele strânse de-a lungul vieții au fost valorificate deopotrivă în expozițiile foto-documentare ale muzeului, ce abordează, printre altele, teme precum: partenerii români de scenă ai maestrului, viorile lui George Enescu, Concursul Internațional ce-i poartă numele, istoria Societății Compozitorilor Români, George Enescu - promotor al copiilor minune, legătura compozitorului cu muzica lăutarilor români sau relația cu Eduard Caudella, primul său profesor.

Realizatorii expoziției, cercetătoarea dr. Irina Nițu și graficianul Horia Nițu au selectat și adus în prim-plan aspecte esențiale din cariera muzicologului - puse la dispoziție cu maximă generozitate de familia sa - soția, Coralia Cosma și fiica - Roxana Cosma. Expoziția a fost augmentată cu documente din arhiva Muzeului Național „George Enescu”, fiind prezentată unui public nou, specific bibliotecii, dar și evenimentului general sub a cărui egidă s-a desfășurat. Ea cuprinde paisprezece printuri de mari dimensiuni, după cum urmează:

Repere biografice - fotografii

- Familia Preotului Cosma
- fotografie cu părinții, bunicii*1
- Maior Constantin Cosma – tatăl muzicianului*
- Părinții, Constantin și Stela Cosma*
- Viorel Cosma, alături de tatăl său în fața cabinetului acestuia, Timișoara*
- Viorel Cosma, în primul său an la Liceul Militar din Craiova. Timișoara, 1934*
- Viorel Cosma, în cadrul fanfarei Liceului Militar din Craiova, cântând la acordeon (al treilea de la stânga, primul rând de sus)*
- Viorel Cosma, dirijând pentru prima dată orchestra liceului*

Sursa: MNGE

Volume despre George Enescu Lexicoane

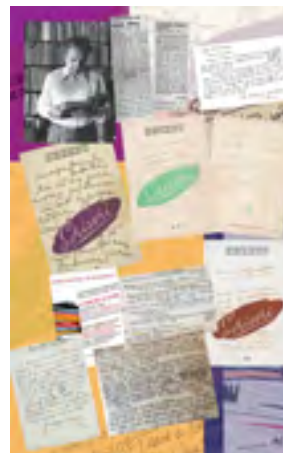
- Muzicieni români. Lexicon. Editura Muzicală a Compozitorilor, București, 1970**
- Muzicieni din România. Lexicon, vol. I, Editura Muzicală, București, 1989**
- Interpreți din România. Lexicon, vol. I, Editura Galaxia, București, 1996**
- George Enescu – un portret lexicografic/a lexicographic portrait, Editura ARC 2000, București, 2003*
- Muzicieni din România. Lexicon, vol. IX, Editura Muzicală, București, 2006*
- Diploma Academiei Române pentru Muzicieni români. Lexicon, februarie-martie 1974*
- Diploma Guvernului României și Ministerului Culturii și Cultelor pentru lexiconul Muzicieni din România. Lexicon, vol. IX, 21 mai 2008*
- articole de presă despre lexicoane (Th. Grigoriu, E. Stan)*
- Foto: Viorel Cosma la Academia Română (1974); Viorel Cosma în camera sa de lucru (foto credit Vasile Blendea)*

Sursa: MNGE

George Enescu – Scrisori (3 vol.)

- copertile volumelor George Enescu. Scrisori (I) – Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1974; George Enescu. Scrisori (II) – Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1981; George Enescu. Scrisori (III), Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, București 2015*
- articol de presă: Iosif Sava, George Enescu. „Scrisori”, despre lansarea vol. I din seria amintită, în *Contemporanul*, nr. 13/28 martie 1975, p. 10*
- articol de presă: E. M., *Correspondența lui George Enescu*, în *Săptămâna*, București, nr. 230/2 mai 1975*
- însemnări olografe Viorel Cosma (prefață la Vol. III – Scrisori), notițe cu aspecte inedite rezultate din parcurgerea scrisorilor publicate în volumul III*
- scrisoare către M. N. Rusu, despre o epistolă a lui G. Enescu pe care V. Cosma ar fi dorit să o includă în volum*
- Scrisoare olografă George Enescu (recomandare pentru Ludovic Feldmann), din vol. III**
- Afișul evenimentului MNGE în cadrul căruia s-a lansat vol. III din George Enescu. Scrisori, Aula Palatului Cantacuzino, 30 martie 2016**
- Foto: Viorel Cosma (foto credit Vasile Blendea)*

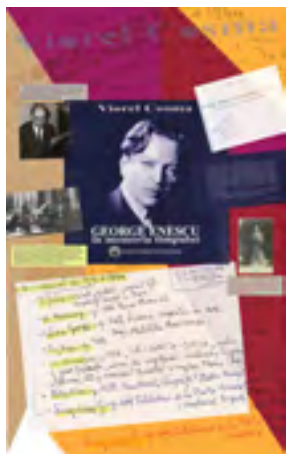
Sursa: MNGE

Muzicianul de geniu în imagini (ICR)

- Copertile volumului George Enescu. Un muzician român singular/An Outstanding Romanian Musician, Editura Institutului Cultural Român, București, 2005*
- Copertile volumelor George Enescu. Muzicianul de geniu în imagini, Editura ICR, MNGE, vol. 1, 2015**, Editura ICR, MNGE, vol. 2, 2017**
- Fotografii de la lansarea volumelor George Enescu. Muzicianul de geniu în imagini (Gaudeamus, București, 2015, foto credit Emil Niculescu)
- respectiv George Enescu. Un muzician român singular (Aula UCMR, București, 2005 (foto credit Emil Niculescu)*
- Articol de presă, Doinel Troinaru, *Un nou album despre Enescu al muzicianului Viorel Cosma*, în revista Festivalului Internațional „George Enescu”, 2015*
- Afișul lansării volumului George Enescu. Muzicianul de geniu în imagini (I) la Sala Mare a Palatului, București, 17 septembrie 2015** – Institutul Cultural Român
- Diplomă de Onoare ”Pentru excepționala activitate de promovare a muzicii și spiritului enescian în lume”, 8 octombrie 2017*

Sursa: MNGE

George Enescu în memoria timpului

Sursa: MNGE

– Copertile volumului *George Enescu în memoria timpului*, Editura Casa Radio, București, 2005, pagină de interior cu dedicație și semnătură olografă Viorel Cosma: „Muzeului Național George Enescu, omagiu autorului. Viorel Cosma”**

– Fotografii: G. Enescu, Pablo Casals și George Georgescu; Alfred Alessandrescu, Cella Delavrancea și citate ale acestora cuprinse în volumul *George Enescu în memoria timpului* de Viorel Cosma**

– Notițe olografe referitoare la războaiele mondiale – capitol

tratat în vol. *George Enescu în memoria timpului**

Sursa: MNGE

George Enescu – primele micromonografii (1915-1950)

– copertile volumului *George Enescu – primele micromonografii (1915-1950)*, Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, București, 2013**

– fotografii de la lansare, Librăria Cărturești, București, 2013: Cristina Andrei, Manager al MNGE, Grigore Constantinescu și Viorel Cosma (foto credit Emil Niculescu)*

– Foto Viorel Cosma în fața intrării Muzeului Național „George Enescu” din București*

– Notițe olografe ale autorului privind ideile cuprinse în prefața volumului*

Sursa: MNGE

Cartea de onoare a Filarmonicii din București

– copertile volumului *Cartea de onoare a Filarmonicii din București (1906-1919)*. Epoca Dimitrie Dinicu – George Enescu, Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, București, 2014**

– fragment de manuscris enescian – *Poema română op. 1* – extras din *Cartea de onoare a Filarmonicii***

– Viorel Cosma, citat din volum**

– Afiș al lansării expoziției

dedicată Cărții de onoare a Filarmonicii din București, inaugurată în Foaierul Ateneului Român, sept.-oct. 2014*

– Fotografii de la lansarea volumului, Ateneul Român, (Andrei Radu Dimitriu – Directorul Filarmonicii, Cristina Andrei – Manager al MNGE, Viorel Cosma. Foto credit Emil Niculescu, 2014)*

Oedipe de George Enescu. Dosarul premierelor (1936-2003)

– copertile volumului *Oedipe de George Enescu. Dosarul premierelor 1936-2003*, Editura Institutului Cultural Român, București, 2004**

– Afișe ale operii *Oedipe**

– Motiv olograf din *Oedipe – Actul III* – de George Enescu**

Sursa: MNGE

– Fotografie Viorel Cosma și N. Dănilă, răsfoind volumul *Oedipe de George Enescu. Dosarul premierelor 1936-2003**

De la George Enescu azi, la Florilegiu enescian

– Coperta volumului *George Enescu azi*, Editura Facla, Timișoara, 1981*

– Afiș – Zilele muzicale, Timișoara, 27.09.1981, cu prilejul lansării volumului *Enescu azi* de V. Cosma*

– Articol de presă: *Cronica de librărie*, Virgil Dan, în *Săptămâna*, nr. 754/4.12.1981*

– Coperta volumului *George Enescu. Cronica unei vieți zbuciumate*, Editura Octopodium, 1991**

– Coperta volumului *George Enescu. A tragic life in pictures*, The Romanian Cultural Foundation Publishing House, Bucharest, 2000

Sursa: MNGE

- Coperta volumului *Eseuri, exegeze și documente enesciene*, Editura Libra, București, 2001*
- Coperta volumului *Concertul de adio*, Editura Fântâna lui Manole, Râmnicu-Vâlcea, 2005*
- Viorel Cosma – însemnări olografe pe pagina de gardă a volumului *Concertul de adio**
- Coperțile volumului *Florilegiu enescian*, Editura PIM, Iași, 2016 și pagini interioare*
- Imagini de la lansarea volumului *Florilegiu enescian*, Ateneul Român din București, 16 septembrie 2016 (Viorel Cosma, Cristina Andrei, Sever Voinescu; foto credit Emil Niculescu*)
- Foto: Viorel Cosma – portret*

Alte volume editate de MNGE

Sursa: MNGE

- Coperțile volumelor *G. Enescu și Yehudi Menuhin* (Cristina Andrei, Viorel Cosma, Editura Muzicală, București, 2009), *G. Enescu – Corespondență* – vol. I (Irina Nițu, Editura Muzicală, București, 2016), *Poema Română în oglinda presei* (Camelia Anca Sârbu, Editura Muzicală, București, 2016)**
- Viorel Cosma – însemnări olografe*
- Fotografii de la lansare (*G. Enescu și Y. Menuhin* – foto credit Emil Niculescu*)

MNGE - Proiecte expoziționale despre G. Enescu coordonate de Viorel Cosma

- *Viorile lui George Enescu*
- afișul expoziției**
- imagine de la vernisaj, Aula Palatului Cantacuzino, București (Viorel Cosma; foto credit Emil Niculescu*)
- foto: vioara Guarnieri**
- Notițe olografe*

George Enescu și muzica lăutarilor români

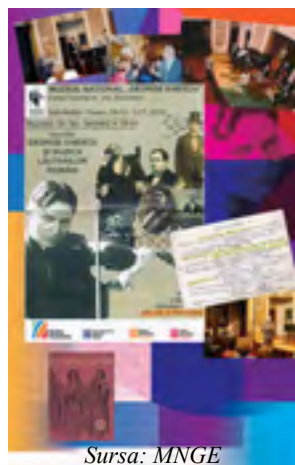
- afișul expoziției, prezentată

în foaierea Sălii Radio, București, oct.- nov. 2015**

- imagini de la vernisajul expoziției, Aula Palatului Cantacuzino din București, 2010 (foto credit Emil Niculescu*)
- Viorel Cosma – însemnări olografe despre lăutari*

George Enescu, promotor al copiilor-minune

- afișul expoziției, Aula Palatului Cantacuzino, 25 martie 2013**

Sursa: MNGE

- Foto Viorel Cosma și Lola Bobescu*
- Coperțile volumului *De la Cantemir și Enescu până la Lipatti și Ursuleasa. Copiii-minune ai muzicii românești (1673-2013)*, Editura Speteanu, București, 2013**
- imagini de la vernisaj (Viorel Cosma, Coralia Cosma; foto credit Emil Niculescu*)

Alte proiecte expoziționale

- afișe ale expozițiilor: „George Enescu și Societatea Compozitorilor Români”, „George Enescu și partenerii săi români de scenă”, Retrospectiva Concursului Internațional „George Enescu”, „Eduard Caudella – primul profesor al lui George Enescu”, „George Enescu 135”, „George Enescu – Un mare creator al sec. XX”**
- Fotografii de la vernisaje (foto credit Emil Niculescu*)

Cu aceeași ocazie și în aceeași perioadă, vizitatorii Bibliotecii Naționale a României s-au putut bucura și de un alt document inedit, aflat în patrimoniul instituției-gazdă, anume o pagină din partitura reducăției pentru voci și pian a Operei *Oedipe* de George Enescu, cu dedicație autografă către compozitorul Alfred Alessandrescu: „À Alfred Alessandrescu, avec ma vieille et fidèle amitié. Georges Enesco, 5.09/1946”.

Sursa: MNGE

Pagină din partitura reducăției operei *Oedipe* de George Enescu, cu autografal muzicianului. Document din Colecția de partituri a BNaR.

Este o tipăritură valoroasă, apărută la Editura Salabert în anul 1934 ce conține și diverse adnotări autografe ale lui Alfred Alessandrescu, pagină dezvăluită publicului de Raluca Bucinschi, Simona Noapteș (BNaR) și graficianul Constantin Popovici (BNaR). Documentul ilustrează colaborarea și prețuirea lui George Enescu pentru colegul său de breaslă, compozitorul și dirijorul Alfred Alessandrescu - unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai școlii componistice românești, sub bagheta căruia George Enescu a concertat cu orchestra Simfonică Radio chiar în anul 19462 - anul dedicației de pe partitura enesciană.

Toate aceste documente au constituit, în data de 11 septembrie 2023, un fundal expresiv pentru recitalul extraordinar al violonistului Gabriel Croitoru, precedat de câteva discursuri: descrierea captivantă a evenimentului și soliștilor realizată de managerul interimar Adrian Cioroianu, mulțumirile Cristinei Andrei, directorul general al Muzeului Național „George Enescu” - organizatorul recitalului, respectiv prezentarea subsemnatei, în calitate de realizator al expoziției. Dar elementul central a fost, indiscutabil, programul muzical prezentat pe vioara Guarnieri del Gesù ce i-a aparținut lui George Enescu și la care solistul Gabriel Croitoru a interpretat miniaturi celebre semnate Fritz Kreisler, Antonin Dvořák, Edgar Elgar, George Enescu, Ede Poldini, Camille Saint-Saëns și Moritz Moszkowski/Pablo Sarasate, acompaniat la pian de Mihai Ungureanu.

Gabriel Croitorul și Mihai Ungureanu în recital, la BNaR

Sursa: MNGE

Un eveniment dedicat atât văzului, cât și auzului, desfășurat în Sala Atrium a Bibliotecii Naționale a României, seară marcată de imagini inedite, sonorități aparte, personalități ale vieții muzicale și culturale românești. În concluzie - o reușită, răsplătită de îndelungate aplauze ale publicului prezent, precum și de *bis*-urile repetate ale celor doi interpreți. Mulțumiri tuturor organizatorilor și participanților la eveniment!

Note:

1. Un asterix (*) desemnează documentele provenite din arhiva familiei Cosma, două (**) – cele din arhiva Muzeului Național „George Enescu”.

2. Cf. George Enescu, coord. Mircea Voicana, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., București, 1964, p. 253

Bibliografie:

1. COSMA, Viorel. *Muzicieni români. Lexicon*. București: Editura Muzicală a Compozitorilor, 1970
2. COSMA, Viorel. *Muzicieni din România. Lexicon, vol. I*. București: Editura Muzicală, 1989
3. COSMA, Viorel. *Interpreți din România. Lexicon, vol. I*. București: Editura Galaxia, 1996
4. COSMA, Viorel. *George Enescu – un portret lexicografic/a lexicographic portrait*. București: Editura ARC 2000, 2003
5. COSMA, Viorel. *Muzicieni din România. Lexicon, vol. IX*. București: Editura Muzicală, 2006
6. COSMA, Viorel. *George Enescu. Scrisori (I)*. București: Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1974
7. COSMA, Viorel. *George Enescu. Scrisori (II)*. București: Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1981
8. COSMA, Viorel. *George Enescu. Scrisori (III)*. București: Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, 2015
9. COSMA, Viorel. *George Enescu. Un muzician român singular/An Outstanding Romanian Musician*. București: Editura Institutului Cultural Român, 2005
10. COSMA, Viorel. *George Enescu. Muzicianul de geniu în imagini, vol.1*. București: Editura ICR, MNGE, 2015
11. COSMA, Viorel. *George Enescu. Muzicianul de geniu în imagini, vol.2*. București: Editura ICR, MNGE, 2017
12. COSMA, Viorel. *George Enescu în memoria timpului*. București: Editura Casa Radio, 2005
13. COSMA, Viorel. *George Enescu - primele micromonografii (1915-1950)*. București: Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, 2013
14. COSMA, Viorel. *Cartea de onoare a Filarmonicii din București (1906-1919). Epoca Dimitrie Dinicu - George Enescu*. București: Muzeul Național „George Enescu”, Editura Muzicală, 2014
15. COSMA, Viorel. *Oedipe de George Enescu. Dosarul premierelor 1936-2003*. București: Editura Institutului Cultural Român, 2004
16. COSMA, Viorel. *George Enescu azi*. Timișoara: Editura Facla, 1981
17. COSMA, Viorel. *George Enescu. Cronica unei vieți zbuciumate*. București: Editura Octopodium, 1991
18. COSMA, Viorel. *George Enescu. A tragic life in pictures*. București: The Romanian Cultural Foundation Publishing House, 2000
19. COSMA, Viorel. *Concertul de adio*. Râmnicu-Vâlcea: Editura Fântâna lui Manole, 2005
20. COSMA, Viorel. *Eseuri, exegeze și documente enesciene*. București: Editura Libra, 2001
21. COSMA, Viorel. *Florilegiu enescian*. Iași: Editura PIM, 2016
22. COSMA, Viorel. *De la Cantemir și Enescu până la Lipatti și Ursuleasa. Copiii-minune ai muzicii românești (1673-2013)*. București: Editura Speteanu, 2013
23. ANDREI, Cristina; COSMA, Viorel. *Enescu și Yehudi Menuhin*. București: Editura Muzicală, 2009
24. NIȚU, Irina. *G. Enescu – Corespondență – vol. I*. București: Editura Muzicală, 2016
25. SÂRBU, Camelia Anca. *Poema Română în oglinda presei*. București: Editura Muzicală, 2016.

Însemnări pe cartea românească veche tipărită la Buda: fondul special al Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Maria-Magdalena IONIȚĂ-ROȘOIU
Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș
email: magda_vip2000@yahoo.com

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea se tipăreau cărți în limba română în centre din spațiul românesc la București, Râmnic, Blaj, Iași, Mănăstirea Neamț, însă producția de carte era inferioară celei din secolul al XVII-lea. Astfel, cărturarii români încep să tipărească tot mai mult în centre din Europa, cel de la Buda ocupând un loc important în producția de carte românească.

Înființată de către episcopul catolic Telegdi Miklos, sub tutela iezuită, la Tyrnavia (Sâmbăta Mare), în anul 1577, tipografia a fost mutată în anul 1777 la Universitatea din Buda, sub tutela statului, împărăteasa Maria Tereza acordându-i privilegiul editării cărților pentru întreaga Ungarie. Vorbim de centrul iluminismului european unde, între anii 1777-1848, se tipăresc cărți în limbile: sârbă, latină, franceză, maghiară, germană, italiană, cehă, slovacă, română, bulgară, neogreacă, ebraică, croată, slovenă, idiș.

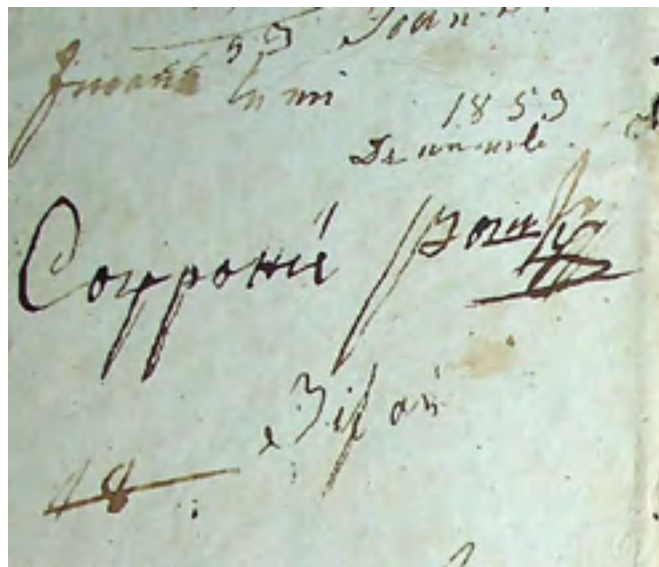
Cea mai înfloritoare perioadă a secției în limba română s-a înregistrat când cenzori și corectori au fost iluștri reprezentanți ai Școlii Ardelene (Samuil Micu: 1804-1806, Gheorghe Șincai: 1806-1808, Petru Maior: 1808-1821, Ioan Teodorovici: 1821-1830). *Lesicon Românescu-Lătinescu-Ungurescu-Nemțescu: quare de mai multi autori, in cursul'a trideci, și mai multor ani s'au lucratu*, 1825 (fondul colecții speciale, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș), considerat de Lazăr Șăineanu primul dicționar modern al limbii române, încheie perioada clasică a Școlii Ardelene. Lucrarea cuprinde în cele 1.000 de pagini traducerea cvadrilingvă și etimologia pentru aproximativ 10.000 de cuvinte și termeni ai limbii române, având inclusă în deschidere și o reeditare a *Orthographiei Romane* a lui Petru Maior.

S-au tipărit în limba română în jur de 240 de cărți dintre care peste 20 bisericești. Erau realizate la comandă, iar unele lucrări preluau modelul cărților tipărite în teritoriile românești (ex. *Octoihul*, 1811 are o variantă mai puțin luxoasă tipărită în același an la Râmnic - ambele aparțin fondului special al Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș).

Acest fond cuprinde un număr generos de cărți tipărite la Buda, majoritatea cu caracter religios, scrise în limba română, cu alfabet chirilic și de tranziție (exceptând *Lexiconul de la Buda*, 1825 - alfabet latin), tipar roșu și negru, pe hârtie cu filigran. Cărțile au numeroase ilustrații tipografice (gravuri, frontispicii, litere ornate, vignete) și ex- libris.

Lucrările sunt bogate în însemnări care fac referire la proprietarii cărților, datări, ajutându-ne să reconstituim perioade și momente istorice, oferind informații despre relații sociale, familiale, fenomene naturale etc. Le întâlnim în următoarele titluri:

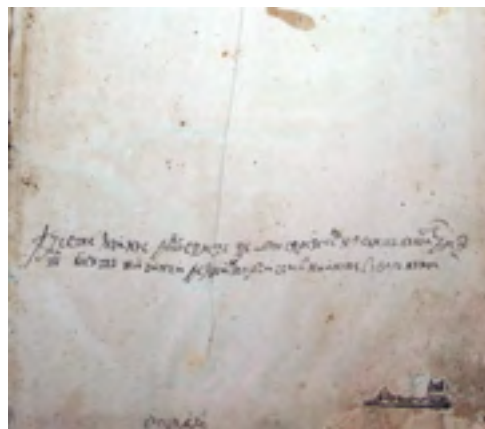
Retorică adecă învățatura și întocmirea frumoasei cuvântări. Acum întâiu izvodită și întemeiată cu pildele vechilor filozofi, și dacâli bisericești. În BUDA: S-au tipărit în crăiasca Tipografie Orientalicească, a Universității Peștii, 1798. Coperta 2 are însemnarea: „Sofroniu Roșca. Paroh. Scrisu în 11 zile Iuniu 1856”, alfabet chirilic, cerneală neagră; coperta 3 „Aciastă Retorică iaste a mea Sofronie Roșca 1843, August 29. Sofronie Roșca”, alfabet chirilic, cerneală neagră.

Retorică, Buda, 1798

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții speciale

Biblioteca deține șase minee tipărite la Buda (mai-1804, ianuarie, martie, iulie, august, octombrie-1805), cu diverse însemnări:

Mineiu luna lui August, 1805
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Fond Colecții speciale

Mineiu Lunii Martie, 1805 are la f. 105v-106 precizat: „La 1839 luna lui martie 26 au datu zăpadă de o palmă și un latu de mână și s-au prăpăditu viță multă și fânuri”, alfabet chirilic, cerneală neagră;

Pe **Mineiu luna lui August, 1805** întâlnim o însemnare pe f. gardă 1: „Aceste minee doaosprezece pe doaosprezece luni sunt luate în taleri o sută și cinci de ctitorii ce mai înainte se vor numi”, alfabet chirilic, cerneală neagră;

Mineiu luna lui Octovrie, 1805 la f. 122 are însemnat: „la leatu 1882 s-au cumunatu robi Vasile Robu și Marica Licsandra. Notari Iancu P. Neacșu”.

Mineiu luna lui Octovrie, 1805

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții speciale

Octoih ce se zice elineaste Paraclitichi Acum întâia oară dat la tipariu în zilele prea înălțatului împărat al Austriei, și Apostolnicescului Craiu Franțisc întâiul. cu Blagosloveniia Excelenței sale Preasfințitului Domn Stefan Stratimirovici. Arhiepiscopul Besearicii Răsăritului din Carloveș. îndreptat fiind prin osârdua Preasfințitului Episcop al Argeșului Chiriu Chir IOSIF LA BUDA în Căiasca Tipografie a Universității din Peșta. La anul de la Hs. 1811. Exemplarul 2 cuprinde însemnarea: „Acest Octoih Nou făcut și cu tipărire și cu legătură l-am cumpărat de la Calistrat Monahul (...) lăcuiitori dimpreună în Sfânta Episcopie Argeșu la anul 1800”, scrisă cu alfabet chirilic, cerneală neagră.

Întâmplările războiului franțozilor și întoarcerea lor de la MOSCVA s.c. (I).1. Tălmăcite de pre Nemție de un iubitoriu de neamul Rumânesc. Și cu cheltuiala Dumnealui ALEZIE LAZARU date în tipariu. LA BUDA, în Crăiasca Tipografie a Universității Ungurești, 1814. La p. 50-51 avem o însemnare: „Napoleon Bonaparte și oastea lui (...)”, alfabet chirilic în cerneală neagră.

Întâmplările războiului franțozilor, Buda, 1814

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții speciale

Aleaze rânduieli bisericești adecă POLIELEUL ce se cântă la sărbători mari, după cel slaveno-sărbesc întocmit. Împreună cu rânduiala utreniei, și vecerniei cu blagosloveniia Preasfințitului Episcop al Budei Domnului Domn Dionisie Popovici prin Ioann teodorovici Parohul Rimânesc din Peșta, și al Precinstitului Consistorium din Buda Assessor. Iară acum întâia oară cu cheltuiala D. Ioan Barati Negoțitorului și Cetățeanului din Peșta dat în tipariu la Buda în Crăiasca Tipografie a Univers: din Peșta 1814. Însemnările reprezintă un imn religios:

Polieleul, Buda, 1814

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții speciale

- p. 46-47: „În 20 iulie S. Profetu Ilie Mărimu-te sfinte profete Ilie Mărite, și onorăm cea depre pământ la ceri înfocată ridicarea ta. Psalmul Fericit barbatul”, cerneală neagră;

- p. 49: „În 21 Maiu sf. Împ. Constantin și Elena. Mărimuve pre voi întocma cu Apostolii și de Ddiu încoronați lor Constantine și maica sa Elena care cătră Christos tota lumea ați întors”, ceneală neagră.

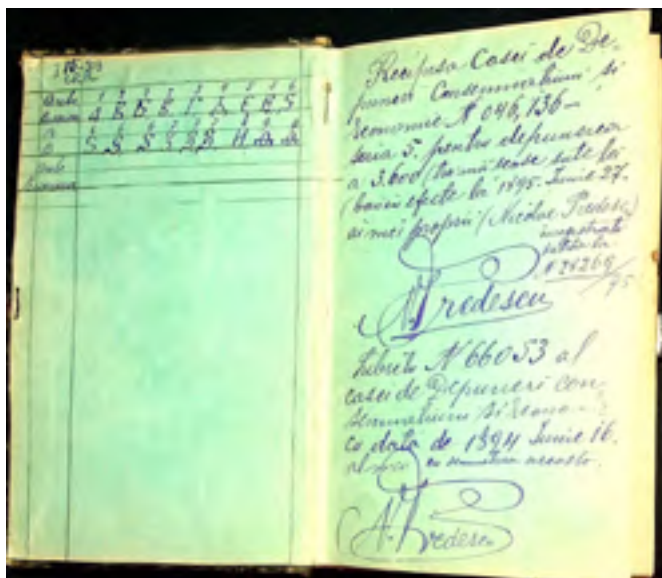
Strastnicul ce cuprinde în sine slujba sfințelor și mântuitoarelor Patimi ale Domnului nostru Is.Hs. Acum întâia oară așezat, și tipărit după rânduiala Besearicii Răsăritului, supt stăpânirea pre înălțatului Împărat al Austriei, și Apostolnicescului Crai FRANȚISC ÎNTĂIUL cu Blagosloveniia Exțellenței sale Preasfințitului Domn STEFAN STRATIMIROVICI Arhi-Episcopul și Mitropolitul Besearicii Răsăritului din Carloveș. LA BUDA în Crăiasca Tipografie a Universității din Peșta. Anul de la Hs. 1816. Lucrarea cuprinde mai multe ilustrații care înfățișează scene din Noul Testament și următoarele însemnări:

- f. 11v: „Spre ținere de minte. Preotu C. P. Constantinescu a fost bolnav de umflătură i s-a dat 8 apuri nu știu dacă are să se facă bine oi mai scrie să vedem ce mai face. N. Constantinescu. 1910 Aprilie 3”. „Iată ce s-a întâmplat a murit în București și s-a adus acasă. Pomenește-l Doamne N. Constantinescu frate bun, cântăreț. 1911 Martie 5 Sâmbăta a 2 a din post”, alfabet latin, creion negru.

- f. 42v: „Tre ca să știe că la leatul 1866 spre 867 nu s-au făcut porumbii nicidecum în Valahiia a mare nici să pue oamenilor focu iar în Valahiia mică s-au săcut ceva la Găojani în su spre munte pă Olteț dă pă luncă că murea lumea de foame dincoace de Olt de au ajuns sita de oca de 3 galbini

leatu 1867 pe la luna martie. 1867. Aprilie 19. Ioan”, alfabet de tranziție, cerneală maro. Lucrarea are coligat **Triodul de la Buda**.

Acatist-cu multe adause, rugăciuni pentru evlavia fiecărui creștin Cu blagoslovenia celor mai mari acum a doua oara, Buda, 1819. Pe f. gardă 1 întâlnim însemnarea: „Recipisa Casei de Depunere Consemnațiunii și economie N. 046, 136- seria 5 pentru depunerea a 3.600 (trei mii șase sute lei) bani în efecte la 1895 Iunie 27 ai mei proprii. Nicolae Predescu. Înregistrată petiția la N. 28269/95. N. Predescu. Libretu N.66053 al casei de Depuneri consemnațiunii și economie cu data de 1894 Iunie 16 al meu cu semnătura aceasta. N. Predescu”, alfabet latin, cerneală violet.

Acatist, Buda, 1819

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții speciale

Adunarea de tractaturile ce s-au urmat între pria puternica împărăție a Rusii, și nalta Poartă. Însă acelia numai, care sînt pe siama Prințipaturilor valahii și moldovii. Începute dela pacia ce sau săvârșit la Kainațik în anul 1774 și până la cia de acum dela Akerman 1826. Tălmăcite de Konstantin Radovici din Golești. - Buda: Tipografia Universității Ungare, 1826. Pe f. titlu găsim autograful economistului argeșean „I. Angelescu” (Ion N. Angelescu).

Antopologhia sau scurtă cunoștiință despre om și despre însușirile sale întocmită și întru acest rând adusă de PAVEL VASICI-UNGURIAN al Medișinei Auzitoriu Anthropologie. În Buda la Crăiasca Tipografia Universității Ungurești 1830, are pe f. titlu v. însemnat „Ilie Constantinescu. Prof. Craiova 6 sept. 1903”, alfabet latin, cerneală neagră.

Însemnări care atestă ani sau descriu inițiale mai întâlnim pe următoarele lucrări:

- **Povățuire pentru economia de câmp pentru folosul școleur românești celor din țara ungurească și din părțile ei învecinate, Buda, Tipografia Universității Ungurești, 1806;**

- **Psaltirea întru care se cuprind catheisme, cântările, și psalmii cei aleși dinpreună cu rânduielile lor : Cu îngăduința celor mai Mari, Buda, Tipografia Universității Ungurești, 1808;**

- **Lesicon Romanescu-Latinescu-Ungurescu-Nemtescu quare de mai mulți autori, în cursul a trideci, și mai multor ani s’au lucrat. Seu Lexicon valachico-latino-hungarico-**

germanicum quod a pluribus auctoribus decursu triginta et amplius annorum elaboratum est, Budae, Typis et Sumtibus Typografiae Regiae Universitatis Hungaricae, 1825.

Bibliografie:

1. LUNGU, Ion. Școala Ardeleană: Mișcare culturală iluministă. București: Viitorul Românesc, 1995
2. MOLIN, Virgil. O acțiune editorială comună între Buda și Rîmnic. Tipărirea în două ediții identice a Octoihului din 1811. În: *Mitropolia Olteniei: Revistă Oficială a Arhiepiscopiei Craiovei și Episcopiei Rîmnicului și Argeșului*. Craiova, S.n., nr. 1-2, 1974, p.15
3. TUDOR, Margareta. *Catalogul cărții vechi românești din Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș*. Pitești: Tiparg, 2006.

Adunare de tractaturi, Buda, 1826

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții speciale

Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava împlinește 100 de ani

Simona Teodora ADAMOVIICI, bibliotecar
Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”
email: simoanta@yahoo.com

Historia Bucovinei, tumultuoasă și surprinzătoare, a generat o elită intelectuală care a rămas în conștiința neamului românesc ca suport al identității naționale și culturale din această margine a Imperiului austriac, stăpân vremelnice al nordului moldav. George Călinescu afirma că „Bucovina s-a remarcat printr-o puternică culturalitate și mai puțin prin creație”¹ dar într-un spațiu supus unui melanj multietnic și politic favorizant al altor etnii, creația, mai ales cea românească, s-a produs calitativ și nu cantitativ.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea, singura bibliotecă publică din Bucovina era cea de la Cernăuți, oraș reprezentativ al provinciei imperiale și sediul său administrativ. Deschisă înaintea înființării Universității (1875), la inițiativa „Societății pentru fondarea și întreținerea unei biblioteci publice” (1851), urma modelul Bibliotecilor naționale de la București (1828) și Iași (1835). Biblioteca Țării², așa cum s-a numit, i-a avut drept inițiatori pe cavalerul Umlauff și Iacob Vorobchievici. Deși proiectul, demarat în 1848, nu s-a bucurat inițial de succes, boierii români care aveau legături cu Moldova au reușit să capteze interesul pentru realizarea lui, adunând bani, asigurând un spațiu (donat de frații Costache și Scarlat Vârnav) și fondul inițial de publicații. Astfel s-a deschis în 29 septembrie 1852 *Biblioteca Țării*, cu un fond de carte de 2.000 de volume. Bibliotecarii care au condus instituția până la preluarea ei de către Universitate, au avut un rol important în păstrarea, îmbogățirea și punerea în evidență a documentelor, ei fiind oameni cu studii solide, cu activitate desfășurată mai ales în mediul universitar. Aceștia au fost: profesorul Aron Pumnul; Alecu Hurmuzachi, publicist și om politic; Ernst Rudolf Neubauer, profesor de liceu și poet; Iacob Vorobchievici, preot și profesor la liceul din Cernăuți, consilier episcopal; Eusebiu Popovici, profesor la Facultatea de Teologie urmat de Ion Gh. Sbiera, primul profesor de limbă și literatură română la Universitatea Cernăuți, care a condus Biblioteca până în 1881 și membru fondator al Academiei Române.

La Suceava, suportul constituirii unei biblioteci publice a fost asigurat de societatea culturală „Școala Română”, constituită în 1883 de Teodor V. Ștefanelli și Ștefan Ștefureac. Gimnaziul greco-ortodox, înființat în 1860, era în acea perioadă singurul nucleu cultural sucevean, „o citadelă a culturii românești și germane” și avea să intre din 1870 într-o nouă eră, „românească”.³ O preocupare a societății a fost lupta cu inerția și refuzurile sistematice ale administrației austriece în a da o șansă cetățenilor români pentru a-și crea propriile structuri culturale. Se dorea, de asemenea, o infuzie românească în administrația orașului. Acest lucru era dificil de realizat și s-a pus în mișcare abia după Primul Război Mondial și realizarea Marii Uniri din 1918. Conclucând

cu profesorii Gimnaziului, devenit Liceul „Ștefan cel Mare”, și cu societatea „Casa Națională” înființată în anul 1908, s-au pus bazele unor realizări benefice pentru orașul Suceava și locuitorii săi români, pe plan economic, social și cultural. Dacă ideea înființării unei biblioteci publice în orașul Suceava data de prin 1909 iar în 1914 se declanșau acțiuni pentru strângerea de fonduri în vederea realizării ei⁴, se pare că momentul favorabil va sosi în 1920, când la inițiativa profesorului dr. Eusebie Popovici - unul dintre promotorii modernității și modernizării orașului, un caracter puternic pus în slujba comunității, o personalitate complexă și poate cea mai interesantă din acea perioadă dar pe deplin uitată și ignorată în prezent - s-a înființat *Biblioteca Centrală a Sucevei*. Era așadar un proiect a cărui sămânță el a aruncat-o încă sub stăpânirea austriacă, care a germinat în timpul războiului și a încolțit în primii ani ai celui de-al treilea deceniu al secolului trecut. Susținătorii principali au fost dr. Eusebie Popovici și preotul Mihail Sârbul.

Din *Rapoartele* antebelice ale societăților culturale suceveane, aflăm că acestea aveau biblioteci constituite prin achiziții și donații ale oamenilor de cultură locali, mare parte primite din Regat și Transilvania. Biblioteca reprezenta un semn de distincție, o „marcă” a societății, oferea prestanță și aduna lumea intelectuală. Biblioteca reușea să modeleze gustul societății către lectură și aducea prin intermediul presei noutățile timpului. Ca mediu de cultură și educație, rămânea totuși fărâmițat întrucât nu aveau acces decât contribuabilii iar la Biblioteca Țării de asemenea, aveau acces doar rezidenții cernăuțeni, depărtarea de Suceava era semnificativă într-o vreme când se parcurgea distanța pe jos sau în atelaje trase de cai, mai apoi cu trenul, iar sărăcia limita drastic deplasările dar și frecventarea școlilor în alte localități.

Înființarea Bibliotecii Centrale a fost, așadar, o inițiativă așteptată de românii din oraș, un ajutor pentru elevi, pentru studenții care reveneau în timpul vacanțelor, pentru adulți și de ce nu, pentru prestigiul Sucevei. În urma discuțiilor privind constituirea fondului de carte și a locului în care se va organiza biblioteca, s-a ajuns la următoarea decizie: Societatea „Casa Națională” participa cu suma de 20.000 de coroane iar „Școala Română” cu 11.000, adică „fondul pentru «biblioteca centrală» care să-și aibă localul în «Casa Națională». Din banii societății să se cumpere pentru această bibliotecă cărțile românești din biblioteca repaasatului inspector Nicu Tarasievici cu prețul original al fiecărei carte. Se ia în chirie pe timp de trei ani locuința de jos a Casei Naționale (casa Halpern) constând din 4 odăi și bucătărie rămânând interesele pentru «fondul bibliotecii centrale» în sama chiriei”.⁵ În Suceava începutului de secol XX, cele mai bogate biblioteci particulare erau cele ale cărturarilor Simion Florea Marian și Vasile Bumbac, urmate de bibliotecile profesorilor

Casa Națională (din arhiva personală Dumitru Balint). Se observă în partea stângă imobilul vechi (casa Halpern) construit la începutul sec. XX, în prelungirea căruia s-a construit aripa nouă a Casei Naționale
Sursa: <https://www.facebook.com/legacy/notes/1793131024317401>

Animpodist Dașchevici și Nicu Tarasievici.⁶ În adunarea generală din 11 ianuarie 1920, s-a făcut publică hotărârea de înființare a primei biblioteci publice.⁷ Primul pas în această direcție însemna constituirea fondului, prin cumpărarea cărților din bibliotecile particulare ale celor doi profesori amintiți, decedați de curând. Nicon Turturean, și el profesor al Liceului „Ștefan cel Mare”, și-a asumat dificila sarcină a preluării publicațiilor și organizării bibliotecii publice. Manuscrisele poetului Vasile Bumbac urma să intre și ele cu asentimentul moștenitorilor.⁸ Acestea nu au mai ajuns în custodia Bibliotecii Centrale și au intrat mai târziu în fondurile Muzeului Județean Suceava. Dr. Eusebie Popovici comunica în decembrie 1921 că „societatea Școala Română își serbează în 1923 aniversarea ei de patruzeci de ani de existență care va trebui să se serbeze cu solemnitate”.⁹ Prin urmare, deschiderea primei biblioteci publice sucevene încununa atât de frumos momentul jubiliar. În seara zilei de 12 decembrie 1923, ea își deschidea porțile într-un imobil vechi din centrul orașului, cunoscută sub numele de *Casa Halpern*. Evenimentul, așteptat de toți intelectualii și de cetățenii români ai orașului, a fost consemnat și în câteva publicații și gazete din Bucovina.

Dacă ctitorul a fost dr. Eusebie Popovici, conducătorul ei pentru un sfert de veac a fost prof. Cornel Sorocean. Profesor de elină și germană al Liceului „Ștefan cel Mare”, el și-a petrecut aici practic restul vieții, pensionându-se după scurt timp din activitatea didactică și dedicându-se îmbogățirii fondului inițial, organizării de evenimente, punând în practică inițiative și făcând vizibilă în plan național noua instituție culturală suceveană. Era perceput ca „sufletul Sucevei cărțurare”.¹⁰ Cu dăruire și pricepere a susținut un voluntariat întins pe parcursul a mai bine de 20 de ani, fiind numit „bibliotecar onorific”. Principala direcție urmărită de la bun început de cei doi a fost deschiderea de „case de citire” și cabinete de lectură, pentru „înaintarea culturală a poporului nostru”. Primul cabinet de lectură inaugurat de Bibliotecă a fost chiar la Suceava: „Cabinetul de lectură pentru elevii mai maturi ai liceului Ștefan cel Mare” În teritoriu, ca o îndeplinire a promisiunii și menirii sale, Biblioteca Centrală a deschis cu sprijinul lui Eusebie Popovici, între anii 1928 și 1929, câteva centre în comunele mai mari, Arbore și Ilișești, așa numitele „biblioteci populare”. Acestea aveau un inventar de 500-600 de volume și deveneau din ce în ce mai frecventate.¹¹

Profesor dr. Eusebie Popovici și prof. Cornel Sorocean
Sursa: <https://dragusanul.ro/reuniunea-muzical-dramatica-ciprian-porumbescu/>

În primăvara anului 1929 va începe edificarea unui imobil amplu, în centrul orașului cunoscut sub titulatura de Casa Națională, amplasat în continuarea vechii *case Halpern*. Acesta era văzut ca palat cultural al românilor dar a fost atribuit Bibliotecii Centrale. Deși aflată în recesiune, societatea românească a reacționat pozitiv la acest proiect, pe care l-a susținut cu toate puterile în perioada în care criza economică apăsa copleșitor toate păturile sociale. În data de 30 mai 1929, prin votul Adunării Generale a Societății „Casa Națională”, s-a înființat „Fundațiunea Bibliotecii Centrale”¹², cu statute proprii în care se stipula și exploatarea noului imobil. În anul 1932 s-a mutat la etajul clădirii și a rămas în acest loc până în anul 1955, când și-a părăsit sediul, forțată de noua orânduire. A trecut apoi prin imobile impropii, fondul inițial s-a risipit în mare parte, numeroase volume au fost sustrate, distruse, arse în centrul orașului... Abia în 1968 a primit lăcașul în care funcționează și astăzi, actualul Corp A - fostă Școală primară de fete, construită de Primăria Sucevei (1925-1931) - alături de care s-a construit (1957-1958) un imobil cu destinație hotelieră și centru de pregătire al activiștilor de partid, cedat Bibliotecii județene în anul 1988 - Corpul B. Frumoasa clădire a Casei Naționale a fost demolată între 1968-1972 în tăcere, neexistând vreo documentație sau procese verbale, la îndemnul zeloșilor activiști de partid suceveni ce înlăturau sărguincioși urmele unui trecut considerat decadent (ca de altfel tot centrul vechi al Sucevei).

După instaurarea ocupației sovietice în 1944, Cornel Sorocean a rămas să asigure paza Bibliotecii Centrale și a bibliotecii Muzeului Sucevei, din clădirea Casei Naționale, dar a murit spre finele anului. I-au succedat la conducere, tot voluntar, un alt profesor de limba franceză al aceluiași liceu, Adrian Petroaie, apoi a fost înlocuit de un muncitor tipograf numit de autorități, un anume Pentelescu. Biblioteca a parcurs etapele: Central-Regională (1950-1968), Municipală (1968-1974), Județeană (1974-1992).

Începând cu anul 1956, au fost numiți la conducere numai persoane cu un statut moral aparte și cu studii superioare, care au salvat, protejat, conservat și îmbogățit atât cât s-a păstrat din fondul inițial, adăugând valoroase contribuții ale unor donatori cu rădăcini în Bucovina, majoritatea cu studii la Universitatea din Cernăuți. A fost o adevărată avalanșă de donații, care aducea din nou împreună corifeii culturii naționale, originari din Bucovina. Gestul lor a fost determinat de sentimentul datoriei împlinite și recunoștința pe care o

purtau locul și mediul în care s-au format. Recunoașterea valorii acestor personalități pe plan local a conturat înființarea unui adevărat memorial al Bucovinei prin reprezentanții ei de frunte. Unii dintre aceștia și-au completat mai târziu donațiile, oferind părți semnificative din bibliotecile personale, arhive de documente și corespondență sau chiar obiecte personale. Printre ei se numără oameni de litere, juriști, economiști sau oameni de știință cunoscuți la nivel național și mondial, prin activitatea lor științifică: Dragoș Rusu, Ion Negură, George Nimigeanu, Vladimir Trebici, Alois Grigorovici, Nicolae Simionovici, George Antonescu, George Drumur, Lucian Valea, Radu Economu, Ion și Ilaria Sbiera, Marcel Sbiera, Victor Săhleanu, Emilian Țopa, Erast Tarangul, Mircea Hoinic, Alexandru Zavulovici, Grigore Macovei și foarte mulți alții. Din anul 1993, la inițiativa cărturarului sucevean, bibliograf principal Emil Satco, instituția suceveană va purta titulatura actuală, prin adăugarea patronimului cărturarului bucovinean Ion a lui Gheorghe Sbiera.

Școala primară de fete Suceava. Se observă în partea stângă vechiul imobil care a adăpostit grădinița și apoi locuința directorilor, în locul căruia se va construi viitorul hotel, azi Corpul B al Bibliotecii.
Sursa: SJSAN, Fond Camera Agricolă a județului Suceava

Colecțiile bibliotecii s-au îmbogățit semnificativ, nu numai cu lucrări publicate dar și cu manuscrise, documente personale, corespondență, fotografii, artă plastică și grafică, partituri, medalistică și obiecte personale.

Insigne și medalii primite de dirijorul și compozitorul Grigore Macovei pentru activitatea sa culturală.
Sursa: „Fond Bucovina”: Donația Grigore Macovei (inv. 2/1970)

Una dintre cele mai prețioase donații o constituie cele 15 albume ale preotului sucevean Nicolae Pentelescu, un adevărat izvor documentar despre breslele meseriașilor suceveni, corurile bisericești, corurile plugarilor, pomelnice ilustrate, ce vorbesc despre practici mai rar întâlnite azi și sunt minunate ilustrate miniatural, în culori vii, cu motive ce amintesc de ilustrațiile cărții vechi.

Cartea de Aur sau Pomelnicul Bisericii Sf. Dumitru din Suceava
Sursa: „Fond Bucovina”: Donația pr. N. Pentelescu (inv. 346644).

Acte eliberate în secolul al XVIII-lea, de autoritățile imperiale, care certifică anumite calificări (dispărute azi), precum și cele de studii, sunt inedite și vorbesc despre pregătirea și erudiția posesorilor. Cartea veche, românească (14 exemplare, 1746-1827) și europeană (14 exemplare, 1544-1800), reprezintă de asemenea un motiv de mândrie pentru instituția suceveană. În prezent, exemplarele aflate în bibliotecă sunt expertizate de prof. univ. dr. Olimpia Mitric în vederea clasării. Ele nu provin decât parțial din fondul moștenit, cele mai multe fiind transferate din colecțiile Muzeului Fălticeniilor, desființat în anii 1950, sau achiziționate din anticariate și de la Fondul de Stat al Cărții, organism desființat și el.

O sută de ani de activitate neîntreruptă vor fi sărbătoriți așa cum se cuvine în luna decembrie, prin lansări de carte, expoziții, conferințe, recital de pian, cu invitați speciali. Ar fi multe de spus, de comemorat și de evidențiat. În acest an jubiliar al Bibliotecii Bucovinei „I.G. Sbiera” au avut loc la sediul central și o serie de manifestări culturale dedicate sărbătoririi compozitorului bucovinean Ciprian Porumbescu (1853-1883), în cadrul manifestărilor mai ample prilejuite de Anul „Ciprian Porumbescu”. Resursa umană, bibliotecarii, vor fi de asemenea sărbătoriți pentru că aceștia sunt principalii promotori culturali cărora le datorăm respectul cuvenit pentru contribuția lor la formarea unor generații, atitudini, idei și curente. Închei prin a semna trei lucrări editate în acest an cu sprijinul instituției și prin implicarea unor colegi bibliotecari: Emil Satco, *Mă voi bucura, chiar și de dincolo ...*, ediție îngrijită de dr. Alis Niculică, București, Eikon, 2023; dr. Elena Pintilei: *Cărturari ai epocii moderne. I.G. Sbiera (1836-1916)*, cuvânt înainte dr. Mihai Iacobescu, Cluj Napoca, Editura Mega, 2023; Simona Teodora Ienache, *Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera”*. *Studiu monografic*, cuvânt înainte dr. Olimpia Mitric, Cluj Napoca, Editura Mega, 2023.

Homines dum docent discut!

Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava, în prezent
Sursa: <https://www.cinemasuceava.ro/stiri-evenimente/a/biblioteca-bucovinei-i-g-sbiera-a-reluat-partial-activitatea-cu-publicul>

Note:

1. CĂLINESCU, G. *Istoria literaturii române. Compendiu*. București: Editura pentru Literatură, 1968, p. 226
2. „Biblioteca Țării”, sau „Vivlioteca națională”, „biblioteca provincială” a fost prima bibliotecă publică a Bucovinei. A se vedea: Eugen I. Păunel, *Biblioteca Universității din Cernăuți*. În „Boabe de grâu”, Revistă de cultură, redactor Emanoil Bucuța, IV, 4, București, aprilie 1933, p. 225-239 și Vladimir Acatrini, *O scurtă istorie a Bibliotecii Universității din Cernăuți*, în „Crai Nou”, XXX, 8066, luni, 29 iulie, Suceava, 2019, p. 8. Eugen I. Păunel a fost bibliotecar la Biblioteca Universității din Viena, în primele decenii ale sec. XX, preluând postul de director al Bibliotecii Universității din Cernăuți la 1 octombrie 1930.
3. TOFAN, George. *Învățământul în Bucovina*. Suceava: Editura George Tofan, 2011, p. 116
4. A se vedea articolul *Un apel al Casei Naționale din Bucovina*. În „Gazeta Transilvaniei”, Brașov, LXXVII, 9, luni-marți 14 (27) ianuarie 1914, p. 3
5. *Proces verbal actuat în ședința din 27 decembrie 1919*, în Fondul Documentar „Simion Florea Marian”, dosar. 8, f. 361
6. PÎNZAR, Ioan. Biblioteca județeană „I. G. Sbiera” Suceava. În: Țara Fagilor, I, 1, ianuarie-martie 1993, p. 4
7. În semnalarea intitulată *Bibliotecii populare în Bucovina*, din ziarul „Universul”, Anul al 54-lea, 167, Duminică 20 iunie 1937, p. 3, se precizează anul 1920 ca an al înființării Bibliotecii Centrale: „Biblioteca centrală din Suceava, întemeiată în 1920 de societățile Școala Română și Casa Națională dezvoltă o rodnică activitate”. La fel și în cotidianul „Viitorul”, XXII, 6397, joi 13 iunie 1929, p. 3, în semnalarea ce poartă același titlu, cu un conținut asemănător.
8. „Raport asupra activității comitetului din 4 Octomvre 1913–31 Decemvre 1919 dat în Adunarea generală din 11 Ianuarie 1920”, Suceava, Școala Română, 1920, p. 13.
9. *Proces verbal dresat în ședința Comitetului societății Școala Română în Suceava din 23 Noemvrie 1921*, în Fondul Documentar..., *loc. cit.*, p. 381

10. În dedicația lui George Voevidca, pe pagina de titlu a cărții *Cântece pentru Lu*, Editura „Bucovina”, I.E. Torouțiu, București, 1936: „Sufletului Sucevei cărturare, Domnului Prof. Cornel Sorocean, profund respectoasă închinare. Câmpulungul Moldovei; Iunie 1936”. Cartea se găsește în colecțiile secției „Fond Bucovina”, a Bibliotecii Bucovinei „I.G. Sbiera”, Suceava.
11. *Bibliotecile noastre: Buletin bibliografic*, Supliment la „Junimea literară” din Mai-Iunie 1924, I, 1, Cernăuți, 1924
12. A se vedea: *Statutele Societății Casa Națională în Suceava*, Suceava, 1929, p. 4 și „Raportul Comitetului în Adunarea generală din 16 iuli 1936”. Suceava: Editura Societății Școala Română, 1936, p.13. În *Statute...* se precizează: „Societatea, fiind chemată a administra și reprezenta Fundațiunea Bibliotecii Centrale, va avea în grija sa această instituțiune, ca ea să devină un puternic instrument pentru răspândirea și adâncirea culturii naționale în păturile cele mai largi ale poporului. În vederea ajungerii la acest scop, societatea: a) va sprijini și înființa biblioteci, case de citire și orice așezăminte de educație culturală și cetățenească la orașe și sate; b) va putea construi orice clădiri și face orice instalațiuni pentru promovarea scopurilor sale; c) va putea să împrumute pe creditul său propriu sau pe valori și bunuri mobiliare și imobiliare ce ar poseda și pe care le-ar putea constitui în gaj sau ipotecă; d) va putea instala și exploata stabilimente tipografice, de librărie și papetărie.

Aspecte etnofolclorice din arealul cultural Argeș-Muscel

Ioana NECULA

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

email: busuioc_ioana@yahoo.com

Ținutul din partea de nord-est al județului Argeș, denumit și Muscel, a fost și încă mai este una dintre cele mai fertile și mai explorate arii etnofolclorice ale țării, cu o bogată și valoroasă tradiție. Denumirea acestui areal vine de la acele dealuri și plaiuri denumite *muscele*. Călător pe meleagurile României pitorești, Alexandru Vlahuță descria cu emoție zona Muscelului: „*Toate te înveselesc aici: aerul curat, freamătul pădurii, șuierul apelor, casele albe presărate printre copaci, înfățișarea mândră și voinicască a gospodarilor, chipul român și luminos al țărăncilor și portul lor adevărat românesc țesut, lucrat și înflorit de mâna lor c-o măiestrie pe care nu știu singure de unde au învățat-o*”.¹

Creația populară din zona Argeș-Muscel se prezintă, în general, într-o structură unitară cu cea din celelalte zone folclorice ale țării. Aceasta se datorează mai ales numeroaselor interferențe și împrumuturi de piese folclorice în sens reciproc. Interferențele și preluările au fost facilitate de legăturile strânse ale argeșenilor și muscelenilor cu conaționali lor din Moldova, Oltenia și Transilvania. Cu sudul Transilvaniei, cu care se învecinează direct la nord, așezările argeșene și muscelene au întreținut multiple relații prin vizite mutuale, angajări de păstori în Transilvania, comerț și dislocări masive de populație, în special prin emigrările frecvente din Ardeal, în zonele respective, unele sate fiind populate dens cu „ungureni”: Corbi, Galeș, Brădet, Costești-Vâlsan, Dragoslavele², Rucăr, Zorile-Costești ș.a. Cu Moldova, satele argeșene au menținut, din cauza distanței, legături sporadice, ca de exemplu vizite, căsătorii, cantonări militare în satele moldovenești, angajarea moldovenilor ca lucrători în pădurile argeșene.

Cele mai *productive* legături ale Argeșului și Muscelului au fost cele cu Ardealul, Sibiul și Țara Bârsei, aspect recunoscut de înșiși creatorii populari. Ciobanul și cântărețul Gh. Gh. Constantinescu din satul Robaia-Argeș, i-a mărturisit prof. M. Robea că a învățat mai multe balade și cântece de la niște oieri din Poiana Sibiului.³ Fără excepție, împrumuturile au

fost oferite colectivităților sociale după ce ele au fost trecute mai întâi prin procesul complex al recreării lor. Astfel de împrumuturi au fost identificate în domeniul obiceiurilor și în repertoriul lor poetic, sub formă de obicei, rit și text literar-muzical. Tipologia obiceiurilor calendaristice deține un obicei de felicitare la onomastica lui Ion. În zona subcarpatică a Argeșului și Muscelului, obiceiul este cunoscut cu termenul de *Colindatul la onomastica lui Ion (Ioana)* și se desfășoară în noaptea de 6-7 ianuarie. Diversificat în contextul sacral

local, se practică în satele cu ungureni sub formă a două tipuri distincte, create mai ales de natura și statutul social al participanților. *Colindatul flăcăilor*, primul tip, este răspândit în satele Robaia, Valea lui Moș, Mușetești, Vâlsănești și Costești-Robaia, Valea lui Moș, Mușetești, Vâlsănești și Costești-Vâlsan și se organizează de flăcăii de 18-30 de ani, în cete, cu câte un fluieraș la o ceată condusă de un vătaf. Cetele colindă în noaptea onomasticii, la toate persoanele cu numele de Ioan (Ioana). Cu sau fără încuviințarea gospodarului, ele se așază la fereastră și cântă, acompaniate, colindul „Zorile”. Invitată în casă, ceata felicită direct pe Ioan (Ioana).⁴ *Colindatul fetelor*, al doilea tip al obiceiului, este cunoscut în satele Brădet, Brăduleț și Galeș și se pregătește numai de către fetele între 10-18 ani, în cete de 4-5 persoane, fără fluieraș. Colindatul lor se desfășoară ca cel al flăcăilor, doar că cetele de fete colindă toate casele satului, mai ales pe cele cu Ioni.⁵ Un alt aspect definitoriu al zonei etnofolclorice Argeș-Muscel este folclorul pastoral din Corbi-Muscel care constituie un izvor regenerativ de versuri și cântece ale genului.

Începând cu secolul al XVIII-lea, structura demografică a localității Corbi este radical modificată prin afluxul de populație din Transilvania - refugiată din cauza persecuțiilor religioase

- Corbii devenind „cel mai de seamă sat de ungureni din Muscel”.⁶ În Corbii de Piatră, coloniștii vor prezenta, în raport cu localnicii, particularități de limbă, tradiții și obiceiuri, pe care le vor păstra în timp, marca individualității de grup menținându-se până în actualitate. Stabilirea în Corbi a

Carte poștală care reprezintă portul popular românesc din zona Muscel și Argeș, editată în perioada de început de sec. XX
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Fondul de documente al secției „Colecții Speciale”

coloniștilor ardeleni din Jina - localitate în care păstoritul este o ocupație de bază - nu a fost întâmplătoare. Integrându-se în procesul unei transumanțe pendulatorii regulate, pe itinerare determinate, ciobanii din Jina constatarea că zona sudică a Carpaților este propice dezvoltării creșterii oilor, existând „condiții favorabile pentru un păstorit comod și economic”.⁷

În folclorul local se regăsesc, de altfel, reminiscențe ale transumanței, încărcate de nostalgia locurilor originare. O *chiuitură* spusă în vârtoarea jocului de către un flăcău descendent dintr-un neam de ardeleni este revelatorie pentru perceperea complexă a sentimentului de înstrăinare, acel „dor de vatră natală” pe care îl încercau coloniștii stabiliți în Corbi: „*Foaie verde buruiană, / Eu, aici, mândra-n Poiană; / Ei, aici, mândra-ntr-alt sat, / Vai, ce dor împrăștiat! / Ei, aici, mândra-n Sibiu, / Vai, ce dor, stare-ar pustiu! / Eu, cu oile la munte, / Mândra mea cu doruri multe!*”.

Poeta populară Marina I. Poenaru (1913-1995) din Corbi, al cărei nume de familie constituie un indiciu cert al originii neamului său din Poiana Sibiului, era - potrivit profesorului monografist - „vestită în cântece”.⁸

Considerată de către profesorul monografist Ion Ilinescu „o bună cunoscătoare a cântecelor ciobănești”, Ana I. Muraru, născută în anul 1923, și-a depănat firul versurilor de sorginte pastorală într-un mediu ambiental specific acestei ocupații tradiționale: „*M-a luat tata la munte de la 11 ani, unde stăteam cu vacile, iar dimineața, la prânz și seara, dădeam oile la ușă (...)* Prima dată am fost la muntele Preotesele, doi ani la Drăghina Mică și doi ani la Jupâneasa. Acolo, ascultam la ciobanii care cânta, spunea ghicitori, făcea glume (...) Totdeauna când mergeam la munte, la ieșitul oilor, eram fete mai multe și neveste mai tinere. Oamenii mai bătrâni ne puneau să cântăm, să nu mergem mute pe plai. Noi cântam pe plaiurile munților.

Învățam cântece și de la fete mai mari ca noi. Când cânta câte o fată, o ascultam cu atenție și, fără să scriem cântecele, le repetam mereu până la cunoșteam bine. Mai știu cântece și din bătrâni: de la Ecaterina Stăncescu și Marina Poenaru, care înainte cânta la șezători...”.

Reproducerea *in extenso* a „mărturisirilor” unei cântărețe locale ce s-a bucurat de prețuirea consătenilor, a fost determinată de intenția de a sublinia modalitățile de transmitere a creației populare, de precizare a contextului în care acest proces se produce, de motivarea unor variante, prin aportul personal al interpretului care, trăind sentimentele exprimate prin cântece, le conferă amprenta individualității sale sufletești înveșmântată în alte versuri decât cele memorate cândva.

Un alt aspect specific spectrului etnofolcloric argeșean și muscelan îl reprezintă portul popular care impresionează prin diversitatea motivelor ornamentale realizate într-o bogată gamă cromatică, reliefând, astfel, dragostea de frumos a oamenilor care și-au statornicit vetrele existențiale la poalele Munților Carpați.

Portul popular din Muscel l-a impresionat pe marele istoric Nicolae Iorga: „*De pe toate cărările și potecile izvorăsc în strada albă țărării cu sumane negre și cojocelul cusute, țărance a căror bogăție de fluturi și podoabe este acoperită în parte de mantale cafenii; unele dintre dănselile poartă ștrengărește pe albul fin al vâlului ce înfășoară fața oacheșă o pălărieuță bărbătească. Țesut în arnici, în fluturi, în flori de fir de argint și de mătase pe fota roșie de tur, nu-și poate perechea în câtănit locuiește Românimea*”.¹⁰

Descriind în volumul „Câmpulung Muscel-monografie istorică” frumusețea portului muscelan, autorul, preot Ioan Răuțescu, detalia: „*Bărbații au cămăși albe cu râuri pe la*

piept, mâneci și poale, pantaloni albi de dimie. Fetele mari au capul neacoperit, cu coade de păr lăsate pe spate; sunt sprintene și vioaie și în același timp mândre că atât iile cusute cu arnici și umplute cu fir, cât și fotele strânse în jurul trupului, sunt lucrate de mâinile lor. Femeile măritate au capul acoperit sau cu cărpe subțiri de diferite culori, sau marame albe ce atârnă până aproape de călcâie. Iile și fotele lor sunt lucrate cu deosebită îndemânare și artă”.¹¹

Portul din zona Muscelului face legătura dintre populația ardelenescă și cea din Muntenia, datorită contactului cu

viața păstorească din Carpați, a migrației păstorilor ardeleni spre sud, precum și contactului direct al populației din cele două provincii.

Costumul popular local se încadrează în coordonatele muscelene ale tradiției zonale, cu unele nesemnificative imixtiuni care îmbogățesc gama ornamentală a pieselor de port.

Lucrate, la început, doar din pânză de cânepă, în și lână, elementele componente ale portului popular s-au diversificat și prin adaptarea folosirii bumbacului, mătăsii, firului metalic ca materii prime.

Portul femeiesc cuprinde: fota din lână sau „ațică”, aleasă în război, ornamentată cu vârgi sau motive geometrice și floral-stilizate, bete din lână sau fir metalic, vestă strâmtă, cusută cu mărgelile și fluturi, pe cap, tulpane și basmale înflorate (port de lucru) sau maramă cu legătoare (port festiv), opinci cu nojițe, mai târziu ghete din piele, încheiate cu nasturi, și nu în ultimul

Carte poștală care reprezintă portul popular românesc din zona Muscel și Argeș, editată în perioada de început de sec. XX

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Fondul de documente al secției „Colecții Speciale”

rând, ia, care este cel mai important obiect al costumului popular de pe Valea Râului Doamnei. Ia este făcută din pânză de casă, din bumbac, țesută în două părți: ciupagul sau partea superioară care îmbracă corpul și poalele de la brâu în jos (talie), care formează un tot, ie care nu diferă din punct de vedere al croielii de cămașa femeiască din cea mai mare parte a țării și care are aceeași origine dacică. După tehnica împodobirii, iile de Muscel se împart în două categorii, și anume cele brodate (cusute) și cele alese în război. Cusătura este bogată, încărcată, realizată din materiale ca lână, arnici, mătase, fir de aur, argint sau betea.¹² Motivele ornamentale sunt foarte variate, întâlnite uneori și în alte regiuni, cum este cazul motivului „frunza de brad”, însă insistența cu care acestea intervin aici este așa de mare, încât ele se impun ca ornamente specifice pentru ia de Muscel. La mânecă se disting mai multe zone decorative și anume: 1. *Alțița* - este partea superioară a mânecii - umărul - care alcătuiește câmpul ornamental cel mai compact, desfășurat pe orizontală. De multe ori este încadrată de un alt motiv mai mărunț ce-i limitează desfășurarea în spațiu. Imediat sub alțița, la iile mai vechi, apare încrețul. Indiferent de punctul în care este lucrată alțița, de motive și de cromatică, încrețul se lucrează în punct la fir, doar cu motive geometrice, în culoare alb sau galben-deschis. De multe ori s-a folosit firul de mătase vegetală mai strălucitor; 2. *Râurile* - sunt fâșii drept sau oblice ce se desfășoară de la încreț la manșetă. Reiau, în general, motivul de bază al alțiței, transpunându-l pe verticală și încadrându-l cu motivul de la ancadramentul alțiței. Disponerea oblică a râurilor este mai rară și atestă receptarea influențelor altor zone. În general, apar la iile din ultimii 50 de ani. La iile mai vechi, râurile pot fi despărțite prin ajururi sau șabace, cu ață în culoarea țesăturii, ceea ce le dă o notă de eleganță aparte. Mâneca se termină într-o manșetă largă, pe care se reia motivul alțiței, sau în brățară (manșetă strâmbă) - bentița care folosește motivul de la guler.¹³

Portul popular bărbătesc era alcătuit din: cioareci din dimie albă, strâmți și mult încrețiți pe picior; cămașă alb din in sau bumbac, modest ornamentată pentru zilele de lucru și frumos împodobită cu cusături la poale, gât și mâneci pentru ocazii festive; vestă neagră, închisă la gât, cu guler și buzunare; chimir, brâu sau bete din lână; opinci din piele de bou sau cal, lucrată în casă, peste ciorapi sau obiele din lână, legate cu nojițe până sub genunchi; pălărie mocănească, scundă și cu boruri mici, sau căciula cu fund rotund.¹⁴

Carte poștală care reprezintă portul popular românesc din zona Muscel și Argeș, editată în perioada de început de sec. XX

Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Fondul de documente al secției „Colecții Speciale”

Un lucru interesant se produce în comuna Corbi, o zonă de interferență între portul popular muscelian și cel „ungurenesc” din vecinătatea Sibiului. Analizând, sub aspect morfologic, portul popular din Corbi, C. Rădulescu-Codin observa în studiul său *Literatură, tradiții și obiceiuri din Corbi Muscelului*: „Portul este curat al românilor din Transilvania (Jina). Mai toată îmbrăcămintea este făcută din lână. Chiar sătenii care se trag din primii locuitori ai satului se poartă tot ca mai sus. La sătenii care nu se poartă ca ei, li se zice Munteni, pe când lor își zic Corbeni”¹⁵

Florea Bobu Florescu remarcă în *Portul popular din Muscel* (1957) că întotdeauna costumele bărbătesc sibirian a fost considerat ca un port profesional păstoresc. El s-a răspândit în întreaga zonă musceliană, la toți păstorii, indiferent dacă ei sunt ungureni sau neaoși musceleni. În schimb, portul sibirian femeiesc nu s-a impus. În Corbi a pătruns portul muscelian, iar în alte sate cu populație veche ardelenescă, cum sunt Berevoiești-Ungureni, Boteni, n-a mai rămas nicio urmă din vechiul costum sibirian.

Portul păstoresc sau terminologia elementelor care compun costumele femeiesc sau bărbătesc indică un strâns contact de-a lungul istoriei, între sudul Ardealului și Muscel. Prezența unor sate cu populație ardelenescă în zona Muscelului, care își păstrează încă portul, iar în parte și graiul, aduce și astăzi în configurația costumului popular o notă particulară.

Folclorul din Argeș și Muscel s-a îmbogățit și a căpătat o structură unitară și prin piese folclorice asimilate din Moldova. Cele mai interesante împrumuturi se găsesc tot în domeniul obiceiurilor. Aici au fost introduse în perioada interbelică, două obiceiuri ale Anului Nou: *Buhaiul*, fără repertoriu însă, și *Jocul caprei*, cu repertoriu. Spectaculosul *Joc al caprei* din Valea Vâlsanului-Argeș, în structura lui actuală, este adus categoric din Moldova, de către flăcăii-ostași care luptaseră pe fronturile din Moldova, în primul război mondial, și care văzuseră manifestarea acolo. La introducerea obiceiului, tinerii,

impresionați de frumusețea jocului, au preluat într-un viziune personală elementele lui esențiale (distribuția personajelor, recuzita, succesiunea scenelor și textul literar-muzical) și au creat un spectacol sobru și echilibrat, în spiritul jocurilor dramatice muntenești.¹⁶ *Jocul caprei* cunoaște în prezent 3 tipuri distincte de manifestare, în arii geografice variate: 1. Tipul nordic; 2. Tipul sudic și 3. Tipul Costești-Vâlsan, ultimul fiind cel mai reprezentativ tip (în formă moldovenească). Se desfășoară în noaptea Anului Nou de către tineri de 16-20

impresionați de frumusețea jocului, au preluat într-un viziune personală elementele lui esențiale (distribuția personajelor, recuzita, succesiunea scenelor și textul literar-muzical) și au creat un spectacol sobru și echilibrat, în spiritul jocurilor dramatice muntenești.¹⁶ *Jocul caprei* cunoaște în prezent 3 tipuri distincte de manifestare, în arii geografice variate: 1. Tipul nordic; 2. Tipul sudic și 3. Tipul Costești-Vâlsan, ultimul fiind cel mai reprezentativ tip (în formă moldovenească). Se desfășoară în noaptea Anului Nou de către tineri de 16-20

ani. Structural, se compune din două părți, din două jocuri: 1. *Jocul caprei*, la care participă capre, țiganul și negustorul și 2. *Jocul ursului*, în care apar: ursul și ursarul. Spectacolul începe cu jocul caprei, cuprinzând 5 momente: prezentarea caprei, tocmita ei, evocarea construirii unei mănăstiri de către țigani, solicitarea darurilor, urarea directă. Urmează jocul ursului care evoluează într-o scenă distinctă, potrivit unui text literar-muzical care indică țara de origine a ursului și îi poruncește să se rostogolească „de trei ori peste cap” și apoi să se ridice „pe ciomag”. În ritmul tobei, ursul le execută pe toate, mormăind și zbătându-se în lanț. Concomitent, personajele din grupul Caprei participă la joc prin mimări. Spectacolul se încheie cu urarea tradițională de Anul Nou.

În repertoriul poetic al unor obiceiuri din cele două zone se regăsesc tipuri literare ale *Plugușorului* împrumutate din Moldova. În satele Costești-Vâlsan, Valea lui Moș și Stroești se practică tipuri din respectiva categorie de creații literare, ca: *plugușorul cu peșitul fetei* de către plugari și *plugușorul hazliu* cu îndemnarea gazdelor de a le ieși înaintea la urători cu „polobocul” cu vin.

Împrumuturile nu se rezumă numai la sistemul obiceiurilor practicate cu prilejul sărbătorilor de iarnă, în Argeș și Muscel semnalându-se similitudini cu Transilvania și Moldova și în repertoriile poetice ale ceremonialurilor de trecere, în repertoriul baladesc și liric (doine și cântece) și chiar al prozei, acest lucru constituind obiectul cercetării publicate de prof. M. Robea în volumul „Interferențe” (apărut sub egida Institutului de istorie și teorie literară „George Călinescu” al Academiei de științe sociale și politice, București, 1979).

În concluzie, putem afirma că folclorul din Argeș și Muscel, deschis înnoirilor tematice și structurale, a asimilat în zestre sa, de-a lungul timpului, vestigii populare din Transilvania și Moldova, fenomen ce a dus la întărirea unității spirituale.

Note:

1. VLAHUȚĂ, Alexandru. *România pitorească*. București: Editura Minerva, 1972, p. 97
2. RĂUȚESCU, Ioan, Pr. *Dragoslavele*. București: Editura Arania, 2014
3. ROBEA, Mihail M. Legende populare din Valea Vâlsanului-Argeș. În: *Argesis: Studii și comunicări*. Seria Istorie, Pitești, nr. 15/2006, p. 517
4. ANGHEL, Dumitru, prof. Interferențe ale folclorului din zona Argeș și Muscel cu cel din alte zone ale țării. În: *Caiete folclorice. Comunicări și materiale de folclor*. Pitești, 1997, p. 7
5. ROBEA, Mihail M. *Op. cit.*, p. 519
6. ILINESCU, Ion I. *Mărturii de suflet din Corbi-Argeș*. Pitești: Editura Argeș-Press, 1997, p. 53
7. CONSTANTINESCU, Grigore. Folclor pastoral din Corbi-Muscel. În: *Caiete folclorice. Comunicări și materiale de folclor*. Pitești, 2000, p. 129
8. ILINESCU, Ion I. *Op. cit.*, p. 57
9. *Ibidem*.
10. IORGA, Nicolae. *Portul popular românesc*. Vălenii de Munte, 1912, p. 40
11. RĂUȚESCU, Ioan. *Câmpulung-Muscel – O monografie istorică*, 1943, p. 65
12. ZĂVOIANU, Elena Monica. Motive decorative la ia de Argeș și Muscel. În: *Caiete folclorice. Argeș*. Pitești: Editura Alean, 2004, p. 156
13. MAZILESCU, Sorin. Portul popular din Argeș-Muscel. În: *Caiete folclorice. Argeș*. Pitești: Editura Alean, 2015, p. 144
14. *Ibidem*, p. 148
15. RĂDULESCU-CODIN, C. *Literatură, tradiții și obiceiuri din Corbi Muscelului*, 1929, p. 234
16. ANGHEL, Dumitru. *Op. cit.*, p. 8.

Maria Callas - o voce iubită de zei și adorată de oameni

Raluca BUCINSCHI, bibliotecar

Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

e-mail: raluca.bucinschi@bibnat.ro

În evoluția genurilor muzicale, opera reprezintă cel mai complex gen de artă și cel mai aproape de sincretismul original al muzicii și modalitatea cea mai inspirată de a uni muzica instrumentală cu cea vocală, cu mimica, gestică, dansul, scenografia, costume și alte elemente ale spectacolului, reunite într-un tot unitar, în vederea prezentării unei acțiuni dramatice, comice sau lirice. Originile operei le găsim în antichitate, prin acele spectacole numite mistere, în care nașterea și moartea, dar și renașterea și succesiunea anotimpurilor erau sărbătorite prin manifestări sincretice. Timp de 200 de ani, acest gen cunoaște, cu precădere în Italia, o permanentă transformare de structură și mijloace de expresie.

Centrul unanim recunoscut al acestui gen muzical se află la Milano, la vestitul Teatro alla Scala, unde soliști vocali din întreaga lume au găsit un loc al consacării internaționale. La începutul secolului XX, spectacolele de operă sunt la mare cinste, nu numai în acest teatru, ci și în întreaga lume, devenind puncte de atracție ale vieții sociale din orașul sau țara respectivă. Tot în această perioadă se naște o stea a cântecului liric, ce va reuși să erodeze *mitul tenorilor celebri*, creând un nume și un stil de interpretare care poartă semnătura unicității, dar și să transfere întregul interes asupra sopranelor. Aceasta este Maria Callas, care a reușit să creeze un *hotar* în care cântărețele se vor împărți în cele care au precedat-o pe Callas și cele care i-au urmat.

Pe numele ei adevărat Maria Anna Cecilia Sofia Kologeropoulos, celebra soprană se naște în 1923 în New York, într-o familie de imigranți greci. În 1937 tatăl său, farmacistul George Kologeropoulos, își trimite familia în Grecia pentru a le oferi celor două fete o educație artistică cât mai completă. Chiar dacă avea doar 15 ani, este primită la Conservatorul din Atena, unde va studia cu profesori celebri precum: Nicola Moscona, Marta Trivella sau Elvira de Hidalgo care o va determina să renunțe la vocea de mezzosoprană, cultivându-i acutele. Vocea Mariei Callas a cuprins atâta tehnică de cânt și atâta emoție încât a cucerit ascultătorii, iar datorită înregistrărilor-document continuă până în zilele noastre. Celebrul compozitor al secolului XX Olivier Messiaen, observa că soprana posedă trei tipuri de glasuri:

- ♪ foarte înalt (de coloratură);
- ♪ glas mediu (lirico dramatic);
- ♪ glas grav (cu tremolo-uri).

Această performanță a fost posibilă datorită întâlnirii fericite a dotării vocale cu arta bel-canto-ului. Pe lângă aceste tehnici, artista folosea cu o deosebită forță expresivă, strigătul, acea combinație de cânt-vorbire, atât de importantă pentru momentele de tensiune artistică.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

În ciuda miopiei și a kilogramelor în plus, începe prin a cânta pe diferite scene din Atena, culminând cu debutul său la *Teatrul de Operă* în reprezentația *Boccaccio* de Franz von Suppé, în urma acestei reușite devenind, la numai 19 ani, angajată permanentă a acestei instituții. Va trece peste anii grei ai războiului din Grecia, după care, perioada post-belică o va prinde în America, în tot acest timp dobândind curajul de a cânta opere dramatice, dar, fiind prea dificile pentru începutul de carieră, au epuizat-o în ciuda efortului și a îndrăzelii.

Carierea Mariei Callas este pecetluită în 1947 odată cu debutul său la *Arenele din Verona* și cu apropierea de cei doi bărbați din viața sa: dirijorul Tullio Serafin, cel care o va sfătui de-a lungul succeselor sale în operă și Giovanni Battista Meneghini, care îi va deveni soț și impresar. La împlinirea personalității Mariei Callas vor contribui regizorii Luchino Visconti și Franco Zeffirelli, importanți dirijori precum Leonard Bernstein, Herbert von Karajan, George Prêtre, dar și valoroși colegi de scenă precum: Franco Corelli, Tito Gobi, Tito Schipa, Mario del Monaco, Nicola Rossi-Lemeni, John Vickers, Giuseppe di Stefano, Boris Hristov și alții.

La începutul carierei sale, Callas a avut perioade în care nu dădea înapoi de la niciun rol, cântând orice și oriunde, de

la Verdi la Wagner, de la Bellini la Puccini și Richard Strauss, susținând stagiuni și festivaluri dificile, fără să țină seama de oboseală și consecințe. Faptul că nu era stăpâna deplină a sănătății sale o consuma nervos la fel ca și lipsa vederii, de aceea lucra foarte mult pentru fiecare rol sau spectacol.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori. Compartiment Multimedia

Publicul a avut un rol hotărâtor în viața și cariera sa. La început a adorat-o, iar pe măsură ce și-a impus capriciile în fața colegilor de scenă și a impresarilor, dar mai ales după dese scandaluri legate de colega sa, Renata Tebaldi, Maria începe să fie devorată de același public care i-a conferit popularitatea.

După atingerea celebrității, Callas devine favorita întregii lumi. Această popularitate o face să devină *divă*, dar și *prima doamnă capricioasă* a operei. Presa i-a acordat atât popularitatea dar și interesul special pentru răutățile și gafele sale, devenind în scurtă vreme după consacrare, personajul din prima pagină a celor mai importante ziare și reviste ale lumii. Renumele Mariei Callas a avut aspecte pozitive, dar și întunecate, deoarece după ce devenise cunoscută, toată lumea o aștepta să apară la ovații, indiferent de starea ei psihică sau de sănătate. În anii de glorie și chiar spre sfârșitul carierei, biletele pentru spectacolele sopranei erau insuficiente, iar prețul lor creștea datorită intermediarilor care le vindeau la

suprapreț. Acest renume i-a conferit Mariei posibilitatea de a obține cele mai mari onorarii pe care un artist le poate visa.

Anul 1950 o găsește pe Callas în plin suc de public, dar și într-o nouă etapă a carierei în care-și reorientează repertoriul în funcție de calitățile naturale ale vocii sale. Majoritatea operelor vor fi difuzate la radio și înregistrate, unele chiar de mai multe ori, ceea ce constituie pentru noi cea mai prețioasă mărturie a artei Mariei Callas, în primii ani de activitate. Tot în acest an, îl cunoaște pe Luchino Visconti, reprezentant al noului val în cinematografie, adept al neorealismului în artă, care îi va propune roluri dintre cele mai interesante în repertoriul de operă, fapt ce contribuie la diversificarea stilisticii interpretative a solistei.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori. Compartiment Multimedia

În anul următor, semnează contractul cu *Teatrul „Scala” din Milano*, fapt care va reprezenta începutul gloriei de necontestat în cadrul acestui celebru teatru de operă. Spectacolele *Vestala* de Gaspare Spontini, *Somnambula* de Vincenzo Bellini și *Traviata* de Giuseppe Verdi, se vor transforma, datorită ideilor regizorale ale lui Luchino Visconti și interpretării Mariei Callas în adevărate evenimente de neuitat găzduite de acest faimos teatru de operă. Pe lângă spectacolele susținute în celebrul teatru Italian, Callas își adjucecă și scenele celor mai mari opere din lume precum: Metropolitan din New York, Covent Garden din Londra, Operele din Paris, Viena și alte teatre de operă cu tradiție din întreaga lume.

Pe când avea 35 de ani, va începe povestea de dragoste cu Aristotle Onassis, poveste ce va continua până la sfârșitul vieții sale, chiar dacă era căsătorită cu Gianbattista Meneghini. Pentru prima dată în viața sa, era îndrăgostită până peste cap de un bărbat care o iubea la rândul lui. Dar, această relație nu este de bun augur pentru Callas, ea încetând să mai cânte așa de des precum o făcea, refuzând chiar postul de director al Teatrului de Operă din Monte-Carlo, pe care i-l propusese prințul monegasc. Este înlocuită tot mai des în concerte și spectacole pentru a-și dedica viața magnatului grec.

În vara lui 1965, Maria se separă și în acte de fostul soț, Giovanni Battista Meneghini, iar până în 1971, majoritatea proiectelor sunt sortite eșecului. Însă, în acest an este solicitată să predea lecții de canto la Școala de Muzică Julliard, fiind pasionată de noua ipostază în care se află. Va selecționa un număr de elevi din peste 300 de candidați, alături de care va munci cu pasiune, trăind și vibrând lângă acești viitori cântăreți.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea
Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

Anii au trecut și Maria a devenit tot mai nerăbdătoare să devină doamna Onassis, însă Aristotle este din ce în ce mai nepăsător. Deși rămâne însărcinată, Onassis are o reacție neașteptată, iar pe 20 octombrie 1968, Callas află că acesta urma să se însoare cu Jackie Kennedy. În plus, băiețelul adus pe lume de cea mai mare cântăreață de operă a tuturor timpurilor s-a stins din viață după ce a apucat să trăiască numai câteva ore.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea
Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

Începând cu 1975, Maria Callas se retrage în propriu-i apartament parizian, își reduce numărul prietenilor, devine tot mai suspicioasă, se închide în propriile-i amintiri și refuză, într-un mod provocator, tot ce-i nou în operă. Este disperată fiindcă își pierde oamenii dragi: tatăl său, Aristotle Onassis și Luchino Visconti. În luna mai a anului 1977, singurii prieteni care îi mai rămân sunt pianul și trandafirii, trăind într-o izolare absolută, iar pe 16 septembrie, la 53 de ani, decedează în urma unui atac de cord.

Pentru ce a mai fost renumită Maria Callas în întreaga lume, alături de vocea ei inimitabilă și relația tumultuoasă cu milionarul Aristotle Onassis? Prin aparițiile sale, care fermecau mulțimile, devenind o imagine a renumitelor case de modă, acestea au ajutat la definirea lui Callas drept *Diva*. După o pierdere dramatică în greutate în 1953, încrederea ei și cariera au crescut vertiginos. Callas avea un trunchi lung și picioare scurte - departe de orice model, dar fiind îmbrăcată de *Dior* și de designerul milanez de top, *Elvira Leonardi Bouyeure*, și-a găsit stilul. Cu siguranță, a început să prescrie un sentiment de sofisticare mai accesibil pentru femeia obișnuită. A purtat haine pregătite special pentru ea, în conformitate

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea
Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

cu personajul unei vedete: rochii și costume croite rafinat, rochii de seară, blănuri somptuoase și bijuterii strălucitoare. Cu talia ei mică la modă și trăsăturile faciale bine definite, ea a întruchipat idealurile glamour-ului anilor 1950. Yves Saint Laurent a numit-o „diva divelor, împărăteasa, regina, zeița, vrăjitoarea, magicianul harnic, pe scurt, divină”¹. Prin urmare, prezentările ce au urmat din colecțiile lui Valentino, Galliano și Dolce & Gabbana au adus un omagiu stilului Divei.

Și în zilele noastre, Callas continuă să inspire având o oarecare renaștere. În mod semnificativ, filmul *Maria By Callas* regizat de Tom Volf, a prezentat-o unui public mult mai tânăr, folosind propriile cuvinte, interviurile, scrisorile și spectacolele pentru a-i spune povestea.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea
Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

În concluzie putem spune că Maria Callas a fost o artistă completă, fiind conștiincioasă, inteligentă, cu o metodă proprie de studiu a partiturii și a interpretării vocale, punând în valoare toate rolurile pe care le-a acceptat și le-a prezentat publicului. Mărturie stau înregistrările sopranei pe care Biblioteca Națională a României le deține, aceasta interpretând cu măiestrie rolurile din: *Medea*, *Norma*, *La Sonnambula*, *La Traviata*, *Il Barbiere di Siviglia*, *Lucia di Lammermoor* și altele, alături de orchestre precum: Orchestra del Teatro alla Scala, Orchestra of the Royal Opera House Covent Garden, Orchestra del Palacio de las Bellas Artes, Orchestra of the Teatro Colón, RIAS Symphonie Orchester Berlin, Orchestra Sinfonica di Torino della RAI, toate fiind remasterizate de companii producătoare precum: EMI Records, Warner Music, Membran Music, Naxos Right International, făcând-o pe Callas NEMURITOARE.

Note:

1. LOWE, David A. (ed.). *Callas: As They Saw Her*. New York: The Ungar Publishing Company, 1986, p. 183.

Bibliografie:

1. GOLCEA, Ioan. *Fenomenul Maria Callas : repere biografice și stilistice*. Târgu Jiu: Editura Măiastra, 2006. 79 p. ISBN: 973-8933-52-8.
2. SIGNORINI, Alfonso. *Prea mândră, prea fragilă : romanul Mariei Callas*. București: Humanitas, 2012. 246 p. ISBN: 978-973-50-3704-8
3. WISNESKI, Henry. *Maria Callas : The Art Behind the Legend*. New York: Doubleday, 1975. 422 p.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Comunicarea
Colecțiilor Curente și Orientare Utilizatori.
Compartiment Multimedia

Ziarul umoristic *Cucurigu!* (1876-1877)

dr. Silviu-Constantin NEDELUCU

Biblioteca Academiei Române. Serviciul Bibliografie Națională

e-mail: silviu.constantin.nedelcu@biblacad.ro

Introducere

Ziarul *Cucurigu!* a apărut la București în perioada 18 iulie 1876 – 5 iunie 1877 și se găsește în colecțiile Bibliotecii Academiei Române la cota P. IV 606. Primul număr al periodicului a apărut în ziua de „18 Cuptor [iulie, n.n.]” 1876 cu mențiunea că „[i]ese o dată pe săptămână” (p. 1), fără a se preciza și ziua.

Primul număr al ziarului *Cucurigu!*, din 18 iulie 1876

Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Această revistă a fost descrisă în câteva rânduri în lucrarea intitulată *Publicațiunile Periodice Românești* (ziare, gazete, reviste), Tom. I (1820-1906), București, Librăriile Sococ & Comp. și C. Sfetea, 1913, sub semnătura lui Nerva Hodoș și Al. Sadi Ionescu, cu o introducere făcută de Ioan Bianu, Bibliotecarul Academiei Române.

La paginile 158-159 apare următoarea sumară descriere:

„Cucurigu! București. 18 Iulie 1876 – 5 Iun[ie]. 1877. 1 pe săpt. Fol. 6 (47x32). Sem. 10 lei, nr. 50 bani. Tip. Dorothea A. Mănescu, apoi Dorothea P. M. Cucu.

Dela 8 Sept[embrie]. 1876, nr. 30 bani; dela 3 Oct[ombrie]., nr. 50 bani; dela 17 Oct[ombrie]. 1876, anul 10 lei, nr. 25 bani; dela 5 Dec[embrie]. 1876, anul 20 lei;

Dela 3 Oct[ombrie]., tip[ografia]. Thiel & Weiss.

Dela 23 Ian[uarie]. 1877, ilustrațiile în litogr[afie]. [de] M. B. Baer.

Apare neregulat (19 numere în total)”¹

În afară de această scurtă prezentare mai aflăm alte informații din primul număr al ziarului, respectiv:

- Prețul unui „esemplar” era de 50 bani (p. 1)
- Prețul unui abonament pe șase luni era de 10 franci (p. 1)
- Biroul redacției se afla în „Pasagiul Român” (p. 1)
- Tipografia Dorothea A. Mănescu din Strada Lipscani nr. 3 (p. 4)

I. Articole publicate în anul 1876

I. 1. Primul număr al lui *Cucurigu!* din 18 Cuptor [iulie, n.n.] 1876

În primul an de apariție au apărut 9 numere (18 iulie-26 decembrie 1876).

Primul număr este deschis cu un articol intitulat *Profesiunea de credință a lui „Cucurigu” în hagi-ivatul softalelor de la hotelul Herdan* (p. 1, 3), unde este descrisă serata la care a participat și cetățeanul Cucurigu (sic!), eveniment sub președinția „Șecului-Islam Berlicoco [C. A. Rosetti, n.n.]”²

Pe pagina a doua a ziarului este immortalizat, printr-o litografie, visul lui Berlicoco, ce este reprezentat în ipostaza Profetului Moise și care a „bătut Egiptul cu dece pedepse: șerpî, brósce, foc, grindină, întunerec, cutremur, potop, sânge, ciumă, foamete, - și tot n’a p[i]erit”³. Continuarea este savuroasă: „dar Berlicoco bate România numai cu fiii sufletului său, - și se va duce!”⁴

Visul lui Berlicoco în nr. 1 din 18 iulie 1876 al ziarului *Cucurigu!*

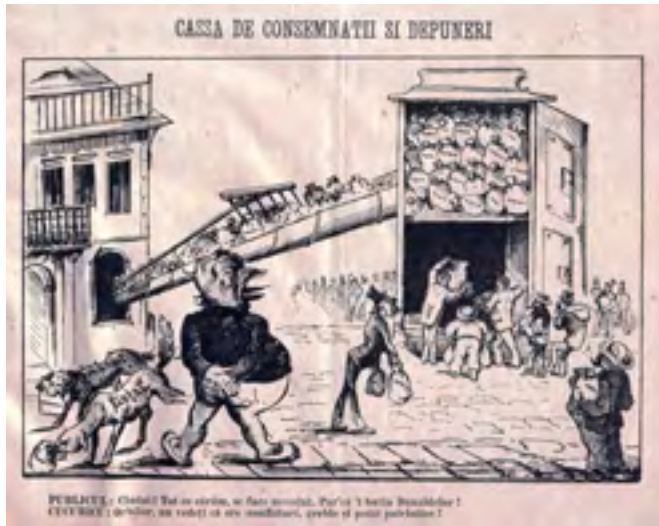
Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Pe a treia pagină este immortalizat Cucurigu care privește sacii de bani care se fac nevăzuți în Cassa de Consemnații și Depuneri. Dialogul este mai mult decât amuzant:

„Publicul: Ciudat! Tot ce cărăm, se face nevădut. Par’că ’i butia Danaidelor!

Cucurigu: Orbilor, nu vedeți că are resuflături, greble și potâi patriotice?”⁵

În colțul de jos din stânga al imaginii sunt desenați doi câini care mușcă cu nesaț din doi saci cu bani (sic!).

Cucurigu și Casa de Consemnații și Depuneri în nr. 1 din 18 iulie 1876 al ziarului *Cucurigu*!

Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Pe ultima pagină a primului număr al ziarului apare un articol interesant care se intitulează *Vulpea liberală*, unde *Cucurigu* închină o fabulă a lui Grigore Alexandrescu domnilor Crawley și C. A. Rosetti, zis și Berlicoco, de unde spicuiem câteva versuri:

„Vulpea fără nctare
Strigă în gura mare
Că de când elefantul peste păduri domnesce,
Trebile merg la vale și lumea pătimesc
Că este nedreptate,
Voind să cheltuiască
Veniturile tôte
Pentru masa crăiască.

D’acestea elefantul, cum a luat scire,
Temându-se cu dreptul de vre o resvrătire,
Pe epure la vulpe cu un bilet trâmise,
O invită la curte, o mbrățișă și i dîse:
«Am aflat, jupânésă, că ai mare talent.
Vreau să te pun în pâne,
Și începând de mâne,
Îți dăm ca mulțumire
Ca un semn de cinstire,
Al găinilor noastre întins departament”⁶.

După ce vulpea se face că refuză „postul”, a doua zi vine oblojită și bandajată la cap spunând că este bolnavă și că s-a înecat... cu un os (sic!). Concluzia fabulei este următoarea: „și liberalii noștri la vorbe se întrec, dar până în sfârșit cu ó[a]se se înec”⁷.

În continuare sunt satirizate numele unor „distinși” aleși liberali între care Ion Ghica, I. C. Brătianu, Dimitrie Sturza, C. A. Rosetti și alții.

Ultima pagina a periodicului confirmă faptul că ziarul nu era altceva decât unul de opoziție unde sunt demascate

personajele toxice din vremea aceea, pe care România le avea la conducere.

I. 2. Numerele 2-9 (8 octombrie-26 decembrie 1876)

În numărul 2 din 8 Brumărel [octombrie, n.n.] apar mai multe texte interesante de unde le amintim: 1) *Cele zece porunci ale d-lui C. A. Rosetti*; 2) *Cucurigeli*; 3) *Bibliografie*.

Din *Cele zece porunci ale d-lui C. A. Rosetti*, făcute după „catehismul republican din Franca” (sic!), reținem câteva:

„Funcții vei acumula
Și salarii tot așa;
[...]
Pe popor vei tămâia,
Ca să-l faci unealta ta
[...]
Pe amici vei îndopa,
Merit nu le vei că[u]ta
[...]
Și în barbă vei râdea
De popor, unealta ta,
Care, ’n neroția sa,
Va plăti ce vei mânca
Ș’orî-ce posne vei lucra!...”⁸

Decalogul lui C. A. Rosetti este atât de actual și rămâne valabil până în prezent, acesta găsiindu-se în doctrina politică a diverșilor senatori și deputați, indiferent de culoare politică.

În articolul *Cucurigeli* sunt înfierate, cu umor, metehnelor unor persoane din diferite categorii sociale, de la parlamentari până la birjari:

„Dialog de la alegerile trecute:
- Ce nume vrei să scrii!
- Nu știu... m’au plictisit atâția!
- Atunci voteză pentru tine.
- Așî vrea din tótă inima, dar nu știu să scriu; ca să rog pe altul a’mi scri[e] biletul, mă tem că o pune numele lui.
[...]
Același curios întreba p’un birjar:
- De ce nu stați la respântia unde v’ a însemnat poliția?
- Dar de ce poliția n’ a făcut acolo și o cârciumă? Cum să staî singur în câmpul Bărăganului”⁹.

Ultimul text, intitulat *Bibliografie* consemnează două cărți importante care „vor [i]eși în curând de sub tipar”¹⁰ și anume: „*Boiangeria politică* de Vornicul Gună Burtă Verde, Prețul 50 bani”¹¹ și „*Împrumutul Openheim și Concesia Barclay de Gogea Ghebos*, fost beiu de Samos și amicul său *Mitu Surdu*”¹².

Pe ultima pagină a numărului sunt două caricaturi unde este ridiculizat atât politicianul român, care cerșește voturile înainte de alegeri, cât și Berlicoco [C. A. Rosetti, n.n.] însuși.

Politicianul român, care cerșește voturile înainte de alegeri în nr. 2 din 8 octombrie 1876 al ziarului *Cucurigu*!
Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Din numărul 3, publicat în 3 octombrie 1876, aflăm ce înseamnă cu adevărat dictonul Revoluției franceze de la 1789 consemnată în ziar drept *Libertate, Egalitate, Frățietate!*:

„*Libertate*, când altul e putinte și patriotul slab;
Egalitate, ca cățelul din fabulă: numai cu dulăi;
Frățietate, când nu poți suge sângele ca cel mai feroce inamic”.¹³

Agonisescu (sic!) este autorul unei fabule în versuri intitulată *Cănele*:

„Într’o iarnă aspră, vântul sufla tare.
Câni, mic și mare, se ’ndesau la paie.
Din toți însă p’unul, mai rânjit, mai mare.
Îl resbise frigul ca pe o potaie,
Tremura, scância,
Dinții ’i clănțania.
Se strânga săracul, se făcea covrig
Și se certa singur, tremurând de frig:
«Ce neghiob am fost,
«Să nu ’m fac un rost,
«Să nu ’m fac o casă,
«Să am când îmi pasă!
[...]
Trece’n fine iarna cu ger, cu ninsore.
Lunile de vară, iată c’au sosit...
Dar dulăul nostru stă întins la sora...
A uitat de geruri cât a suferit.
[...]
Vara, totă tómnă. Iarna a venit,
Și ’l-a aflat iară tot necăpăuit.

Roși la această fabulă gândesc.
Nevrând să pățescă ca dulăul meu,
Fără pregătire să dea ’n timpul greu, –
Ei cu mic și mare țera jăfuiesc”.¹⁴

În numărul 7 din 5 decembrie 1876 întâlnim, pe pagina a doua, un dialog între Cucurigu și caricaturistul său:

„*Cucurigu*: – Îndrăcite polone, ce piciorónge sunt acestea cu cari ’mă-ai desinat pe Brat-Ivan? Nu scii tu că el este scurt?
Caricaturistul: – Nu te supăra. Escelență! Picioarele lui Brat-Ivan, ca ale tuturor patrioților, au o particularitate, aceea d’a se lungi cât o prăjină în momente de pericol.
Cucurigu: Ai dreptate! ... Acosta’i și cauza că tot-d’a-una când ortaua dă de câte un bocluc, Brat-Ivan și Berlicoco sunt când peste Dunăre, când peste Carpați și mâine poți peste Prut!”.¹⁵

Pe pagina 3, sub semnătura lui Scrânciobescu (sic!) întâlnim un text intitulat *Dicționar al naciunailor, revădut, augumentat și complectat*¹⁶ de unde reținem câțiva termeni:

• *Anarhie*, visul de aur al celor doi frați Siam sau Berlicoco-Brat-Ivan.

• *Ananghie*, sughițul ministrului de finance Brat-Ivan.
• *Arghir crășorul*, un soi de pehlivan mut, de origină din fanar; lung la trup, dar scurt la minte și gras la amândouă.

• *Bere, Beutură, Beție*, Obiceiu naciunailor apelpisit – usitat mai mult în redacțiunea *Monitorului*, - mai cu osebire la redacțiunea ziarului caraghios *Ghimpele*.

• *Berlicoco*, - tot biped – mai feroce de cât toți cei-l alți – fost republican înverșunat – actual dinastic în aparență – Mazzinist în realitate – carbonaro de meserie – și pehlivan de profesiune – jucător pe frânghie și scamator politic – poate să dea o mie de pun[c]te înainte lui Robert Houdin și lui Bosco. – Conspirator de obicei – jurnalist de conveniune. – Guvernamental pentru gheșefuri – și... în principiu calomniator de natură. – Constituțional-fag și anarchisto-fil.

• *Calitate*, cuvânt înlocuit la orta prin cantitate.

• *Car-a-da*, diplomat fără scirea lui – copilul și sufletul lui casei Berlicoco – Rabinache – cacofon al ziarului „Românul”, subvenționo-fil, samsar pentru împrumuturi municipale și antreprenor de cariole la poșta Bolintinul și altele.

• *Elucubrațiuni*, producțiuni patriotice, politice, literare și naciunale ale sgrîitorilor de hârtia, publicisti, autori și jurnaliști ai ortalei. – Articuli de jurnale presărați cu espreșiuni vulgare cu termenii triviali, cu înjurături surugiesci și cu calomnii.

• *Idee*, locandă naciunala, frecventată de patrioți în zilele negre când oftază după bani albi.

• *Libertate*, un cuvânt cu care patrioții ’și permit a face altora ceea ce n’ar voi alții să facă lor.

• *Orăș[e]Jan*, caraghios terfelit, zevzec, fost auditor la prefectura poliției și acum dormitor la *Monitorul oficial*.

• *Pilaf*, Ostaș vitéz cu mustăți lungi, liberal de ocaziune, ingrat către bine făcătorii seși cari ’l-au hrănit și îmbrăcat, - un caraghios mai mult în orta.

• *Ros-e-ti*, (Veți Berlicoco) – altă semnificare – vice-președinte al adunăturii musamalelor; caraghios de clasa I.

• *Situațiune*, - financiară. – Fantasmă îngrozitoare pentru guvernele oneste, morale și naciunale.

• *Softa*, reprezentant al țerei ales prin influența morală a reteveilor și mandatelor de arestare.

• *Tragere... la măsca*, Nobilă societate frecventată de toți membrii ortalei spre întreținerea aprinderii patriotice.

• *Zevzecie*, calitate dominantă a masalagiiilor.

În nr. 8 din 12 decembrie 1876, pe pagina patru a ziarului întâlnim celebra fabulă a lui Grigore Alexandrescu intitulată *Lupul moralist*, care se este dedicată tuturor „membriilor din comitetul de șapte care va judeca pe foști[i] miniștri”.¹⁷

Ultimul număr din anul 1876, nr. 9 care a fost publicat în 26 decembrie, conține mai multe articole amuzante de unde reținem, pentru început, *Interogatorul foștilor miniștri acușați. Comedie într’un act de Rosetti-Brătianu*.¹⁸ Personajele din piesa de teatru sunt: *Dimitrie Brătianu* – reprezentant din balamuc, *Stolojan* – președinte, *Voinov* – vice-președinte, *Giani* – membru hasliu, *Fleva* – membru urlător, *Misail* – membru prețuitor, *Costinescu* – membru logofăt, *Ușier* – Colonel Gherghel, și alte persoane.

Întrucât dialogurile sunt mai mult decât amuzante vom reda câteva replici:

„*Stolojan*: Domnilor membrii vă rog să vă dați totă ostenela a mă asculta, căci astăz-qi este ziua în care trebuie să arătăm că suntem serioși.

Giani: Ha! ha! ha! Tacî, borșosule, acestea să le spuî lor, când vor veni, dar nu noă.

Misail: Așa, dic do, domnule Stolojene, faș bine de nu bate joc de adevărații romuni ca noi.

[...]

Stolojan (trăgând clopotul): Domnilor, aci nu sunteți la

berărie. Decă nu respectați persoana mea sau p'a d-voastră, apoi respectați cel puțin scaunele, pe cari au ședut ómenii la a căror mutră nu veți ajunge cât lumea. Înțelegeți o dată sau chiám ușierul.

Gherghel (deșchide ușa și vêră capul). Porunciți, domnilor!
Stolojan: Eși afară.

Misail: Afară ai ăis, domnule Președinte, la domnul colonel?
Voinov: Dacă e colonel de ce face meseria de ușier?

Gherghel: Sînt chestor, sînt fabricant de cărămidă, sînt colonel, sînt proprietar și am luat inițiativa acușăției contra foștilor miniștri prin...

Dim[imtrie]. Brătianu: Um! hîm! bum!

Membrii: Tacî, nebune!

(Un comisar cu vinul în nas vine în fuga mare și anunță că general Florescu și Al. Lahovary au pornit d'acasă cu birja).

Stolojan (cădendu'î o bucătură din gură și vêrsând un pahar): La loc, domnilor! Vê recomand moderație (*încet*) și pungașlîcul la o parte. Dacă v'o da ei ce-va, bine; dacă nu, atunci mai puteți, dar cu moderație.

(Gălăgie mare de comisari. Do[u]ă birji se opresc. Generalul Florescu și Lahovary se dau jos. Amândoi își scot cêsornicele și le dau în păstrare tinerilor cari se aflaî la intrare.)

Un tîner (ținînd cêsornicele): Este bun proverbul român, că: «paza-bună trece primejdia [rea]»¹⁹.

Comedia continuă în același ton și cei doi foști miniștri afirmă că nu doresc să declare nimic, procesul verbal constatînd acestea întocmai, iar aceștia pleacă. Ajunși acasă, „atât Lahovary cât și Florescu observară că le lipsesce punga [cu bani, n.n.], nasturii de la p[i]ept și legătura [eșarfa, n.n.] de la gât»²⁰ (sic!).

Redăm *Un dialog angino-difterican* dintre un „patriot” (sic!) și un medic:

„Un patriot: Bravo, doctore! Faci minunî! Am auđit că în cólora unde eșercitezi arta d-tale, nu 'ți-a rămas nicî un bolnav de angină-difterică. Așa o fi?

Dr. Romnicénu Herșcu: Tocmai!

Patriotul: Dér cum ai isbutit?

Doctorul: 'Mî au murit toți!»²¹

II. Articole publicate în 1877

În nr. 2 din duminică-9 undrea 1877, pe pagina 4 este un articol intitulat *Bietul Cucurigu!*, pe care-l redăm integral aici:

„Părintescul Guvern neputînd libera mandate pentru atâtea plăți ce datorescé să facă, le înlocuiesce cu mandatele judecătorilor de instrucție și ale comitetului de salut public. Iétă mandatul liberat în contra lui *Cucurigu*, drept mandat de plata abonamentului:

Mandat de înhățare.

«În numele fără-de-legei și al venerabilului Berlicoco, - Noi Grigore Ser-Urius, instructor de-legat al comitetului de spart casele, mand[at]ăm și ordonăm tuturor amicilor d-lor A. Arion, Eugen Stătescu, Pantazescu și Compania, ca să pună mîna pe acusatul *Cucurigu*, de profesie gazetar serios, și ori-unde 'l va prinde să'î spargă capul, să'î smulgă còda, să'î taie crésta, să'î frîngă picióarele, și să'î aducă neatins înaintea noastră, pentru a proceda contra sa conform principiilor influenței morale a d-lui Brătianu din anul 1867, și a respunde la acușarea ce 'î se face de înaltă trădare contra marelui Berlicoco.

Dat la restaurantul marelui hotel național *La purcel*, la o oră după međiul moștii în ăia de..... (*din causă de chef, rupîndu-se calendarul cărciumii, nu s'a putut sci data.*)»²²

Mandatul este semnat de judecătorul de-legat (sic!) Gr[igorie]. Ser-Urius iar în partea stîngă apare un chenar octogonal, iar în interior este scris „O pecetie furată dela un căpitan de barieră»²³

Un alt articol, din același număr, „înfricoșează” (sic!) numai la citirea titlului, *Sciri grave*, unde se aduc la cunoștința cititorilor următoarele schimbări:

„În momentul d'a pune ăiarul sub presă aflăm că întregul minister a demisionat, și se vorbesce de următórea combinație: Președintele consiliului și ministru de esterne d. Dim[imtrie]. Brătianu.

La Interne, d. C. A. Rosetti.

La Finance, Dim. Costinescu.

La Lucr[ările]. publice, [Eugeniu] Carada.

La Culte, C. Dimitriad.

La Justiția, d. Șloim Misail.

La Resbel [Apărare, n.n.], col[onelul]. Lecca.

A doua combinație:

Președintele consiliului și ministru de finanțe D. Pantazi Ghica.

La Interne d. D. Gr. Serurie.

La Culte D. Pantazescu.

La Lucr[ările]. publice D. Fundescu.

La Esterne D. Dame.

La justiția, D. Anton Arion.

La resbel, doftor Râmnicéanu»²⁴

Din numărul 5 din 6 martie 1877 reținem *Epitaful unui misantrop*:

„Trecător aci sub tine

Putređesc ósele mele...

Oh! cum ași fi vrut măi bine

Ca să fie ale tele!»²⁵

Pe ultima pagină a numărului 5 apare o caricatură cu eclipsa de lună pe care a văzut-o toată lumea cu excepția polcovnicului Slănină (sic!).

Eclipsa de lună în nr. 5 din 6 martie 1877 al ziarului *Cucurigu!*
Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

În numărul 7 din 17 aprilie 1877 am dat peste un alt articol amuzant, intitulat *Vocabular politic*²⁶ care explică dublul limbaj politicienesc, din *limba vulgară în limba parlamentară*, din care dăm câteva exemple:

- A înhăța puterea – A primi din devtament gr[e]ua sarcină a afacerilor publice
- A persecuta pe adversari – A înfr[un]a patimile rele, a face să tremure viciul
- A favorisa pe amici și pe rude – A r[es]pl[ati] meritul și virtutea
- P[ec]atele acestora – Erori scusabile în av[en]turi patriotice
- Un funcționar care face ilegalități – Un funcționar energic care trebuie apărat contra calomniei
- Tot ce poate amenința existența ministerului – Un pericol social
- Refuzul unor esplicări cerute – Rezerva ce impune situația
- Opinia publică când este pentru ei – Legitima încredere a țerei
- Opinia publică când este contra lor – Desordină și anarhie morală
- Alegătorii cari ți au ales – Românii cei buni, adev[er]ata ț[er]ă
- Alegătorii cari nu ți aleg – Criminalii, trădătorii, uneltele străinului
- Ministrul care vine, pentru bugetofagi – Un om ilustru și demnu s'a conduce destinele ț[er]ei

În numărul următor, din 24 aprilie 1877, pe pagina a doua sunt prezentate mai multe *Cucurigeli*, iar două dintre acestea ne-au atras atenția în mod deosebit (sic!):

„Copilul dracului. – Cochetă D[om]nă N. se plimba la șosea în t[om]na trecut[ă] cu copilul ei de m[an]ă și urm[ă]rită d'un june oficer.

Copilul, v[ed]ând c[ă]derea frunzelor, o întrebă:

«Pentru ce, mamă, nu pun și copaci frunze false, cum pu[te] tu p[er] fals?»

Oficerul, pufnind în r[is], făcu st[an]ga 'mprejur, iar d[om]na N. str[an]se pe copil de m[an]ă până 'l făcu să țipe.

[...]

Nu v[er] jucați cu copii! Avocatul M... într'o ți, jucându'și copilul pe genunchi, îl întrebă:

- Ce-a să-te faci tu când vei fi mare?

- Oficer, - respunse iute copilul.

- Aș!

- Oficer vrea.

- Mai bine avocat.

- Nu, mama nu pupă pe avocați, pupă pe oficeri.

D[om]na M. era de față.

[A rămas, n.n.] Tablou²⁷.

Ultimul număr al periodicului a apărut în 5 iunie 1877 de unde, în afară de ironia specifică a redactorului la adresa clasei politice, în mod deosebit asupra „patrioților” (sic!) C. A. Rosetti și Dimitrie Brătianu, reținem următorul poem semnat de S. Prodănescu care se intitulează *Urare pentru 10 Mai 1877*:

„Vivat România!

Vivat prințul Carol I-iu, și D[om]na să trăească

Și ca un rege principatele României să stăpânească.

Să trăiească tot românul ostaș

Care este cu curaj

Și nu se teme de vrăjmaș.

Să trăiească guvernul actual care atât de mult s'a trudit,
Pentru independința României de s'a întărit.

Să trăiească totă fraternitatea

Și cei care ne fac dreptatea”²⁸.

Ultimul număr al ziarului *Cucurigu!*, din 5 iunie 1877
Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea,
Conservarea Colecțiilor

Numărul se încheie cu două caricaturi, pe pagina 4, ale lui Berlicoco și Brativan, ce se intitulează *Cameleoni politici*.

În loc de concluzii

Periodicul a mai fost descris în mod individual, în doar două rânduri, și în *Istoria jurnalismului din România în date*.²⁹

Prin satira și umorul său este ridiculizată toată clasa politică românească în frunte cu Berlicoco [C. A. Rosetti, n.n.].

Sunt publicate o serie de fabule scrise de Grigore Alexandrescu ce nu reprezintă altceva decât o ironie asupra politicienilor români, și unde sunt ilustrați sub forma diferitelor animale domestice și/sau sălbatice.

Umorele cuprins în acest periodic nu arată altceva decât faptul că ziarul *Cucurigu* reprezenta unul dintre ziarele de opoziție și că toată pleiada politică nu suferea (prea mult) să fie ridiculizată altfel decât prin r[is].

Cititorii, puțini și buni, înțelegeau prin umorul de calitate că *Cucurigu* reprezenta una dintre vocile opoziției românești într-un context politic complicat pentru țara noastră, atât pe plan intern cât și pe plan extern.

Redactorul ziarului *Cucurigu* nu avea temeri față de Guvern, și de miniștrii săi, pe care i-a creionat în modurile cele mai caraghioase cu putință.

Periodicul, asemenea lui *Aghiuță* sau *Ciocârliei zeflemiste*, în afară de articolele cu conținut politic și literar, face parte cu succes și din presa umoristică din România secolului al XIX-lea.

Note:

1. HODOȘ, Nerva; IONESCU, Al. Sadi. *Publicațiunile Periodice Românești* (ziare, gazete, reviste). Tom. I (1820-1906). Cu o introducere de Ioan Bianu, Bibliotecarul Academiei Române. București: Librăriile Socec & Comp. și C. Sfetea, 1913, p. 158-159
2. Profesiunea de credință a lui „Cucurigu” în hași-ivatul softalelor de la hotelul Herdan. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 1, 18 iulie 1876, p. 1
3. Visul lui Berlicoco. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 1, 18 iulie 1876, p. 2
4. *Ibidem*, p. 2
5. Cassa de Consemnații și Depuneri. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 1, 18 iulie 1876, p. 3
6. Vulpea liberală. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 1, 18 iulie 1876, p. 4
7. *Ibidem*, p. 4
8. Cele zece porunci ale d-lui C. A. Rosetti. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 2, 8 octombrie 1876, p. 1
9. Cucurigelii. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 2, 8 octombrie 1876, p. 2
10. Bibliografie. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 2, 8 octombrie 1876, p. 3
11. *Ibidem*, p. 3
12. *Ibidem*, p. 3
13. Revista politică. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 3, 3 octombrie 1876, p. 1
14. Cânele. În: *Cucurigu!*, anul I, nr. 3, 3 octombrie 1876, p. 2

15. Talmeș balmeș. În: *Cucurigu*, anul I, nr. 7, 5 decembrie 1876, p. 2
16. Dicționar al naciunailor, revădut, augumentat și completat. În: *Cucurigu*, anul I, nr. 7, 5 decembrie 1876, p. 3
17. Lupul moralist. În: *Cucurigu*, anul I, nr. 8, 12 decembrie 1876, p. 4
18. Interogatorul foștilor miniștri acușați. Comedie într'un act de Rosetti-Brătianu. În: *Cucurigu*, anul I, nr. 8, 12 decembrie 1876, p. 4
19. *Ibidem*, p. 4
20. *Ibidem*, p. 4
21. Un dialog angino-diferican. În: *Cucurigu*, anul I, nr. 8, 12 decembrie 1876, p. 4
22. Bietul Cucurigu!. În: *Cucurigu*, anul II, nr. 2, 12 decembrie 1877, p. 4
23. *Ibidem*, p. 4
24. Sciri grave. În: *Cucurigu*, anul II, nr. 2, 12 decembrie 1877, p. 4
25. Epitaful unui misantrop. În: *Cucurigu*, anul II, nr. 5, 6 martie 1877, p. 3
26. Vocabular politic. În: *Cucurigu*, anul II, nr. 7, 17 aprilie 1877, p. 3
27. Cucurigelii. În: *Cucurigu*, anul II, nr. 8, 24 aprilie 1877, p. 2
28. PRODĂNESCU, S. Urare pentru 10 Maiu 1877. În: *Cucurigu*, anul II, nr. 10, 5 iunie 1877, p. 3
29. PETCU, Marian (coord.). *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*. Iași: Polirom, 2012, p. 94

Cameleoni politici în nr. 10 din 5 iunie 1877 al ziarului *Cucurigu!*
 Sursa: Biblioteca Academiei Române. Serviciul Organizarea, Conservarea Colecțiilor

Ia sau cămașa cu altiță reflectată în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Gabriela TOMESCU

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș. Secția Colecții Speciale

email: gabitomescu74@gmail.com

Celebrată în fiecare an, pe 24 iunie, „Ziua Universală a Iei” se suprapune unui eveniment important din calendarul ortodox - Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, dar și cu sărbătoarea Sânzienelor (Drăgaica), ce își are originea într-un străvechi cult solar. Inițiată în anul 2013, la propunerea comunității online „La blouse roumaine”, „Ziua Universală Iei” se bucură, în prezent, de un cadru legal, fiind prevăzută de Legea Nr. 184/2022.

Demn de remarcat este faptul că de la 1 decembrie 2022, *ia românească a intrat în patrimoniul mondial imaterial al umanității*, decizia fiind luată în cadrul celei de-a 17-a sesiuni a Comitetului Interguvernamental UNESCO pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial.

Portul popular, alături de arta populară (ceramică, sculptură în lemn, țesut la război, arhitectură) a apărut pe teritoriul locuit de români, din cele mai vechi timpuri. Astfel, în urma cercetărilor arheologice efectuate în localitatea Cîrna (lângă Craiova) au fost descoperite mai multe figurine de lut, ce datează din Epoca Bronzului mijlociu (2200 î. Hr.-1600 î. Hr.), ale căror elemente de îmbrăcăminte aduc aminte de costumul tradițional românesc.¹

Brâu și catrințe din Argeș.
Din Albumul Portul popular românesc
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Matricea noastră culturală și emblemă a sufletului românesc, *ia sau cămașa cu altiță* reprezintă piesa centrală a portului femeiesc tradițional românesc.

Considerată una dintre cele mai frumoase din țară, *Ia de Muscel* a fost apreciată și imortalizată de-a lungul timpului de pictorii români: Nicolae Grigorescu, Constantin Daniel

Rosenthal, Gheorghe Tattarescu, Sava Henția, Nicolae Grant sau Carol Popp de Szathmári (pictor, grafician și fotograf de artă), dar și de unul dintre reprezentanții de seamă ai artei secolului al XX-lea - pictorul francez Henri Matisse cu celebra sa pictură „La blouse roumaine”, inspirată, probabil de prietenia lui cu pictorul român avangardist, Theodor Pallady.

De asemenea, Casa Regală a României a remarcat frumusețea și eleganța iei de Muscel. Astfel, Regina Elisabeta a purtat-o cu fast cu ocazia unor evenimente solemne, iar Regina Maria s-a fotografiat de multe ori înveșmântată în ia de Muscel - făcând-o cunoscută în toată lumea.

Croite simplu din patru bucăți de țesătură și încrețite la gât, *ia de Muscel*, dar și *ia de Argeș* impresionează pe oricine prin bogăția ornamentelor și prin culorile mai sobre (roșu, negru, verde, fir metalic auriu sau argintiu).²

Atât la ia musceliană, dar și la cea argeșeană, elementele de interes sunt **altița** (cusătura de pe umăr ce unește mâneca de părțile din față și din spate ale iei), încrețul, **râurile sau rândurile** (de obicei în număr de trei, pornesc din încreț până jos la manșetă), șirurile de pe piept, **banta** sau manșeta și **bibilurile** sau **chețele** (cusături de îmbinare a bucăților de material).

Unele ii sunt atât de bogat ornamentate, încât materialul din care sunt confecționate abia se mai zărește: „această bogăție de ornamente se distribuie perfect echilibrat. Câmpurile largi de pânză se armonizează de minune cu cusătura plină, fastuoasă”.³

În funcție de tehnica utilizată, iile din zona Argeș-Muscel sunt de două feluri: ii brodate sau cusute și ii alese în război. În ambele tehnici, ornamentele folosite sunt asemănătoare, aceleași motive regăsindu-se pe ii, cu mici deosebiri.

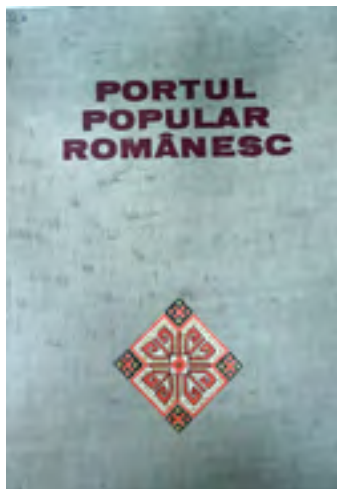
Cusăturile sunt realizate din materialele întâlnite în gospodăriile țărănești din toate zonele țării: lână, arnici (fir de bumbac răsucit și colorat), iar la cei înstăriți cu mătase sau cu fir metalic din aur sau din argint.

Albumul „Portul popular românesc”, realizat de Alexandrina Enăchescu Cantemir, aflat în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Tipărit la București, în 1971, la Editura Meridiane, în limbile română, engleză, franceză, germană și rusă, albumul „Portul popular românesc” cuprinde 80 de planșe superb desenate chiar de autoare, prezentând costume populare femeiești și bărbătești din toate zonele etnografice ale țării.

Albumul este de fapt o reeditare a primei ediții tipărite la Editura „Scrisul Românesc” din Craiova, în 1939, sub îngrijirea cunoscutului sociolog și etnolog, întemeietor al Muzeului Satului din București, Dimitrie Gusti. Lucrarea,

cuprinzând 140 de planșe ce înfățișau „porturi din deosebite ținuturi românești”, a fost pregătită de Alexandrina Enăchescu Cantemir pentru Expoziția Universală de la New York din anul 1939, respectând exigențele înalte cerute de acest eveniment.

Coperta albumului
Sursa: Biblioteca Județeană
„Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Pagina de titlu a albumului
Sursa: Biblioteca Județeană
„Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Conform obiceiului timpului, autoarea dedică acest album, *Majestății Sale, Regelui Carol al II-lea* care „în adâncă înțelegere și iubire a <sa față de> țăranul român [...] a avut gândul acestei cărți și a dat îndemnul întocmirii ei”. Totodată, Alexandrina Enăchescu Cantemir mărturisea că „închină rodul străduinței <sale> de-o viață, cu o nesfârșită credință față de Țară și de Tron” și dorește ca această operă a sa să se constituie într-o „chemare la datoria păstrării <portului popular> în vechea <sa> strălucire”.

Desen de Carol Pop de Szathmari, Taranca din Arges
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Atât albumul din 1971, cât și cel din 1939 reprezintă doar „un crâmpel” dintr-o muncă de cercetare de zeci de ani, în care autoarea a adunat amănunte și detalii tehnice privind „realizarea elementelor fundamentale ale portului popular

românesc, concretizate în peste 800 de planșe”, așa după cum afirmă medicul, eseistul și traducătorul C.D. Zeletin (nepotul autoarei) în prefața albumului „Portul popular românesc”, tipărit la Editura Meridiane și apărut în 1971. Dorința autoarei era ca aceste mărturii documentare să fie tipărite, ulterior, în cinci volume masive, lucru ce nu s-a mai concretizat.

Autoarea acestei ample cercetări, Alexandrina Enăchescu Cantemir, care și-a consacrat întreaga viață cunoașterii artei portului popular a fost și o artistă a cusăturii. Născută la Câmpulung, în 1880, ea a deprins din copilărie simțul artistic, învățând arta cusutului și „meșteșugul greu al alesăturii” (țesutul la război) în ținutul natal, iar la București a studiat desenul sub îndrumarea marelui pictor și grafician, Sava Henția.

Studiile de specialitate le-a absolvit cu calificative excepționale, la Viena, la renumita „Franz-Joseph Kunststickerei Schule” unde i s-a oferit și o catedră, la care a renunțat, preferând să se întoarcă în țară pentru a se dedica pasiunii sale - arta populară românească.

Figurina din lut Carna langa Craiova
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Se stabilește în București, la începutul secolului al XX-lea și devine profesoară și directoare a Școlii de broderie artistică „Tudosca Doamna”, formând numeroase generații de tinere în arta confecționării costumului popular românesc.

Henry Matisse, *La blouse roumaine*
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Paralel cu activitatea didactică, Alexandrina Enăchescu Cantemir călătorește mult studiind portul popular specific fiecărei zone a țării. Pe baza cercetărilor de la fața locului a întocmit peste 800 de planșe cu imagini și detalii tehnice ale costumelor populare tradiționale din România interbelică. În realizarea planșelor, Alexandrina și-a pus în valoare talentul său la desen, șlefuit, ani la rând, de mentorul ei, pictorul și ilustratorul de carte, Sava Henția.

Iată ce afirma autoarea în „Prefața” primei ediții din 1939 a albumului „Portul popular românesc”: „*Portul neamului românesc înfățișează de la întâia privire o împerechere minunată de însușiri. Frumusețea lui aleasă uimește și încântă. Simplu și impunător [...], bogat și vesel în culori, împodobit și înflorit ca și poenile noastre, care farmecă ochiul, el este oglinda sufletului românesc, înclinat spre lumină și voe bună. Izvoadele (cf. DEX, modele de cusături tradiționale) presărate pe el cu dărnicie, sunt atât de multe și de felurite, încât gândul zorește să deslușească de unde vin mereu, din ce comoară ascunsă răsar la lumină. Ce mână de meșter le-a făurit, în ce școală de artă s'a desăvârșit gustul acesta atât de sigur? El a ieșit din iscodirea minții, din îndemnul inimii, din înțelepciunea și prevederea obștei românești, care și-a dat seama că cel dintâi semn de deosebire între popoare, este înfățișarea. El <portul popular românesc> reprezintă chintesenta genului țărănesc și constituie moștenirea scumpă pe care ne-au lăsat-o înaintașii noștri, îmbogățită în rânduri nesfârșite de vieți”.*

Toate acestea i-au determinat pe mari oameni de cultură români - Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Dimitrie Gusti să considere albumul „Portul popular românesc”, realizat de Alexandrina Enăchescu Cantemir, o capodoperă, ce se delimitează de celelalte lucrări similare prin autenticitate și caracterul științific. În prefața albumului „Portul popular românesc”, apărut la Editura Meridiane, în 1971, C.D. Zeletin afirma: „Autoarea, în peregrinările ei repetate prin satele cele mai ascunse ale țării, sustrase, așadar, tangențelor impurificatoare de port, a înfăptuit o selecționare științifică în care întâietatea a avut-o principiul vechimii și al purității. Cercetarea a pus, astfel, în valoare vechimea, unitatea și continuitatea entică a românilor de pe întreg cuprinsul țării”.

Note:

1. DOAGĂ, Aurelia. *Cusături românești*. București: Editura Ion Creangă, 1978, p.7
2. FLOREA, Bobu Florescu. *Caiete de artă populară. Portul popular din Muscel*. București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957
3. DOAGĂ, Aurelia. *Ii și cămăși românești*. București: Editura tehnică, 1981, p.8

Port Rucar. Din Albumul Portul popular românesc
Sursa: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș.
Fond Colecții Speciale

Religiozitate și etică în câteva basme populare culese de Iustin Ilieșiu

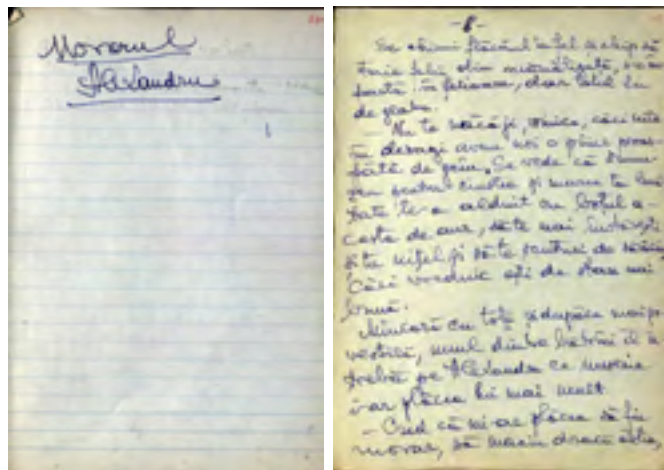
Cristina MARINESCU

Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecții Speciale

email: cristina.marinescu@bibnat.ro

În colecția de manuscrise a Bibliotecii Naționale a României există un document deloc spectaculos ca prezentare exterioră, un teanc de file cuprinzând câteva basme populare culese de Iustin Ilieșiu, poet, gazetar și traducător (1900-1976), care a contribuit la cunoașterea folclorului năsăudean. Manuscrisul are cota Ms 16822, este datat 1918 și poartă titlul generic „Basme din Munții Rodnei și Țara Năsăudului”. Sunt foi disparate, hârtii cu diverse texturi, scrise cu cerneală albastră, creion sau cerneală neagră devenită sepie prin decolorare. La sfârșit, există cuprinsul, ca la o carte legată obișnuită. Manuscrisul cuprinde basmele „Morarul Alexandru”, „Lacrimile de aur”, „Cetatea de argint”, „Oglinda fermecată”, „Andrieș cel frumos”, „Moșul și baba”, „Fata cea isteată”, „Coadă dracului” și „Nu-i bine să sapi groapa altuia”.

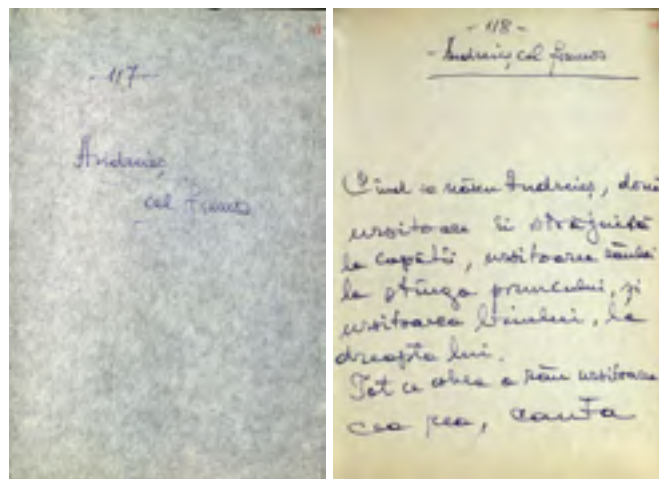
Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecții Speciale. Cabinetul de manuscrise

Basmele din manuscris sunt tipice pentru creația populară, atât de la noi, cât și din folclorul altor popoare. Este invariabil vorba de triumful binelui asupra răului, dar, spre deosebire de literatura cultă laică, fundamentul eticii ține de religios. Într-o tonalitate impregnată de simțul umorului, lumea aceasta este văzută ca spațiu de manifestare a divinului și a ființelor demonice, cu oamenii ținând cumpăna între cele două prin opțiunile lor morale. Trebuie să remarcăm aspectul de fortuna labilis, norocul schimbător, soarta schimbătoare, care caracterizează drumul eroilor, cu victoria pe termen lung a celor buni, în ciuda încercărilor aparent de nedepășit prin care trec.

Nu trebuie neapărat să fii un aventurier ca să ai nevoie de o Stea Polară a condiției tale etice. Problema laicizării

excesive ce caracterizează societatea consumeristă este confuzia morală generalizată, ce provine din dispariția fundamentului transcendent al oricărei etici. Dacă viața de apoi nu există, atunci totul este permis, remarcă un personaj al lui Dostoievski. Ideea că faptele au consecințe pe termen lung și că suferința provocată în mod nedrept altora se va întoarce asupra-ți este comună tuturor religiilor autentice și formează coloana vertebrală a oricărei vieți morale curate. Din acest punct de vedere, creația populară este superioară beletristicii, pentru că asemenea istorisirilor biblice, nu pierde contactul cu aspectul divin.

Basmele populare par naive, din cauza simplității lor. Tendința actuală este de a le muzealiza, de a le păstra ca pe artefactele din muzee, expresii ale unor epoci exemplare, însă revoluate. În realitate, ele pot fi instrumente excelente de educare și auto-educare, pentru că vorbesc simplu și direct conștiinței morale și religioase a oricărui om, nu doar copiilor. Are sens să fii bun, pentru că există Dumnezeu și El este bun, iată chintesența oricărei etici. Acesta e un lucru de care autorul popular nu se îndoiește, pe care îl acceptă în mod firesc, cu desăvârșită simplitate.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecții Speciale. Cabinetul de manuscrise

În basmul „Lacrimile de aur”, un om care plângea din cauza soartei sale triste ajunge foarte bogat, căci răsplătindu-i curățenia sufletească, Norocul divin face ca lacrimile sale să se transforme în aur. Oameni răi îi scot ochii, dar generozitatea eroului este din nou recunoscută, printr-o întoarcere a destinului în favoarea sa. Ceea ce se vede aici, este dizolvarea

iluziei că lucrurile sunt solide și imuabile. Orice situație de adversitate se poate transforma în contrariul său, iar păstrarea curățeniei sufletești atrage după sine ajutorul divin, chiar dacă într-o primă instanță lucrurile nu par a sta așa.

Un alt basm, „Morarul Alexandru”, exemplifică din plin relația ambivalentă cu restul comunității, pe care într-un fel sau altul o avem oricare dintre noi. Eroul suferă din cauza norocului său persecuția consătenilor, dar el nu se izolează, nu se înrăiește și nu-și vorbește de rău semenii. El dejoacă însuși complotul forțelor demonice, fără teamă și fără ură. Aceasta înseamnă să fii corect centrat pe individualitatea ta: fără îngâmfare, fără resentimente.

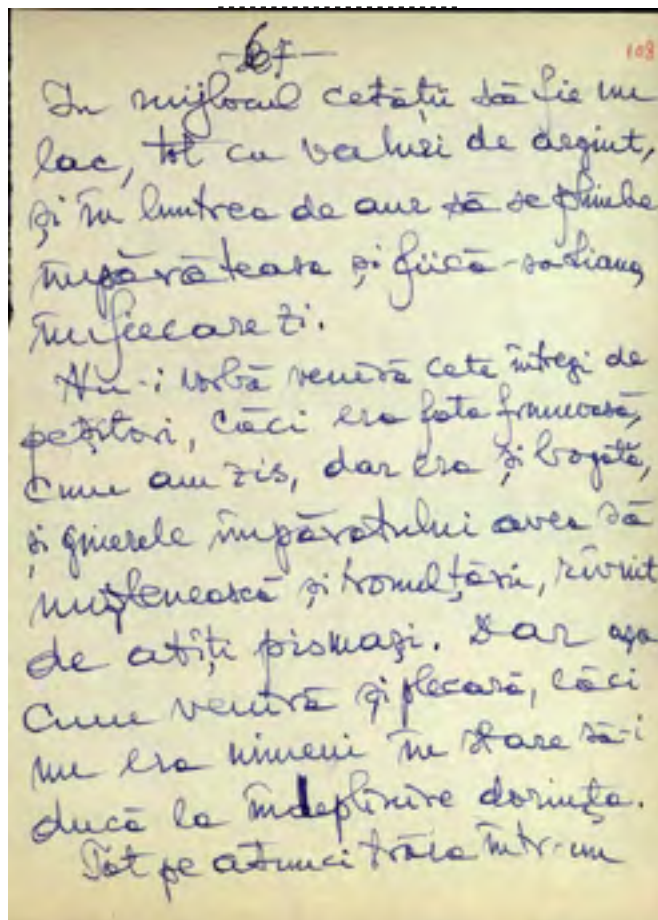
Autorul popular are întotdeauna o atitudine plină de umor când vine vorba de lumea de jos, pe care o vede mai mult în cheie ghidușă decât malefică. Unui sătean i se întâmplă un accident, o osie ruptă în drum. Totul este din cauză că se amestecase diavolul, în drum spre mama sa. Această abordare hazlie ascunde concepția mult mai subtilă și mai evoluată spiritual conform căreia întâmplările din lumea aceasta, din lumea văzută, sunt o întretesere a unor forțe subiacente, o imagine a luptei invizibile care se dă de la începutul Creației între bine și rău. Opțiunea pentru rectitudinea morală nu este singura posibilă, căci Dumnezeu ne-a înzestrat cu libertate, dar ea ne plasează în câmpul de forțe transcendente al luminii necreate.

Tipică pentru basmele populare este ascensiunea economică și socială a celor merituoși. În „Cetatea de argint”, un sătean sărac ajunge ginerele împăratului cu ajutorul Sfintei Duminici, care îi încredințează o carte fermecată. Viziunea tradițională în care erau educați copiii consta în mod clar într-o meritocrație, susținută de ideea că așa dorește Divinitatea, care intervine în mersul lucrurilor prin personaje interpuse.

În fine, basmele populare sunt un adevărat instrument pedagogic în ceea ce privește toleranța religioasă, căci Ortodoxia noastră nu s-a transformat niciodată într-un instrument polițienesc de reprimare, cum a fost în Occidentul catolic. Eroii au obiecte fermecate, se luptă cu zmei păgâni, interacționează cu personaje precum ursitorile și vrăjitoarele, dar totul fără a fi vreodată încălcat comandamentul moral de a fi de partea forțelor binelui. Autorul popular are și discernământ, și generozitate a viziunii: e un echilibru de care avem cu toții nevoie, în trista stare de confuzie în care trăim în societatea excesiv laicizată de azi. Asemeni povestirilor biblice, basmele populare nu lucrează cu abstracțiuni, de aceea limbajul lor limpid vorbește direct inimii și minții noastre. Este greșit să le considerăm creații naive care au ca destinație doar copilul și cercetătorul etnograf, ele sunt hrană „bio” pentru conștiința noastră morală. Revirimentul religios din ultimele două decenii le recomandă ca mijloc de primenire interioară.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecții Speciale. Cabinetul de manuscrise

Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona, desemnată cea mai bună bibliotecă publică a anului 2023

Dr. Raluca MAN

Biblioteca Națională a României. Biroul Editorial

e-mail: raluca.man@bibnat.ro

Systematic¹ și Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci (IFLA) a acordat Premiul *Biblioteca Publică a Anului*, onorând bibliotecile publice noi și inovatoare. Premiul, deschis bibliotecilor publice din întreaga lume, este acordat bibliotecii care a reușit cel mai bine să combine arhitectura deschisă și funcțională cu soluții IT creative și a inclus atât dezvoltările digitale, cât și cultura locală. Pentru a fi eligibilă pentru premiu, biblioteca trebuie ori să fie nou construită, ori să fie situată în clădiri care au fost folosite anterior în alte scopuri decât cele de bibliotecă. Pentru a se califica în 2023, biblioteca trebuia să fie construită și deschisă între 1 ianuarie 2022 și 31 decembrie 2022 sau să fie situată într-o clădire care nu a fost folosită anterior ca bibliotecă. Ceremonia de decernare a premiului a avut loc în cadrul reuniunii anuale a IFLA de la Rotterdam din 21 august 2023, iar Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona a fost declarată câștigătoare, primind, pe lângă premiu, 5.000 de dolari. În acest an, la competiție au participat 16 biblioteci din 11 țări și printre finaliști s-au numărat Parramatta Library at PHIVE din Sydney (Australia), Shanghai Library East din China și Biblioteca publică Janez Vajkard Valvasor Krško din Slovenia. În discursul pentru decernarea premiului, Jakob Guillois Lærkes, președintele juriului, a declarat: „Sunt întotdeauna uimit de calitatea înaltă, de soluțiile impresionante și de caracteristicile inovatoare ale noilor biblioteci care sunt înscrise în fiecare an pentru premiul *Biblioteca publică a anului*. Anul acesta nu a fost mai puțin impresionant. Cele patru biblioteci nominalizate ies toate în evidență și fiecare dintre ele reprezintă un adevărat dar pentru comunitatea locală. Biblioteca Gabriel García Márquez este un exemplu excelent al modului în care o bibliotecă

poate servi ca o legătură crucială între oameni și comunități. Întregul proces de construcție, inclusiv selecția materialelor, a fost caracterizat de alegeri sustenabile riguroase și de soluții îndrăznețe și ambițioase. Biblioteca Gabriel García Márquez reprezintă un adevărat model de urmat pentru viitoarele clădiri de biblioteci din anii următori”²

Biblioteca Gabriel García Márquez fost selectată pentru caracteristicile sale excepționale și pentru contribuția pe care a adus-o comunității locale, întrupând spiritul de interacțiune cu mediul înconjurător și cultura locală. După primirea premiului, într-o declarație comună, Ferran Burguillos, directorul general al rețelei de biblioteci din Barcelona și Neus Castellano, directorul Bibliotecii Gabriel García Márquez, au afirmat: „Această recunoaștere nu este doar pentru Biblioteca Gabriel García Márquez. Este pentru întreaga echipă a bibliotecilor din Barcelona, pentru echipa bibliotecii, pentru arhitecți și pentru municipalitatea din Barcelona. Este un cadou pentru cetățeni. Drepturile și valorile democratice și sociale sunt esențiale pentru biblioteca noastră. Această recunoaștere este un premiu pentru locuitorii Barcelonei”³.

Proiectată de firma de arhitectură Suma Arquitectura⁴, biblioteca este prezentată ca un volum sculptural inspirat de blocuri de cărți stivuite și amplasată într-o piață ușor ridicată deasupra străzii, ale cărei deschideri mari și goluri dialoghează cu împrejurimile. Arcadele de acces prelungesc axa pietonală și culturală a cartierului și se conectează cu interiorul. Clădirea are 4.294 de metri pătrați distribuiți pe 5 etaje, având o curte centrală care le conectează pe toate și care aduce lumina naturală în inima clădirii. Structura este un hibrid de lemn stratificat și oțel multilaminat, maximizând eficiența structurală și performanța arhitecturală. Configurația sa se bazează pe trei nuclee conectate prin grinzi cu zăbrele, cu un volum neobișnuit de lemn expus și îmbinări ascunse. Structura definește și califică spațiul fără tensiuni tectonice

Sursa: https://ilovelibraries.org/article/barcelona-library-named-best-new-public-library-in-the-world/?fbclid=IwAR0LMIUjQmifpoUOCiXFbk_EoB2RnZPUnxkmDX667eXdvZezpWfJ_rwjf3o

aparente și se integrează perfect în ansamblul fiecărui ecosistem de bibliotecă. Rezultatul este o minunată lucrare de tâmplărie, pe cât de caldă și ușoară, pe atât de permeabilă și luminoasă. O structură densă din lemn care sporește calitățile tactile (căldură, textură, miros și performanța hidrotermică) și oferă zone calde și intime, în timp ce dispunerea structurală

oferă o mare varietate de spații. Biblioteca Gabriel García Márquez, un spațiu public prin excelență, devine casa tuturor, astfel încât orice utilizator își va găsi propriul său loc special.

Biblioteca Gabriel García Márquez a fost inaugurată în 28 mai 2022 ca bibliotecă centrală a districtului Sant Martí, un spațiu de proximitate pentru toți locuitorii unui cartier cu un loc vital pentru activitățile din sectorul civil, organizate de organismele sociale, culturale și educaționale ale districtului. Biblioteca, specializată în literatura latino-americană, poartă numele laureatului Premiului Nobel pentru literatură Gabriel García Márquez. Barcelona îl onorează în mod deosebit pe scriitorul și jurnalistul columbian, care a locuit în oraș în perioada 1967-1975. Biblioteca dorește să se transforme într-un centru de difuzare și dinamizare a culturii latino-americane și datorită colaborării dintre Biblioteques de Barcelona și Casa América Catalunya. Biblioteca Gabriel García Márquez este o minune geometrică de formă octogonală care seamănă cu un teanc de cărți deschise cu pagini îndoite. Forma sa solidă și sculpturală este accentuată de o structură densă de panouri de lemn care asigură o iluminare unică, definind în același timp caracterul bibliotecii. Planul etajului este proiectat în mod inteligent, creând spații distincte care răspund unor nevoi și activități diferite. De la agora de prezentare și forumul de idei de la parter până la casa de lectură de la etajul superior, fiecare zonă este atent modelată pentru a oferi un mediu cald și primitor pentru vizitatori.

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289207830&set=pcb.10160053291697830>

Biblioteca se concentrează în principal pe învățare și pe conexiunea socială. În acest scop, ea oferă ateliere de creativitate, limbi străine și alfabetizare digitală. Cu facilitățile sale unice, care includ un auditoriu, un studio de radio, un atelier de gătit și un spațiu senzorial pentru copii și tineri, biblioteca se adresează unei game largi de interese și experiențe. Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona este o bijuterie arhitecturală și culturală, care servește drept centru comunitar central pentru 240.000 de orașeni și vizitatori ai urbei.

În conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă stabilite de Organizația Națiunilor Unite și cu viziunea globală a IFLA, Biblioteca Gabriel García Márquez întruchipează o abordare holistică a interacțiunii cu mediul și cultura locală, a calității arhitecturale a clădirii, a flexibilității spațiilor și serviciilor, a angajamentului față de învățare și conectarea socială, a digitalizării și soluțiilor tehnice ale serviciilor pe care le oferă. Este vorba, cu precădere, de modul în care sunt proiectate și organizate încăperile și modul în care suprafețele

și combinația de spații reprezintă o sursă de inspirație pentru activitățile proprii ale utilizatorilor și sprijină noi activități, precum și sinergia între diferitele spații. Biblioteca oferă o diversitate de incursiuni în procesul educațional prin modul în care spațiile de învățare sprijină diferite contexte de învățare, se adresează diferitelor nevoi, grupuri de vârstă și încurajează diverse formate de învățare - în special învățarea ca fenomen social. Comunicarea digitală și accesibilitatea conținutului bibliotecii sunt integrate în spațiul bibliotecii, folosind metode care includ tehnologii mobile. Designul, estetica și digitalizarea au fost folosite în moduri inovatoare și creative pentru a crea experiențe pentru utilizatorii bibliotecii în interiorul clădirii.

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289197830&set=pcb.10160053291697830>

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289192830&set=pcb.10160053291697830>

Biblioteca încorporează strategii durabile care i-au permis să obțină, pe 11 mai 2023 certificarea LEED Gold.⁵ Acesta este un sistem internațional de certificare a clădirilor durabile care se bazează pe încorporarea în proiectare a aspectelor legate de eficiența energetică, utilizarea energiilor alternative, îmbunătățirea calității mediului interior, eficiența consumului de apă, selecția materialelor. Designul arcadelor de acces care prelungesc axa pietonală și culturală a cartierului și care se conectează cu interiorul acționează ca un coș solar, o formă

deosebit de eficientă de proiectare pasivă în mediile calde și umede, care absoarbe radiația solară prin încălzirea aerului din interior, care se ridică și este ventilat în partea superioară, creând o circulație a aerului ca metodă de ventilație naturală. De-a lungul a trei nuclee verticale, sunt dezvoltate alternativ două tipuri de spații. Spațiile închise au o structură mixtă densă din lemn și oțel care este orientată în funcție de condițiile de iluminare și de vedere. Aceste spații sunt dedicate celor mai solicitante activități din punct de vedere acustic, cum ar fi sala multifuncțională, studioul radio, zonele de lucru în grup, zonele pentru copii, birourile angajaților și laboratoarele. Spațiile deschise, în care cea mai mare parte a structurii dispăre, oferă o senzație de spațialitate și lejeritate care oferă facilități mai clare pentru desfășurarea altor tipuri de activități, cum ar fi zonele de consultare, cabinetele și sălile de lectură și studiu.

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289357830&set=pcb.10160053291697830>

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289347830&set=pcb.10160053291697830>

Strategiile durabile incorporate în proiectarea și designul clădirii care au condus la obținerea certificării LEED Gold sunt: o izolație adecvată și un sistem corect de orientare a geamurilor și a umbririi fațadelor, care asigură un confort higrotermic mare, datorită capacității naturale de izolare a lemnului; acoperișul și fațada ventilate, care reduc transmisia termică, economisind energie; utilizarea energiei solare prin integrarea unui sistem de panouri fotovoltaice amplasate pe acoperiș; și reutilizarea apei de ploaie, prin colectarea apei de ploaie într-un rezervor de stocare, cu scopul de a o distribui pentru a menține necesarul de apă pentru vegetația clădirii, imitând ciclul natural al apei și reducând

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289457830&set=pcb.10160053291697830>

posibilitatea de eroziune, de revărsare sau de deteriorare a infrastructurilor, derivate din urbanizarea mediului natural. Lemnul și materialul de anvelopare au fost introduse ca materiale circulare. Pădurile din care provine acest lemn sunt certificate FSC⁶ și sunt gestionate într-un mod ecologic, benefic din punct de vedere social și viabil din punct de vedere economic, fiind reînnoite în mod continuu și asigurând faptul că nu sunt afectate mediul înconjurător, flora și fauna nativă. Acestea reprezintă un important rezervor de carbon, filtrând CO₂ din aer și absorbindu-l în biomasa arborelui. Materialele compozite formate din rășini poliuretanică și fibră de sticlă care dau formă lamelelor de fațadă, la sfârșitul vieții lor utile în clădire, pot fi reutilizate, reparate sau reciclate în modul cel mai convenabil în acel moment și le permit să păstreze o valoare mai mare pentru următoarea utilizare.

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289217830&set=pcb.10160053291697830>

Sursa: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160053289572830&set=pcb.10160053291697830>

Biblioteca Gabriel García Márquez staff and Library of the Year Award jury members at the 88th IFLA World Library and Information Conference: https://ilovelibraries.org/article/barcelona-library-named-best-new-public-library-in-the-world/?fbclid=IwAR0LMUjQmifpoUOCiXFbk_EoB2RnZPUnxkmDX667eXdvZezpWfJ_rwjf3o

Note:

1. Systematic este o companie IT internațională care a fost înființată în 1985 și care se concentrează pe șase domenii principale de activitate: digitalizare, asistență medicală, apărare, informații și securitate națională, biblioteci și învățare, utilități și energie regenerabile. Systematic este principalul sponsor al premiului acordat de IFLA în fiecare an, în valoare de aproximativ 5.000 dolari. Mai multe detalii sunt disponibile la adresa: <https://systematic.com/en-gb/our-company/>
2. I Love Libraries. Libraries are Awesome. Barcelona Library Named Best New Public Library. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://ilovelibraries.org/article/barcelona-library-named-best-new-public-library-in-the-world/#:~:text=%E2%80%9CI'm%20always%20in%20awe,chair%20of%20the%20award%20jury.>
3. Library Technology Guides. The Biblioteca Gabriel García Márquez in Barcelona Spain named Public Library of the Year 2023. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://librarytechnology.org/pr/29163>
4. Suma Arquitectura. Gabriel García Márquez Library. First Prize Competition. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.sumaarquitectura.eu/portfolio/library-in-barcelona/>
5. Leadership in Energy and Environmental Design (LEED). Gold Certification. Biblioteca Gabriel García Márquez. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.usgbc.org/projects/biblioteca-gabriel-garcia-marquez>
6. Forest Stewardship Council este o organizație internațională unică, axată pe promovarea gestionării responsabile a resurselor forestiere mondiale. Fondată în 1993, Forest Stewardship Council™ (FSC™) este o ONG bazată pe aderarea de membri la nivel mondial. FSC a fost inițiată și există cu scopul de a promova gestionarea forestieră responsabilă prin eco-etichetare. Certificarea FSC este în general considerată ca fiind standardul de aur pentru gestionarea forestieră responsabilă. Acesta este motivul principal pentru care FSC este cel mai de succes sistem de certificare forestieră din lume în ceea ce privește recunoașterea mărcii și vizibilitatea pe piață. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://preferredbynature.org/ro/certification/fsc/sistemul-fsc>

Bibliografie:

1. IFLA Systematic Public Library of the Year 2023. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.ifla.org/ifla-systematic-public-library-of-the-year/>
2. Leadership in Energy and Environmental Design (LEED). Gold Certification. Biblioteca Gabriel García Márquez. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.usgbc.org/projects/biblioteca-gabriel-garcia-marquez>
2. Suma Arquitectura. Gabriel García Márquez Library. First Prize Competition. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://www.sumaarquitectura.eu/portfolio/library-in-barcelona/>
3. Systematic. Public Library of the Year Award. [accesat 29 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://systematic.com/en-gb/industries/library-learning/news-knowledge/awards/public-library-of-the-year/>

Sursa: <https://www.sumaarquitectura.eu/portfolio/library-in-barcelona/>

Motivația, metode și strategii de învățare bazate pe storytelling - arta povestirii

Mihaela COTFAS, bibliotecar - Școala Gimnazială Nr. 135, București
email: mihaelacotfas@yahoo.com

Paula Luiza CHIRU, bibliotecar - Școala Gimnazială Nr. 142, București
email: chiru_paula@yahoo.com

*„O bună educație cere ca educatorul să inspire elevului stima și respect, și nu se poate ajunge la aceasta prin nimicirea individualității elevilor și prin asuprirea stimei de sine”
(Samuel Smiles)*

În ultima vreme se aude tot mai mult de storytelling, adică arta povestirii în limba noastră. Artă de a spune o poveste este cea mai atractivă modalitate de a preda o materie, de a transmite o informație sau valori educative și ea poate fi accesibilă la orice vârstă pentru persoane de orice nivel. Fondatoarea „AtelieR”, prof. Ioana Cristina Popescu spunea că: „Arta povestirii ne poate scoate din cotidianul de multe ori anost și cenușiu ca să ne ducă în lumi de poveste, pline de vibrație și culoare pentru ca apoi să ne permită să vedem lumea din jurul nostru cu alți ochi, cu alte perspective. Ea pornește de la o poveste, un mesaj, o valoare, un principiu ce se dorește a fi transmis, pentru a fi înțeles, explorat și apoi adaptat în manieră personală.”

Motivarea pentru cariera dorită este una de actualitate pentru societatea contemporană; totuși studiile dezvoltate în acest sens sunt departe de a fi suficiente, existând, în fapt, o nevoie crescândă de noi justificări care să intre în contact cu schimbările accelerate ale lumii contemporane. Analizele sunt mult mai profunde în momentul în care discutăm despre motivarea elevilor pentru activitatea școlară: iată de ce, deși, în genere, o astfel de perspectivă, a motivării elevului pentru învățatură, poate - între anumite limite - să fie translatată în direcția motivării pentru cariera didactică, totuși, diferențe semnificative pot submina întregul demers. Să vedem mai întâi cu ce fenomen avem de-a face.

Sursa: <https://www.facebook.com/photo?fbid=617841563780653&set=pb.100066644452870.-2207520000>; <https://gratielavlad.ro/tipuri-de-motivatie/>

Astfel, la nivelul definirilor, ne sunt de ajutor câteva instrumente din literatura de specialitate: „Motivația este ceea ce energizează, direcționează și susține un comportament” (Steers și Porter apud Saal, Knight, 1988, p. 256) „Motivația se referă la factorii interiori individului care stimulează, mențin și canalizează comportamentul în legătură cu un scop” (Huffman, Vernoy, Williams și Vernoy, 1991, p. 381) – conform acestei definiții: „Motivația se referă la dinamica comportamentului, procesul de inițiere, susținere și direcționare a activităților organismului” (Goldenson apud Coon, 1983). Cele trei definiții subliniază: Dinamica: motivația (1) inițiază/energizează/stimulează; (2) direcționează/canalizează; și (3) susține/menține un comportament, totul fiind un proces dinamic, fluent; Motivația „se plămădește” cu ajutorul unor forțe care există în noi; Comportamentul generat de motivație este orientat spre satisfacerea unor nevoi (care generic au fost numite „scop”). Aceste definiții pot fi urmărite evolutiv de cele oferite de către Evans și Johns: „Motivația se referă la influențele care guvernează inițierea, direcționarea, intensitatea și persistența comportamentului” (Evans, apud Bernstein, Roy, Srull, Wickens, 1991, p. 431). „Motivația reprezintă măsura în care un efort persistent este dirijat pentru realizarea unui scop” (Johns, 1998, p. 150). Motivarea pentru cariera dorită este în strânsă legătură cu motivarea altora (ex.: elevi sau studenți) pentru „ceva”. Mai precis, cadrul didactic/bibliotecarul trebuie să identifice acele resorturi lăuntrice capabile de-al motiva să motiveze.

Etzioni (apud Roberts, Hunt, 1991) distinge trei tipuri de implicare: a) implicarea morală, fiind aceea care se bazează pe orientarea pozitivă a angajatului spre organizație pe baza acceptării și internalizării valorilor și normelor organizaționale; b) implicarea calculată, este aceea care are la bază calcularea schimburilor între angajat și organizație, angajatul „oferind” implicare la nivelul subiectiv pe care el îl percepe că este corect să-l ofere; c) implicarea „alienantă”, reprezintă în fapt o lipsă de implicare și este aceea care apare când angajatul nu se identifică cu valorile firmei, ci se află acolo doar datorită unei situații temporare.

Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării: > pregătirea psihologică pentru învățare; > prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor

surse perturbatorii; 4 ➤ asigurarea repertoriilor congruente; ➤ asigurarea unui limbaj comun între educator și educat; ➤ utilizarea unor modalități eficiente de activizare. Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Practica didactică bazată pe metode interactive presupune: ➤ interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale; ➤ atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală; ➤ o învățare în colaborare cu ceilalți colegi; ➤ angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen); ➤ responsabilitatea colectivă și individuală; ➤ valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor.

Metodele interactive: 5 ➤ creează deprinderi; ➤ facilitează învățarea în ritm propriu; ➤ stimulează cooperarea, nu competiția; ➤ sunt atractive; ➤ pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare. Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – Metoda proiectului.

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Sursa: <https://www.suntparinte.ro/motivatie-intrinseca- Pentru-Invatare>

Fazele unui proces de construcție a unei strategii instructionale sunt: Faza de analiză - examinarea variabilelor instructionale și caracterizarea acestora la nivel de potențial general și situațional; - evaluarea factorilor psihopedagogici care pot să influențeze învățarea globală și cea contextuală. Faza de sinteză - reținerea elementelor necesare pentru conturarea unei strategii specifice; - alegerea și combinarea variabilelor aflate în situație favorabilă la nivel de opțiune; - sinteza se orientează către specificarea următoarelor elemente

de detaliu instructionale după I. Cerghit, 1993. În contextul reformei curriculare, paradigma interpretativă aduce în prim plan strategiile bazate pe construirea structurilor cognitive ale învățării.

Strategiile constructiviste înseamnă, în opinia specialiștilor:

- Trecerea de la hambarul empiric la hambarul constructiv (evoluția calitativă a învățării) - H.Gardner
- Autoorganizare și autoobservare a învățării;
- Pluralism;
- Reflexivitate;
- Cooperare;
- Permanentă revizuire a sensurilor, prin experiențe directe;
- Centrarea pe subiect;
- Managementul cunoașterii;
- Axarea pe relativitatea cunoașterii;
- Percepția diferenței.

Tipuri de strategii în funcție de gradul de dirijare a învățării:

- Algoritmice (dirijare semnificativă, directă);
- Semialgoritmice; „Putem vorbi de o reîntoarcere a individului ca actor în spațiul social și o resurrecție a elevului în calitate de persoană cu caracteristicile sale specific-diferențiate care trebuie valorizate maximal” (Păun, E.; Potolea, D., 2002, p. 20).

Strategiile se construiesc pornind și de la alte tipuri/ caracteristici ale învățării:

- învățarea prin receptare/ascultare pasivă (model logocentric);
- învățarea prin descoperire, în plan empiric, factual (model empiriocentric);
- învățarea prin acțiune practică directă, din experiență (model experiențial);
- învățarea prin joc (simulare);
- învățarea prin experimentare, prin repetiție ori prin imitație. Extrem de productive în planul cunoașterii sunt strategiile bazate pe acțiunea de cercetare: se bazează pe noțiunea de situație-problemă și pe rezolvarea de probleme. O problemă poate fi definită ca „un obstacol sau o dificultate cognitivă care implică o necunoscută (sau mai multe) și față de care repertoriul de răspunsuri câștigat în experiența anterioară apare insuficient sau inadecvat”. (I. Radu, 1991, p. 171).

Strategiile diferențiate de instruire - activitatea în grup cunoaște mai multe variante, dintre care putem enumera:

- a) activitate identică pentru toți membrii grupului;
- b) activitate diferențiată cu un adaos de sarcini identice;
- c) activitate impusă de împărțirea unei teme mai complexe în teme mai simple și mai ușor de abordat de copii;
- d) activitate în care fiecare grup se ocupă de un mod precis de abordare a problemei etc. Grupurile pot fi omogene sub raportul componenței (cu elevi/studenți care au un nivel de performanță asemănător) sau pot fi grupuri eterogene, elevii fiind diferiți sub aspectul nivelului de performanță. Importante sunt și într-un caz și în altul colaborarea reciprocă, acceptarea celui alt și corectitudinea aprecierii rezultatelor. Grupul contribuie semnificativ la educarea creativității, socializează și structurează optim activitatea intelectuală. În funcție de particularitățile obiectului de învățământ se pot realiza clasificări de metode ce corespund specificului unor conținuturi precise.

Clasificarea metodelor - adaptate caracteristicilor predării-învățării unei discipline în școală/artă dramatică ex. la ora de arta teatrală/povestirii, religie, română etc.:

- Metode de comunicare orală: metode expositive: descrierea, explicarea, argumentarea, expunerea cu oponent, prelegerea, dezbaterile, povestirea, instructajul de fundamentare, metoda eseurilor; metode interogative: conversația, conversația euristică și catehetea, problematizarea; metoda discuțiilor și dezbaterilor;

- Metode de comunicare scrisă: lectura, ca tehnică de informare și documentare, lectura și interpretarea textului

biblic, referatul etc.; Metode de explorare indirectă a conceptelor teoretice (intuiția simbolică, „ermeneutica biblică”; Metode de acțiune: exercițiul, jocul didactic, învățarea prin dramatizare (poezii/cântece, colinde, piese), învățare prin cercetarea vestigiilor, documentelor;

- Metoda îndrumării teoretice și practice: explicația și demonstrația practicii liturgice. Învățarea prin descoperire poate lua forma cercetării documentelor și a vestigiilor istorice, a arhivelor de stat și de familie, presupune confruntarea surselor, studiul critic al documentelor, analize și reconstituiri. Este o metodă de analiză critică, confruntare și interpretare de texte și teorii și ridică semnificativ gradul de activism al elevilor.

Sursa: <https://blogul-lui-andrei.ro/conspiratia-politicienilor/>

Aceasta este piramida trebuințelor umane, gândită de Maslow. Pentru Maslow, experiențele „de vârf”, ale oamenilor „autorealizați” și autocrearea sunt aspecte naturale ale celor mai înalte preocupări omenești. Prin comunicare-învățare-joc-evaluare descoperim valorile vieții. Menirea elevului este să aspire la nou, frumos având o motivare, mobilizare, disciplină, voință, ambiție, perseverență pentru atingerea țelului în viață și creșterea stimei de sine.

ROLUL ELEVULUI

Sursa: <https://www.slideserve.com/kevyn-matthews/strategii-didactice-inovative>

În funcție de concepția pedagogică în care sunt create, care ne permite să înțelegem valoarea și comportarea lor în procesul instructiv-educativ, mijloacele se prezintă sub formă de: materiale utilizabile în acțiunea de predare/învățare/evaluare: colecții de plante, roci, substanțe chimice, grafice, hărți, scheme, diagrame, planșe, machete, mulaje, riglete etc. aparate și instrumente (reproiector, proiector de diapozitive cu telecomandă), tabla magnetică. Maria Montessori spunea: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

Mijloace de evaluare - seturi de teste docimologice și probe de evaluare criterială, teste-grilă, inventare de însușiri, verfix, chestionare standardizate, check-list. Relativ recent au fost introduse în practica formării (inițiale și continue): kit-uri de autoformare, pachete de instruire (conținând casete audio și video, caiete de exerciții, grile de (auto)evaluare, programe pe calculator, animație pentru modele de structură etc.). Există unități multimedia pentru realizarea unui obiectiv și complexe multimedia pentru realizarea unor teme mai complexe, DVD cu „vizite virtuale” în muzee și laboratoare etc.

Mijloacele de învățare-joc-evaluare îndeplinesc funcții: de comunicare a informației, de activizare a elevilor, formativă și de evaluare, oferind, totodată un suport pentru activitatea imaginativă a elevilor, fiind suport tehnic în învățare și prezentând și o funcție de raționalizare a timpului în cadrul lecției. De asemenea, contribuie la perfecționarea relației profesor-elev și la autoperfecționare, în contextul educației permanente. Asistăm la o autentică revoluție mediatică. Astăzi, prin intermediul tehnologiilor, aplicațiilor și serviciilor Web, procesul educațional poate sprijini consistent interacțiunea și comunicarea dintre utilizatori, împărtășirea cunoașterii, colaborarea ce se poate stabili între mai mulți utilizatori și în mod constructiv, procesul de informare-instruire. Telefoanele mobile și tabletele reprezintă o nouă modalitate flexibilă de studiu. Dispozitivele echipate cu camere de filmat, aparate de înregistrat îi ajută pe cei care învață să devină din utilizatori ai informației, mici producători ai acesteia. Mediile virtuale sunt utilizate deja de cei care se ocupă cu învățământul online. Profesorii interesați de e-learning și de învățământul virtual încurajează elevul/studentul să-și pună întrebări despre modul în care învață și despre activitățile pe care le desfășoară la școală cu scopul de a deveni „expert în învățare”. Cu ajutorul unui mediu de învățare bine planificat, elevii învață „cum să învețe”.

„Arta întregii literaturi, fie că ea este destinată scenei, ecranului sau rafturilor de cărți este o artă a povestirii”
(George Bernard Shaw)

Bibliografie:

1. BONCU, Ștefan. *Psihosociologie școlară*. București: Polirom, 2013
2. Bradford: International Journal of Manpower Ziglar, Z., Savage, J., 1998. [accesat 27 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/98681/214568-285017-1-PB.pdf?sequence=1>
3. MÂNDRU, Elena. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și pedagogică, 2005
4. NICOLA, Ioan. *Tratat de pedagogie școlară*. București: Editura Aramis, 2003
5. PÂNIȘOARĂ, Ion Ovidiu. *Comunicarea eficientă*. București: Polirom, 2015
6. ZLATE, Mielu. *Introducere în psihologie*. București: Polirom, 2000

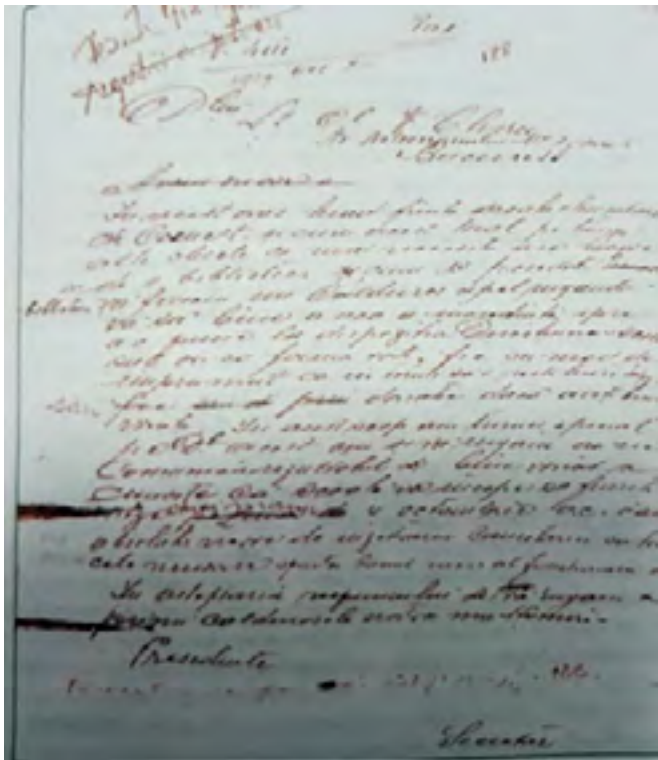
Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița la 90 de ani de la înființare

Vasilica ȘERBAN, documentarist
Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița
email: documentarebiblioteca@yahoo.com

Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița aniversează anul acesta 90 de ani de existență și se prezintă ca o instituție de referință a spațiului ialomițean, care deține cel mai mare patrimoniu infodocumentar de tip enciclopedic din județ. Activitatea sa este orientată permanent spre diversificarea și modernizarea serviciilor dedicate utilizatorilor.

Prin natura resurselor informaționale, curente și retrospective, prin spațiile moderne și generoase de care dispune, și prin oferta de acțiuni educative, formative, culturale și de petrecere a timpului liber, biblioteca noastră este unică în peisajul instituțiilor culturale ale județului Ialomița.

Sursa: Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița

În jurul anului 1920, învățătorii satelor au pornit o activitate de înființare a căminelor culturale, insistând să construiască așezăminte culturale pe lângă autorități. Aceste așezăminte erau menite să ridice gradul de educație al populației sătești prin întruniri, șezători, conferințe și serbări.

Trecuseră aproape trei decenii din secolul al XX-lea și Slobozia nu avea o bibliotecă publică în adevăratul sens al

cuvântului. Dovada stă în răspunsul pe care primăria l-a dat la o adresă din 21 martie 1929, Prefecturii, prin care se solicita „un tablou cu bibliotecile populare și cercurile culturale întreținute de comitetul școlii”. Și la o solicitare, din aceeași perioadă, a Bibliotecii Universitare, Regele Ferdinand din Cluj, care cerea o donație de cărți și reviste vechi românești, primăria Sloboziei răspundea: „Vă facem cunoscut că acest oraș nu dispune de asemenea cărți, gazete, etc. pentru a fi donate”.

După demersuri care au durat aproape 4 ani, în anul 1933 poate fi consemnată apariția primei biblioteci publice din Slobozia. Aceasta avea 1.750 de volume „majoritatea legate”, donație din partea familiei Chiru Constanța și maior V. Chiru.

Biblioteca își va găsi locul în Căminul Cultural „Matei Basarab”, fiind considerată în documentele vremii că avea „o deosebită extindere, de la copilul de opt ani, care abia poate să-și dezlege lecția de citire la clasa a II-a, până la bătrânul albit de ani, dar a cărui inimă saltă și azi la cântecele ostășești, baladele lui Alecsandri, Coșbuc etc.” Despre aceeași bibliotecă se spunea că desfăta nu numai mintea, ci și ochiul, fiind așezată „într-un dulap mare impunător prin sobrietatea culorii și a formei, și a cărților în mare majoritate legate sau cartonate”.

Trebuie precizat faptul că atunci când au donat Sloboziei biblioteca lor, aducând-o de la București, soții Chiru nu erau străini de acest oraș. Maiorul Chiru era ofițer activ la unitatea militară din localitate, iar doamna Chiru avea în Slobozia o afacere.

Există dovezi că biblioteca a intrat în circuitul cultural al orașului, între altele, instituția fiind întâlnită într-o enumerare din 1936 pe care Primăria o consemnează într-un raport despre instituțiile culturale existente și active din oraș: Biblioteca „fundația Constanța și Vasile Chiru”, Căminul Cultural „Matei Basarab”, societatea sportivă „Olimpia”, societatea de vânatoare „Dropia”, Cinema „Iordănescu”. În perioada grea a anilor 1940-1945, interesul autorităților locale din Slobozia pentru sprijinirea domeniului cultural nu s-a diminuat, în pofida atmosferei create de războiul aflat în plină desfășurare.

În „Ghidul bibliotecilor din România” (colectiv de autori, Editura Enciclopedică Română, București, 1970), la pag. 299, nr. crt. 951, este menționată Biblioteca Orașenească Slobozia, str. Matei Basarab, 210, cu următoarele date: „Bibliotecă publică. Înființată în anul 1952. Secție de împrumut pentru adulți și copii”.

După anul 1950, când se înființează biblioteca publică orașenească Slobozia, dar mai ales după 1968, anul reorganizării teritorial-administrative, când Slobozia devine reședința județului Ialomița, instituțiile culturale devin o coordonată deosebit de importantă pentru viața culturală a orașului Slobozia.

Sursa: Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița

Paralel cu organizarea și consolidarea acestor instituții, viața culturală a Sloboziei a înregistrat o diversificare aproape spectaculoasă, marcată de cenacluri literare (Lucafașul, Arcadia, Artis etc.), Festivaluri („Ionel Perlea”- festival de interpretare a liedului, organizarea unor conferințe, simpozioane, colocvii).

Sursa: Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița

În prima parte a anului 1973, biblioteca a fost închisă și întregul fond de carte (aproximativ 20.000 volume la acea dată) a fost supus unor operațiuni biblioteconomice de clasificare pe domenii de activitate, de cotare sistematico-alfabetică, de organizare a cataloagelor prin întocmirea fișelor, cărțile fiind și ele supuse unui proces de echipare specifică. Noul sistem de organizare biblioteconomică a activității, între care și schimbarea sistemului de împrumut către cititori, era o adaptare îmbunătățită a practicii de la Biblioteca Municipală București. Întregul sistem creat atunci la Slobozia, prin strădania bibliotecarelor Alexandrina Mihalache, Cecilia Ionescu și Găină Alex, era modern și eficient, foarte puțin utilizat în țară, dar generalizat ulterior, sistem cu care se operează și azi.

În august 1973, biblioteca a fost redeschisă. Mai târziu, în 1977, secția pentru adulți a fost mutată la Casa de cultură a sindicatelor, apoi într-un spațiu mai adecvat din zona Calipso și în 1991, Biblioteca județeană, care este în același timp și bibliotecă orășenească, se mută în spațiul din Centrul cultural „Ionel Perlea” unde funcționează și în prezent.

Sursa: Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița

Din anul 1998 poartă numele scriitorului Ștefan Bănuțescu. Ca instituție de cultură, Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița își desfășoară activitatea cu alte instituții de profil, toate având misiunea de a promova, în forme specifice, valorile naționale și universale pe care le dețin, punându-le la dispoziția celor interesați.

Așa cum o definește legea specifică, biblioteca este o structură infodocumentară, cu o ofertă de publicații de tip enciclopedic pe suport clasic și electronic, de produse și servicii de calitate, ce se adresează întregii comunități.

Dimensiunea bibliotecii, de for cultural ce inițiază, organizează și găzduiește evenimente culturale, se exprimă prin utilizarea în mod adecvat a spațiilor, altele decât birouri, sala de lectură și depozite de publicații. Astfel, holul de la etajul I este destinat expozițiilor de carte, expozițiilor lunare aniversare și comemorative, expozițiilor cu noutăți editoriale, expozițiilor de desen, organizate de bibliotecă în parteneriat cu alte instituții.

Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița găzduiește frecvent ateliere de lucru, lansări de carte, conferințe, dezbateri, întâlniri cu scriitori și personalități marcante ale culturii române, cele mai importante fiind: *Salonul Anual de Carte*, ajuns la ediția cu numărul XXXI, *Biblioteca vine la tine*, *Clubul de vacanță*, *Atelier de lucru - Mâini dibace*. De asemenea, biblioteca s-a alăturat proiectelor propuse de instituțiile de cultură și de bibliotecile din țară organizând astfel activități culturale cuprinse în parteneriate precum *Prietenie... pe o... sfoară!*, *Nocturna bibliotecilor*, *Orașul meu, orașul tău*, *4/4 Pentru Prieteni*, *Colocviul Național de Haiku*.

Colecțiile Bibliotecii Județene „Ștefan Bănuțescu” Ialomița se apropie în prezent de 250.000 documente specifice cu profil enciclopedic - reprezentând așadar toate domeniile cunoașterii, structurate în colecții de bază (destinate informării, documentării și studiului în sala de lectură), colecții uzuale (destinate împrumutului la domiciliu) și colecții speciale (lucrări de patrimoniu, lucrări cu mărci bibliofile, publicații de depozit legal), constituite din publicații monografice, periodice și seriale, manuscrise, microfilme, documente audiovizuale, documente grafice, iconografice, cartografice și electronice.

Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița este implicată într-un proces de modernizare prin care, alături de serviciile tradiționale, dezvoltă servicii noi și utilizează tehnologii noi, așa cum fac cele mai multe biblioteci ale lumii civilizate. În anul 2021, cu sprijinul Consiliului Județean Ialomița, biblioteca a reușit să achiziționeze un scanner BookEye 5, utilizat în procesul de digitalizare a documentelor de bibliotecă, și un sterilizator de cărți și documente. Tot cu sprijinul Consiliului Județean Ialomița, în același an, 2021, Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu” Ialomița a inițiat un concurs de creație literară care poartă numele marelui prozator Ștefan Bănuțescu, patronul spiritual al bibliotecii, și a editat o revistă a bibliotecii numită „Printre cărți”, anul acesta, în aprilie, de Ziua Bibliotecarului, lansându-se numărul 4.

Păstrând aspirațiile predecesorilor, drumul bibliotecii continuă, oferind membrilor comunității ialomițene, un fond de carte atractiv, dar și o paletă de servicii și facilități diversificate, mai moderne, mai atrăgătoare.

Biblioteca nu este doar un depozit la ușa căruia bat cei care vor să ajungă la cartea dorită. Biblioteca, prin serviciile și facilitățile create, dorește să ofere mult mai mult, fiind în același timp un centru de formare al deprinderilor de lectură și un centru educativ și creativ.

Nu în ultimul rând trebuie amintit rolul de coordonare metodologică pe care biblioteca îl are pentru bibliotecile din județul Ialomița.

Ce ne dorim pentru viitor?

Biblioteca modernă e definită ca spațiu comunitar. E singurul spațiu în care intri fără să plătești. Este un spațiu care aparține publicului și în care relația public-privat se definește cel mai bine. Noi, bibliotecarii din Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița, ne dorim spații primitoare în toate secțiile și filialele, cât mai mulți cititori și cât mai multe documente de bibliotecă, ne dorim colaboratori și voluntari cât mai mulți, care să ne ajute în atingerea obiectivului major, acela de a fi un serviciu comunitar de excelență.

În spatele fiecărui zâmbet sau sentiment de mulțumire al unui utilizator, în spatele fiecărei activități, fiecărui proiect, fiecărei descrieri bibliografice dintr-o bază de date sau dintr-un catalog, stă munca bibliotecarului care dă viață acestei instituții. La mulți ani Bibliotecii Județene „Ștefan Bănulescu” Ialomița și bibliotecarilor săi!

Bibliografie:

1. STOIAN, George. *Slobozia: contribuții monografice*. Slobozia: Editura Star Tipp, 2007
2. VLĂDĂREANU, Alexandru; IONAȘCU, Gabi. *Slobozia 400: studii și comunicări monografice*, Slobozia: [s.n], 2011

Sursa: Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița

Biblioteca în conștiința tinerei generații

Adriana Florentina MALANCIUC, bibliotecar
Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava
email: adriana.gherasim@usm.ro

În data de 11 mai 2022, colectivul Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava a avut plăcerea de a invita bibliotecari, cadre didactice, doctoranzi, studenți și toți iubitorii de carte la cea de-a VI-a ediție a Simpozionului național cu participare internațională *Contribuția bibliotecii la afirmarea diversității culturale în spațiul românesc*, în format hibrid.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Peste 100 de participanți, dintre care: cercetători științifici, profesori din învățământul universitar și preuniversitar, directori de bibliotecă, artiști plastici, scriitori, publiciști, sociologi, bibliotecari, doctoranzi, masteranzi, studenți, inclusiv elevi, din țară (județele: Alba, Argeș, Bacău, Călărași, Caraș-Severin, Cluj, Dolj, Iași, Mureș, Neamț, Suceava, Teleorman, Timiș și din București) și din străinătate (Italia, Ucraina, Republica Moldova), au răspuns invitației organizatorilor și au participat online sau față în față.

Ca în fiecare an, evenimentul a fost prilejuit de sărbătorirea anuală a Zilei Bibliotecarului din România și a Zilei Internaționale a Cărții și a drepturilor de autor. Simpozionul a oferit posibilitatea unor dezbateri, schimb de păreri, împărtășirea experiențelor din activitatea proprie sau cunoașterea altor modalități de lucru, realizând o punte de legătură între activitatea instructiv-educativă și activitățile extracurriculare.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

Prin organizarea și desfășurarea simpozionului s-a dorit promovarea multiculturalității și a ofertei educaționale, având în vedere îmbogățirea abilităților și competențelor profesionale.

Evenimentul s-a desfășurat la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, în Auditorium „Joseph Schmidt”, Corp F, începând cu ora 08:00, atât prin prezență fizică, cât și prin participare online, accesând link-ul oferit participanților prin platforma Google Meet.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Suportul tehnic ne-a fost oferit de către domnii ingineri Răzvan Blaga, Marian Andrieș, Stelian Cunițchi și Ilie Doroftei, angajați în cadrul Serviciului de Comunicații și Tehnologii Informaționale și Casa de Cultură a Studenților din Suceava - USV.

Colectivul de organizare a manifestării a fost format din Prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu - coordonator, împreună cu responsabilii evenimentului: bibliotecarele Adriana Florentina Gherasim (Malanciuc) și Iuliana Adriana Iriciuc.

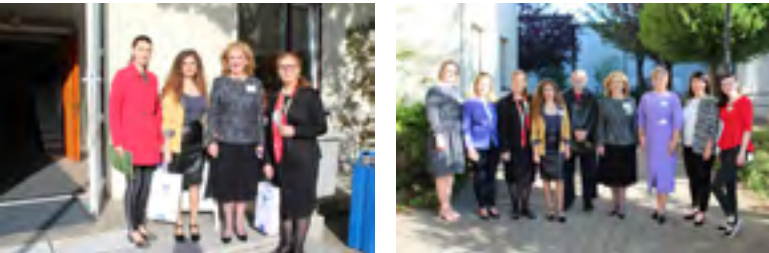
Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

Tema dezbaterilor acestei ediții a fost: *Biblioteca în conștiința tinerei generații* și s-a desfășurat în cadrul a trei secțiuni, care au reunit contribuții pe următoarele subiecte:

1: „Educația online prin cunoaștere, explorare și experiență”;

2: „Oportunități de educație și formare pentru biblioteca viitorului”;

3: „Un arc peste timp - de la părintele fondator al limbii italiene, Dante, la părintele inovator și modernizator al acesteia, Alessandro Manzoni”.

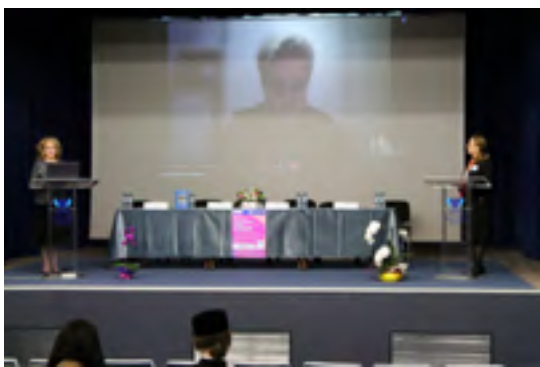

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

În prima parte a simpozionului a avut loc ședința plenară, moderată de către doamna Prof. univ. DHC Sanda-Maria Ardeleanu, director al Bibliotecii USV. În cadrul acesteia a fost prezentat și primul număr al revistei Bibliotecii USV. În cadrul ședinței, au mai avut intervenții: prof. Ioana Grosaru - președinte al Asociației Italianilor din România - RO.AS.IT.; Dr. Adriana Szekely - președinte al Asociației Bibliotecarilor din România (A.B.R.); Cercetător șt. II dr. Marian Olaru - director al Institutului Național „Bucovina”, Rădăuți, Suceava; sociolog și jurnalist Antonio Rizzo - Asociația Italianilor din România - RO.AS.IT.; bibliotecar principal Valentina Topalo - Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecus Russo” Bălți, Republica Moldova; prof. univ. dr. Elena Tîrziman - Universitatea din București, Facultatea de Litere.

Ioana Grosaru este Președintele Asociației Italianilor din România - RO.AS.IT., numărându-se printre membrii fondatori ai asociației care reprezintă minoritatea italiană din țara noastră. Prin activitatea sa din ultimii 30 de ani, a avut și are o contribuție foarte importantă la conservarea valorilor și tradițiilor etnicilor italieni din România, dar și la promovarea și mediatizarea acestei identități prin proiectele inițiate. Doamna Grosaru a stat la baza a numeroase proiecte culturale și editoriale, an de an asociația pe care o conduce publicând cărți bilingve în română și italiană, care se află pe rafturile bibliotecilor din toată țara. Un alt proiect editorial de referință este revista trimestrială „Siamo di nuovo insieme” (care a depășit numărul 100), al cărei fondator este.

Adriana Szekely este președinte al Asociației Bibliotecarilor din România (A.B.R), bibliotecar în cadrul Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, licențiată în filosofie-sociologie, doctor în istorie și formator de cursuri de calificare și perfecționare în domeniul biblioteconomic.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Prezența domnului cercetător șt. II dr. Marian Olaru ne-a făcut o deosebită plăcere. Doctor în științe istorice, director și cercetător al Institutului Național „Bucovina” al Academiei Române, profesor în învățământul preuniversitar este și director al prestigiosului Colegiului Național „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți, județul Suceava. Este autor și coautor a 24 de volume de carte și peste 120 de studii științifice, evocări, articole și recenzii scrise în revistele științifice de prestigiu din țară și străinătate. Organizator sau co-organizator a participant la numeroase conferințe, simpozioane, colocvii, sesiuni științifice interne și internaționale.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

În timpul pauzei de ceai/cafeta, în programul evenimentului, a fost prevăzută o expoziție de semne de carte cu citate inspiraționale/motivante, realizate de elevii Școlii Gimnaziale „Teodor Balan” din Gura Humorului, intitulată *Tea, Coffee and ... Bookmarks*. Doamna Elena Emanuela Sava, Profesor la Școala Gimnazială „Teodor Balan” din Gura Humorului a organizat și coordonat această expoziție.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Prima axă, intitulată *Educația online prin cunoaștere, explorare și experiență*, a fost moderată de către Adriana Florentina Gherasim (Malanciuc) - Biblioteca USV și profesor Gabriela Ciornei - Școala Gimnazială Nr. 3 Suceava.

Conferențiar univ. doctor Cristina Popescu de la Universitatea din București, Facultatea de Litere, Catedra de Științe ale Informării și Documentării, ne-a prezentat lucrarea: „Bibliografia - realitate permanentă în slujba informării și documentării”, cu informații prețioase despre știința care permite furnizarea tuturor documentelor despre un subiect.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Despre „Biblioteca în pandemie. Proiectele Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici” Caraș-Severin”, cu scopul promovării literaturii pentru copii și stimulării interesului pentru lectură a celor mici, ne-a vorbit doamna Clara Maria Constantin, manager al Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici” din Reșița, jud. Caraș-Severin.

Indiferent de gaturile literare, lectura trebuie să facă parte din viețile noastre deoarece prin intermediul ei reușim să ne lărgim perspectiva asupra lumii, ne sprijină dezvoltarea personală, ne hrănește spiritul și imaginația, ne motivează și ne încurajează întotdeauna, fiind alături de noi pe drumul vieții. Astfel, despre „Lectură”, descrisă ca „o cale spre cunoaștere” ne-a împărtășit câteva cuvinte doamna Gabriela Ciornei, profesoară de limbă franceză și limbă și literatură română, în cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 3 din Suceava.

Deoarece educația digitală a ajuns să fie în prezent catalogată drept o nevoie esențială pentru societatea modernă și o provocare a secolului al XXI-lea, doamna Maria Alistar, profesoară la Școala Gimnazială „Ieremia Irimescu”, Brusturi, Neamț și doamna Carmen Dana Ioanițoiu, profesoară la Școala Gimnazială Predești, jud. Dolj au realizat un schimb de idei și experiențe în cadrul simpozionului.

Despre „Integrarea bibliotecii școlare în educația online” ne-a ținut la curent cu normele legislative și practice doamna Lăcrămioara Andrei, bibliotecară în cadrul Bibliotecii Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava și vicepreședinte al Asociației Bibliotecarilor din România, filiala Suceava. Domnul prof. Ionuț Răzvan

Filip, doctorand la Școala Doctorală de Litere a Universității din București, Specializarea: Biblioteconomie, sub conducerea doamnei prof. univ. dr. Elena Tîrziman, a completat cu informații utile, prin prezentarea lucrării de specialitate: „Acces la distanță la resursele educaționale în învățământul preuniversitar românesc”.

Masteranda Roxana Gabriela Asandei, din cadrul Facultății de Silvicultură a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava ne-a prezentat avantajele și dezavantajele educației online. Ideile prezentate au fost susținute și de către masteranda Diana Valentina Opariuc, de la Facultatea de Litere și Științe

ale Comunicării din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava cu lucrarea *Educația online*.

Deoarece simpozionul a fost dedicat Zilei Bibliotecarului din România, talentata studentă Roxana Gabriela Asandei a compus o poezie în cinstea acestei zile, acestei sărbători, în special acestui eveniment.

Domnul Dorin Cozan, bibliotecar de la Biblioteca Publică Cotnari, jud. Iași și doctorand, anul I, la Universitatea de Stat din Moldova, specializarea Biblioteconomie și Științe ale Informării, coordonator doamna prof. dr. Nelly Țurcan ne-a prezentat detalii despre activitatea astroclubului „Pegas”, ca serviciu eficient al Bibliotecii Publice Cotnari, în lucrarea sa, intitulată „Astroclubul Pegas-Cotnari: serviciu inovativ de bibliotecă”. Ca parte practică a intervenției sale, (vremea fiind favorabilă), ne-a oferit o sesiune de observații astronomice, (diurne sau nocturne) cu echipamente aferente.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Doamna Simona Mera, profesoară la Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava, a organizat și coordonat expoziția de pictură, intitulată *Diversitatea cromatică în arta plastică*.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

În după-amiaza zilei de 11 mai, Despina Doina Rotaru, bibliotecară în cadrul Bibliotecii USV, împreună cu Evelina Frunzete, bibliotecară în cadrul Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” Iași, Departamentul Informatizare și Tehnologii Digitale, au moderat axa a doua a simpozionului, intitulată *Oportunități de educație și formare pentru biblioteca viitorului*.

Prin dinamica infrastructurii, a serviciilor oferite, a dialogului cu beneficiarii acestora, bibliotecile contribuie, în mod esențial și hotărâtor, la calitatea învățământului universitar și a cercetării științifice în domenii diferite.

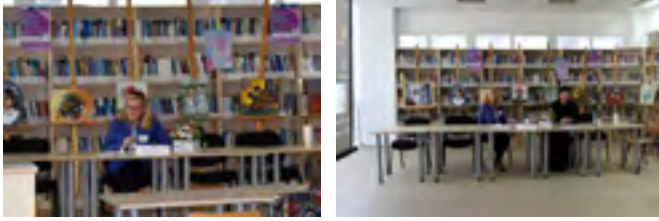
Întreaga activitate pe care personalul unei biblioteci o desfășoară la cel mai înalt nivel al profesionalismului și vocației, se reflectă în mod direct în calitatea activităților specifice bibliotecii, cărora li se adaugă importanța contribuției la promovarea valorilor culturale în comunitățile locală, regională, europeană.

În lucrările prezentate la această secțiune au fost evidențiate două mari aspecte:

► intensificarea preocupărilor de afirmare a bibliotecii ca for academic științific și cultural în comunitatea locală,

națională și internațională, prin organizare de manifestări științifice și culturale, prin comunicate de presă, prin parteneriate și colaborări interinstituționale;

► intensificarea preocupărilor și eforturile personale de informare și perfecționare, în vederea desfășurării muncii de bibliotecar în condițiile reorganizării tuturor activităților în sistem online, la distanță și adaptarea la noile tehnologii.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

În lucrarea „Oxigenarea vieții cu educație și programarea unor noi concepte de supraviețuire asupra tanatologiei analfabetismului românesc”, domnul Florin Cosmin Bodale (Preot Benedict), Iromonah Benedict în cadrul Mănăstirii Adormirii Maicii Domnului, Ițcani, județul Suceava și student în cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Ortodoxă a dorit să accentueze faptul că este important să îi ajutăm pe acei oameni care nu știu să citească sau să scrie, să îndrăznească, și să îi facem să nu se simtă singuri.

Cea de-a treia axă din cadrul acestei ediții a simpozionului a fost intitulată *Un arc peste timp - de la părintele fondator al limbii italiene, Dante, la părintele inovator și modernizator al acesteia, Alessandro Manzoni*. Această secțiune a fost propusă de către doamna prof. Ioana Grosaru, președintele Asociației Italienilor din România - RO.AS.IT. și Dr. Olivia Simion - editor al Asociației Italienilor din România - RO.AS.IT. și împreună cu doamna Ramona Țabrea, bibliotecară în cadrul Bibliotecii USV, au moderat desfășurarea acesteia.

Anul 2022 a fost un an de legătură între două celebrări semnificative ce vizează evoluția limbii italiene. 2021 a fost numit și Anul Dante pentru că a fost prilejul comemorării a 700 de ani de la moartea poetului suprem, în vreme ce în 2023 se împlinesc 150 de ani de la moartea lui Alessandro Manzoni. Anul 2022 a fost, așadar, un liant între cele două date importante, dar a avut și el, în sine, o serie de semnificații aparte, și anume împlinirea a 180 de ani de la publicarea ediției definitive a „Logodnicilor” lui Manzoni și 152 de ani de la introducerea obligativității studiului romanului manzonian cu scopul de a realiza unificarea lingvistică.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Așadar, intervalul 2021-2023, în care ne aflăm, ne dă contextul favorabil pentru a reflecta asupra unei tematici ample axate pe evoluția limbii italiene, pe rolul esențial al lui Dante Alighieri și al lui Alessandro Manzoni în inovarea limbii. Relatățile acestei secțiuni au tratat aspecte legate de opera fundamentală a celor doi, de importanța pe care a avut-o opera fiecăruia dintre ei în devenirea limbii italiene, de aniversările amintite anterior, de evoluția și istoria limbii italiene de la Dante la Manzoni și până astăzi, incluzând și alte personalități fundamentale sau studii analitice și comparative etc.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Participanții din România (județele: Alba, Argeș, Bacău, Bihor, Călărași, Caraș-Severin, Cluj, Dolj, Iași, Mureș, Neamț, Suceava, Teleorman, Timiș și din București), Italia (Roma, Napoli), Ucraina (Cernăuți), Republica Moldova (Bălți) au transformat simpozionul Bibliotecii USV într-o tribună a schimbului de idei și practici culturale, cu toții apreciind tradiția și buna organizare a manifestării.

Lucrările Simpozionului Național cu participare internațională au fost editate și tipărite în revista Bibliotecii USV.

Întâlnirea a fost înregistrată și toți participanții au primit diplome de participare.

Sursa: <https://www.facebook.com/BibliotecaUSV>

Așteptăm alături de noi, iubitorii de cultură și de dezbateri culturale, promotorii valorilor intelectuale, prietenii Bibliotecii la toate evenimentele organizate de către colectivul Bibliotecii USV și vă mulțumim pentru colaborare.

Johannes Gutenberg și invenția tiparului

Mariana VASILE, bibliotecar
 Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, București
 email: marianavasile2005@yahoo.com

Ideea de tiparniță cu litere mobile, procedeu tipografic ce avea să revoluționeze complet modul de comunicare, de transmitere a informațiilor și, implicit, de a face cultură, a fost concepută de mintea genială a unui om care, în ciuda incredibilei faime de care s-a bucurat postum, a fost ignorat aproape total de contemporanii săi.¹ Johannes Gutenberg s-a născut în jurul anului 1400 și s-a stins din viață la 3 februarie 1468 la Mainz, Germania. Numele de Gutenberg este al casei familiale „zum Gutenberg”, familia Gensfleisch făcând parte din nobilii orașului ale căror case purtau nume, precum străzile sau cartierele.²

În anii 1430, Johannes Gutenberg, fiu de patricieni bogați, locuia la Strasbourg, unde a ajuns în urma disputelor în jurul dreptului de participare la luarea deciziilor între patricienii și breslașii din Mainz. Acolo și-a câștigat existența ca aurar, șlefuitor de pietre, făurar de oglinzi și copist la o editură. În timpul acestei din urmă ocupații, el a făcut cunoștință cu primele cărți tipărite apărute în acea perioadă. Era vorba de mici cărți imprimate cu ajutorul unor așa-numite blocuri de lemn - un fel de ștampile din lemn cu care se imprimeau pe foi de hârtie mai ales imagini și câteva rânduri de text în oglindă. Astfel, au fost realizate, printre altele, *Ars Memorandum*, *Entchrist*, *Calendarul lui Johannes von Gmünd sau Biblia săracilor*. Pentru cărțile cu mult text această metodă s-a dovedit însă prea costisitoare. Acest dezavantaj l-a făcut pe Gutenberg să se gândească să lucreze cu litere mobile.³

În 1437, Gutenberg a comandat prima presă tipografică, pe care strungarul din Mainz Konrad Sasbach a realizat-o după modelul teasurilor viticultorilor. Gutenberg a cumpărat plumb și a realizat matrițe pentru litere, motiv pentru care s-a îndatorat foarte mult. În 1446, întors la Mainz, Gutenberg și-a găsit un finanțator în maestrul aurar Johann Fust, care l-a sprijinit în realizarea unei tipografii.⁴ Atelierul tipografic avea trei secții: într-una era *turnătoria*, unde se turnau literele dintr-un aliaj de plumb stabilit de Gutenberg; în cea de-a doua secție era *zețăria*, în care se culegea textul.

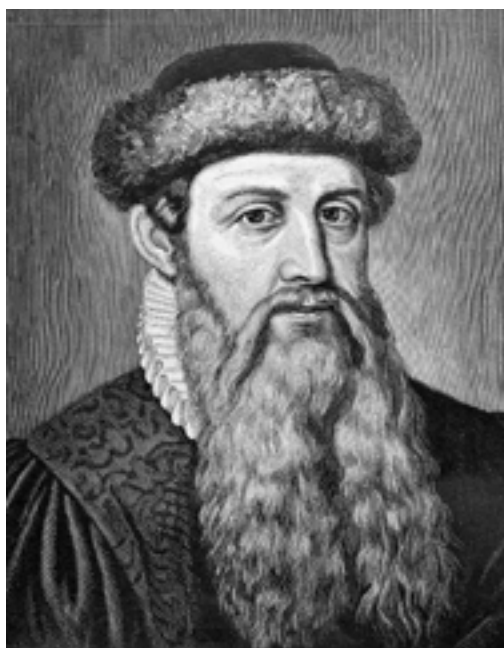
Pe pupitre înalte erau lăzi de lemn cu căsuțe despărțitoare și în fiecare căsuță se găseau litere de același fel. Căsuțele erau

dispușe pe câteva rânduri paralele. Caracterele literelor mici cel mai des folosite într-un text se găseau în rândurile de jos ale lăzii, pentru a fi mai la îndemână. În căsuțele din rândurile de sus erau caracterele literelor mari și ale altor semne mai rar întâlnite. Lucrătorul care culegea literele și le așeza în ordinea dictată de textul care urma să fie tipărit se numea *zețar* (de la verbul german *setzen* = a așeza). De aici derivă și numele atelierului, *zețărie*, și a textului cules, *zaț*.⁵ Zețarul culegea literele cu mâna dreaptă, luându-le din căsuțele respective.

În mâna stângă ținea *culegarul*, o formă metalică prevăzută cu un mecanism care potrivește spațiul după mărimea pe care trebuie să-o aibă rândul tipărit. El culegea literă după literă până când completa un rând. Apoi, culegea al doilea și al treilea, cât îi permitea spațiul liber al culegarului. După aceea, trecea rândurile culese pe o tavă pe care se adună, rând după rând, zațul unei pagini. Atunci, zețarul lega strâns rândurile pe margine cu o sfoară tare și avea gata *forma*, cum o numesc și azi tipografil. Forma era transportată, după aceea, la presă. *Presa*, sau teascul tipografiei, ocupa o altă parte a încăperii. Corpul preseii era construit din lemn tare, de stejar. De o grindă superioară era fixat mecanismul de presare. Cu ajutorul unui mâner se acționa un ax vertical, cu șanțuri tăiate în spirală, care se termina cu o suprafață plană, numită *platinul sau tighelul*. Forma era pusă într-un cărucior, sub platin. După ce se ungeau capetele literelor cu cerneală, se acoperea forma

cu o coală de hârtie, după care se mișca mânerul până ce tighelul presa puternic hârtia pe formă pentru a se imprima. Apoi, tighelul se ridica, se scotea hârtia imprimată și operația reîncepea cu o nouă coală.⁶

După descrierea acestor operații, ne putem da seama că, fiecare în parte, era de mult cunoscută. Gutenberg le-a perfecționat și le-a unit într-un sistem de imprimare; numai acest sistem a marcat nașterea tiparului. Deci, lui Gutenberg i se datorează: turnarea literelor mobile dintr-un aliaj de plumb, bismut și antimoniu, elaborat de meșterul din Mainz după îndelungi căutări și experimentări; un mijloc de distribuire a literelor în căsuțe și un aparat, culegarul, pentru formarea

Johannes Gutenberg (c.1397-1468)
 Sursa: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Johannes_Gutenberg#/media/File:Gutenberg.jpg

rândului de tipar; un mecanism complex, presa tipografică, superior tuturor mijloacelor folosite până atunci pentru imprimare.⁷ Maestrul tipograf al secolului al XVI-lea trebuia să se priceapă la multe. Nu era un simplu tipograf, ci și un librar, un antreprenor capitalist, cu abilități de indexare și un traducător familiar cu câteva limbi, și deopotrivă corector și editor de carte. Trebuia să se înțeleagă bine cu intelectualii eminenți, pe de o parte, și cu patronii bogați și conducătorii, pe de alta. Contribuția sa deosebită la viața intelectuală nu trebuie subestimată.⁸

Tiparul cu litere mobile din metal

Sursa: <https://www.agerpres.ro/documentare/2023/02/03/personalitate-pe-zi-johannes-gutenberg-inventatorul-tiparului-cu-litere--mobile-din-metal--1052935>

În 1445 Johannes Gutenberg tipărește un fragment din *Cartea Sibilelor*, de fapt o poezie germană din secolul al XIV-lea. Că era doar o încercare este limpede și după forma încă rudimentară a literelor folosite.⁹ Primele tipărituri ale lui Gutenberg sunt considerate a fi un fragment din *Judecata de Apoi* (1445), care este de fapt o foaie de hârtie confecționată din resturi textile, tăiată strâmb, tipărită pe ambele fețe și care a fost descoperită în coperta unei alte tipărituri. Literele cu care este imprimată foaia au o grosime neuniformă, sunt neclare, ceea ce a condus la concluzia că reprezintă prima tipăritură a lui Gutenberg. Alte tipărituri din perioada de început a acestei arte care îi sunt atribuite lui Gutenberg sunt: un *Donat* (1450; se cunosc 24 de ediții diferite, identificabile după numărul rândurilor), foile volante *Calendarul astronomic pentru anul 1448* (1457 sau 1458), *Calendarul turcesc* (1455?) și două *scrisori de indulgență* (1454-1455).

Cea mai importantă tipăritură a lui Gutenberg este considerată *Biblia cu 42 de rânduri* (1455), cunoscută ca *B42* sau *Mazarina*. Aceasta nu este datată și nici semnată, realizarea ei durând din 1452 până în 1455, într-un format in-folio, în două volume, 741 pagini împreună, tipărită cu missale sau gotico-missale. A avut un tiraj de aproape 200 de exemplare, 35 pe pergament și 165 pe hârtie. Lucrarea seamănă perfect cu un manuscris, literele fiind reproduse după scrisul de mână. Tipăriturile ulterioare lui *B42* au fost *Biblia cu 36 de rânduri* - *B36* (1458-1460), realizată cu caractere donat-calendar și

care se pare că a fost editată în Bamberg. Au urmat *Missale speciale Constantiense* și un *Catholicicon* (1460).¹⁰

Prima sa cerneală era făcută din funingine de la lămpi, amestecată cu lac și albuș de ou. A încercat multe amestecuri chimice pentru a produce cerneala de un negru specific al Bibliei Gutenberg. Fiecare pagină era marcată separat cu litere roșii (literele mari erau prelucrate manual în cerneală roșie) și ilustrată, în așa fel încât erau cu toatele diferite în mod subtil. Specialiștii recunosc Biblia lui Gutenberg ca „B-42”, pentru cele 42 de rânduri regulate pe pagină. Dar Gutenberg a început cu 40 de rânduri, crescând la 42 de rânduri de la pagina 11, probabil pentru a economisi hârtia.¹¹

Urmașii lui Gutenberg au fost ucenicii care au învățat de la el meșteșugul tiparului. Fust și Schöffer, care și-au deschis o tipografie proprie și au format, la rândul lor, o altă serie de meșteri tipografi. Aceștia se întorceau în orașele lor natale sau se stabileau în alte centre mari, unde deschideau tipografii. În câțiva ani de la inventarea tiparului s-au construit tipografii în mai toate orașele mari ale Germaniei, apoi în Țările de Jos.

În anul 1465, la Roma, și în anul 1469, la Veneția, se deschid primele tipografii din Italia. În scurtă vreme, Veneția a devenit un centru important al artei tipografice și aici au venit să învețe meseria tineri din mai toate țările europene. La Veneția a învățat meșteșugul și *Macarie*, după care a înființat prima tipografie din Țara Românească.

În anul 1470, trei elevi ai lui Schöffer au deschis, la Universitatea din Paris, prima tipografie din Franța. Până la sfârșitul veacului s-au mai înființat în această țară încă 70 de tipografii.¹²

Tiparul a fost una dintre „cauzele” importantelor schimbări sociale, politice și psihologice cu care s-a confruntat omenirea de-a lungul secolelor, având o influență covârșitoare asupra fiecărui aspect al culturii universale. Marii istorici sugerează că tiparul a fost factorul-cheie care a condus la producerea schimbărilor majore în știință, religie, politică și în modul nostru de gândire, fiind primul mijloc de comunicare în masă.¹³

Johannes Gutenberg a murit la vârsta de 70 de ani, la 3 februarie 1468. Motivul morții sale a fost necunoscut și a fost înmormântat la o biserică din orașul său natal Mainz.¹⁴

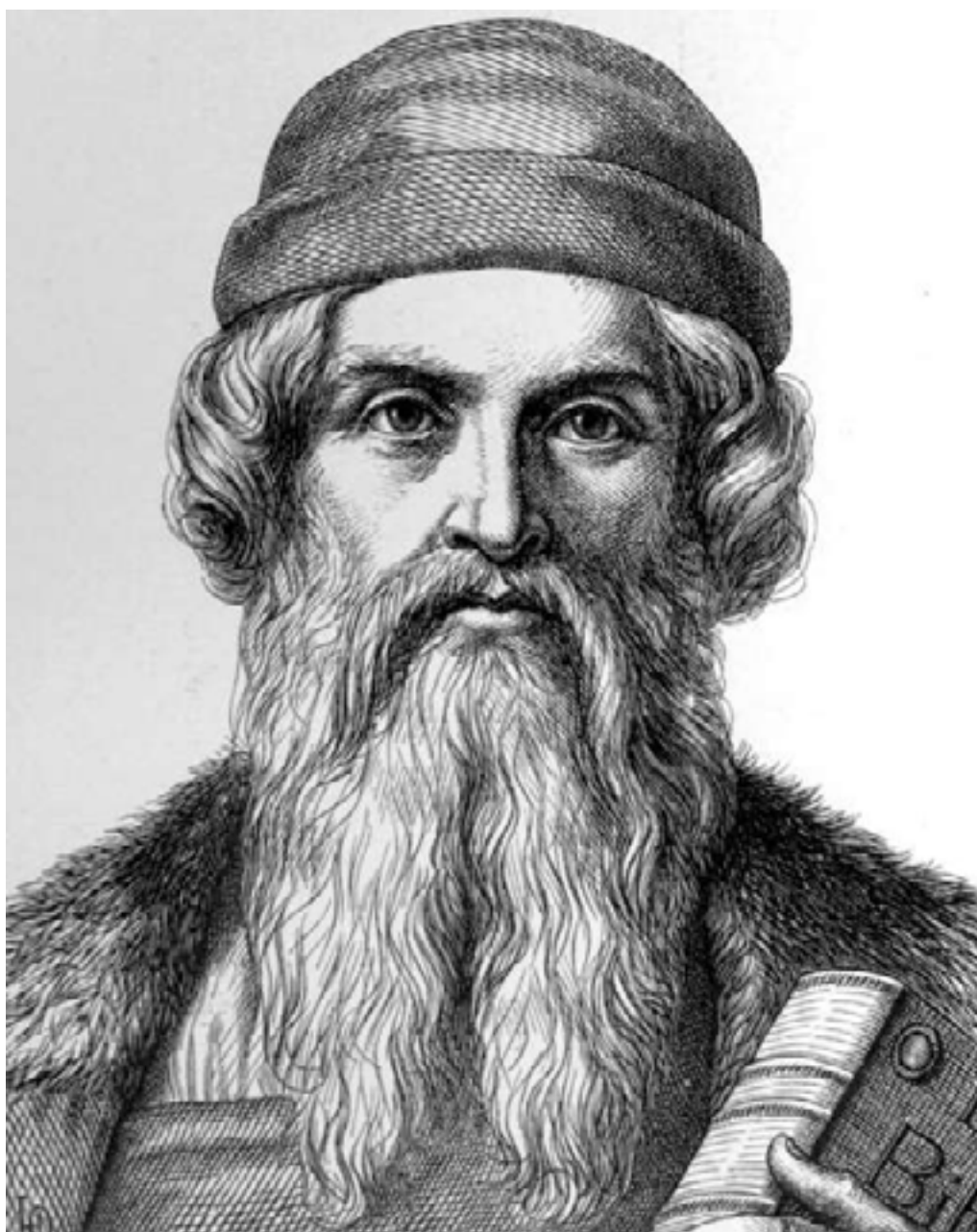
Biblia lui Gutenberg

Sursa: <https://www.rador.ro/2020/06/24/documentar-biblia-lui-gutenberg-prima-carte-din-europa-tiparita-in-masa-paradoxul-existentei-celui-mai-important-inventator-din-istorie-4/>

Note:

1. *Marea carte despre personalități*. București: Editura Litera Internațional, 2006, p. 235
2. REGNEALĂ, Mircea coordonator. *Tratat de biblioteconomie. Vol I*. București: Editura ABR, 2013, p. 110
3. *Cronica ilustrată a omenirii. Din Evul Mediu în Epoca Modernă 1204-1648. Vol VI*. București: Editura Litera, 2011, p. 190
4. *Ibidem*, p. 190-191
5. STANCIU, Ilie. *Călătorie în lumea cărții*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1970, p. 69
6. *Ibidem*, p.70
7. *Ibidem*, p. 71

8. LYONS, Martyn. *Istoria cărților*. București: Editura Art, 2011, p. 61
9. *Istoria presei de tipar*. [accesat 27 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://istoriiregasite.wordpress.com/2010/03/16/inventii-in-istorie-presa-de-tipar/>
10. REGNEALĂ, Mircea. *Op. cit.*, p. 111-112
11. LYONS, Martyn. *Op. cit.*, p. 58
12. STANCIU, Ilie. *Op. cit.*, p. 71
13. REGNEALĂ, Mircea. *Op. cit.*, p. 105.
14. *Johannes Gutenberg Biografie*. [accesat 27 noiembrie 2023]. Disponibil la: <https://ro.laurenzuniga.com/johannes-gutenberg-biography>

Johannes-Gutenberg

Sursa: <https://www.rador.ro/2020/06/24/documentar-biblia-lui-gutenberg-prima-carte-din-europa-tiparita-in-masa-paradoxul-existentei-celui-mai-important-inventator-din-istorie-4/>

70 de ani de lectură publică în orașul Tăuții-Măgherauș, județul Maramureș

Prof. Mariana RUSU, bibliotecar
Biblioteca Orașenească Tăuții-Măgherauș, județul Maramureș
email: marirusu69@yahoo.com

Localitatea Tăuții-Măgherauș face parte din județul Maramureș, care este posesorul unor bogate moșteniri și tradiții de istorie milenară. Pe teritoriul localității s-au găsit cele mai vechi urme de viață din județ și ținând seama că acest colț al județului a fost locuit în permanență. Prima atestare documentară a așezării datează din anul 1440. Cercetând documente vechi am descoperit că prima bibliotecă a fost înființată în Tăuții-Măgherauș, în anul 1932, de către membrii „Societății Culturale Mihai Eminescu”, dar anul înființării oficiale a unei biblioteci publice în localitatea Tăuții-Măgherauș este anul 1953.

Profitând de această frumoasă vârstă împlinită de biblioteca noastră anul acesta, de Ziua Europei, în data de 9 mai, au fost celebrați 70 de ani de lectură publică în orașul Tăuții-Măgherauș.

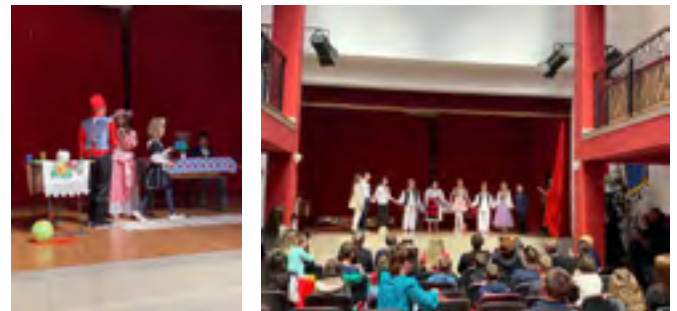

Sursa: arhiva personală a autoarei

O zi aniversară foarte frumoasă cu momente deosebite, cu invitați de seamă și cu multă voie bună adusă de preșcolarii și elevii Liceului Tehnologic „Traian Vuia”, director prof. Loredana Ofrim.

Copiii ne-au purtat prin lumea basmelor, cu cântece și dansuri, au recitat poezii și au intrat în pielea unor veritabili actori, interpretând scenete după „Vizită” de I.L. Caragiale și „Soacra cu trei nurori” de Ion Creangă.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Au fost, de asemenea, organizate expoziții de desene și carte, precum și o masă rotundă cu tema „Bibliotecarul, noblețea unei profesii”.

Prezent la celebrarea celor șapte decenii de lectură publică în Tăuții-Măgherauș, dr. Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, a făcut o donație de... 70 de cărți. Cu daruri au venit la sărbătoare și bibliotecarele din Baia Sprie, Vișeu de Sus, Recea, Cernești, Copalnic Mănăștur și Dumbrăvița.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Marcarea celor șapte decenii de existență a bibliotecii publice în Tăuții-Măgherauș a prilejuit și inaugurarea bibliotecii stradale “Little Free Library”, eveniment realizat

în parteneriat cu Asociația Illinois Romanian-American Community din Chicago, prin proiectul „Biblioteci stradale- acces la lectură, educație și cultură”.

Sursa: arhiva personală a autoarei

Biblioteca stradală aparține tuturor, funcționează permanent și este alimentată cu cărți pentru toate vârstele și toate gusturile. Principiul este să iei o carte, să o citești, apoi să o returnezi și, eventual, să donezi o carte.

Mutând privirea dinspre prezent către trecut, aș vrea să vă prezint în cele ce urmează, câteva date legate de istoricul Bibliotecii Orășenești Tăuții-Măgherauș. Cercetând documente vechi am descoperit că prima bibliotecă a fost înființată în Tăuții-Măgherauș, în anul 1932, de către membrii „Societății Culturale Mihai Eminescu”, societate înființată în același an, în cadrul căreia au activat un număr mare de studenți și elevi, precum și tineri și cetățeni din localitate. Primul președinte al societății, în perioada 1932-1939, a fost subnotarul Dumitru Rațiu și își amintește că anual membrii „Societății Culturale Mihai Eminescu” reprezentau trei piese de teatru, printre care amintește de „Cinel-Cinel” și „Doamna mea”. În cadrul acestei societăți culturale a luat ființă și „Societatea de lectură Mihai Eminescu”. În școala veche, pe lângă biserica ortodoxă românească, au înființat prima bibliotecă din comună, în anul 1932, cu cărți cumpărate din fondurile serbărilor prezentate.

La bibliotecă se organizau șezători, seri literare, seri de poezie, și periodic, după un program stabilit, membrii societății prezentau „Cronica Săptămânii”, din ziare ca *Gazeta Transilvaniei*, *Libertatea de la Orăștie*, în felul acesta toți membrii comunității având posibilitatea să afle știri din întreaga lume. Tot aici se organizau conferințe unde se combătea alcoolismul și fumatul, se vorbea despre coportarea în societate și relațiile dintre locuitori.

Anul înființării oficiale a unei biblioteci publice în localitatea Tăuții-Măgherauș este anul 1953. Prima înregistrare în Registrul Inventar al Bibliotecii Comunale Tăuții-Măgherauș a avut loc în data de 04.02.1953. Până la sfârșitul anului s-au înregistrat 1.871 de volume de carte, 95% din totalul volumelor fiind în limba maghiară.

Prima bibliotecară a fost *Ozsvath Emilia*, angajată cu normă întreagă. După aceea, în ordine cronologică, cu mai mult sau mai puțin timp petrecut ca bibliotecar, au urmat: *Nicolae Mărieș*, *Balasz Maria* și *Pall Ileana*. În anul 1965 postul de bibliotecar cu normă întreagă s-a desființat și a preluat postul de bibliotecar, plătit cu taxă forfetară, doamna *Miskolczy Elisabeta*, educatoare la grădinița din Tăuții-Măgherauș. Activitatea sa de bibliotecar a durat până în 1983, când bibliotecă a fost mutată în sediul grădiniței, iar inventarul a fost predat doamnei Maria Talos. La sfârșitul anului 1983, bibliotecă avea 11.176 de volume, 198 de utilizatori activi și

se eliberaseră pentru împrumut la domiciliu 2.376 de volume. Putem observa că, deși norma bibliotecarului a fost redusă la indemnizație, iar bibliotecă a fost deschisă publicului timp de câteva ore, de două ori pe săptămână, în acea perioadă se citea mult. În data de 4 iulie 1990 inventarul bibliotecii este predat doamnei *Moldovan Delia*, angajată ca bibliotecar cu normă întreagă, postul fiind reînființat. Bibliotecă avea, la acea dată, 4.380 de volume. La data de 31 decembrie 2000 bibliotecă avea 5.340 volume, 205 utilizatori activi și 2.415 volume eliberate pentru împrumutul la domiciliu.

La data de 30 mai 2004 comuna Tăuții-Măgherauș a devenit oraș, așa că s-a schimbat și statutul bibliotecii, din bibliotecă comunală în bibliotecă orășenească.

În anul 2005 doamna *Moldovan Delia* a încetat activitatea și sarcina administrării și buneii funcționări a bibliotecii i-a revenit doamnei *Angela Miclea*. În anul 2009 a fost încadrată pe postul de bibliotecar doamna *Săsăran Florica*, a cărei activitate s-a desfășurat până în anul 2015.

De la 1 noiembrie 2016 își desfășoară activitatea ca bibliotecar doamna *Mariana Rusu*.

Sper că veți găsi interesante și următoarele informații despre activitatea Bibliotecii Orășenești Tăuții-Măgherauș extrase din Raportul de Activitate pentru perioada 26.10.2022-30.09.2023. Misiunea Bibliotecii Orășenești Tăuții Măgherauș este de a servi interesele de informare, studiu, educație, lectură și recreere ale tuturor membrilor comunității, din cele șapte cartiere ale orașului, oferind acces liber, gratuit și nediscriminatoriu la informație și cunoaștere prin bazele de date și colecțiile proprii.

În perioada 26.10.2022 - 30.09.2023, Bibliotecă Orășenească Tăuții Măgherauș a continuat să aibă aceleași obiective prioritare, pe care le-a implementat fizic și online pe platformele de comunicare Facebook, Word Press, Zoom, Google Meet, Google Classroom, Discord, Hopin, Webex. Amintim:

- Consolidarea rolului cultural al bibliotecii în rândul comunității deservite;
- Organizarea și funcționarea bibliotecii ca centru cultural, informațional și educațional;
- Adecvarea serviciilor bibliotecii la cerințele utilizatorilor;
- Promovarea și implementarea unor proiecte inovatoare.

În perioada 26.10.2022-30.09.2023 colecțiile bibliotecii s-au îmbogățit cu 233 documente de bibliotecă. Din totalul de 233, 40 au fost achiziționate de la Editura Cartea Copiilor, 70 au fost primite ca donație de la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de lectură publică în Tăuții-Măgherauș, restul reprezentând diverse donații.

La data de 30.09.2023 în Registrul Inventar figurează un total de 9.762 de documente de bibliotecă. Toate cele 233 documente intrate în gestiune au fost verificate, stampilate, înregistrate în regim tradițional în evidență globală (RMF) și cea individuală (RI). De asemenea, au fost înregistrate în catalogul online, disponibil la adresa: <http://ils.tautiim-mm.ebibliophil.ro>.

În perioada 26.10.2022-30.09.2023 au continuat parteneriatele încheiate cu Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare și Liceul Tehnologic „Traian Vuia”, dar am încheiat și altele noi cu Fundația Progress, Centrul Europe Direct, Fundația Noi Orizonturi, Asociația România EduCab, Asociația OvidiuRo, Asociația Profesorilor de Chimie din Maramureș și Illinois Romanian-American Community.

Lunar, sau de câte ori a fost necesar, s-au organizat expoziții de carte, conform aniversărilor stabilite în calendarul

cultural și pentru promovarea cărților nou intrate în bibliotecă. Promovarea culturii române și universale s-a făcut zilnic prin postări zilnice pe rețelele social-media în rubricile:

- Personalitatea culturală aniversată;
- Galeria celor mai de seamă românce-luna martie;
- Galeria Lunii - realizată în colaborare cu artista plastică Melania Stoiciu;
- Recomandările de lectură ale bibliotecarului;
- Zile Internaționale;
- Datini, tradiții și obiceiuri ale românilor;
- Curiozități despre...;
- Știați că...?

În perioada 26.10.2022-30.09.2023, pentru dezvoltarea competențelor profesionale, ca bibliotecar, am participat la mai multe ateliere, activități și campanii online:

- **3 februarie:** Workshop finanțare prin PNRR pentru biblioteci, organizator Fundația Progress;
- **8 martie, 19 martie:** Webinarii de instruire a coordonatorilor de cluburi Code Kids, organizator Fundația Progress;
- **14 martie:** Live pe Zoom cu Sebastian Burduja, ministrul cercetării, inovării și digitalizării, organizator Fundația Progress;
- **29 martie:** Atelier „Cărțile vorbesc” cu Ana Blandiana, organizat de Asociația OvidiuRo;
- **12 aprilie:** Primăvara în Biblioteca mea! - activitate online, în colaborare cu bibliotecari din biblioteci comunale și orășenești din toată țara, organizator EduCab România, Fundația Progress;
- **3 mai:** Deschiderea celei de-a XI-a ediții a parteneriatului educațional internațional „Prietenie... pe o... sfoară... virtuală”;
- **15 mai:** „Ziua Portului Maramureșean-Biblioteca în veșminte populare”, organizator Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare;
- **19 iunie și 31 iulie:** Sesiuni de formare pentru proiectul „Punguța cu două cărți 2023”, organizator Asociația OvidiuRo;
- **20 iunie:** Webinar referitor la începerea proiectului „Fete Neînfricate”, organizator Fundația Progress;
- **4 iulie, 16 august, 24 august, 11 septembrie, 15 septembrie:** Webinarii din seria Wellbeing pentru coordonatorii de cluburi Code Kids;
- **28 septembrie:** *Întâlnirea coordonatorilor de cluburi Code Kids.*

În perioada 26.10.2022-30.09.2023, s-au realizat activități care au marcat diverse momente importante:

- **31 octombrie:** „De Halloween la Bibliotecă”

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **04 noiembrie:** „Ziua Internațională a Mării Negre”

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **11 noiembrie:** „142 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu”

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **28 noiembrie:** Activități în cadrul proiectului „Citește celor mici”

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **6 decembrie:** Povestea minunată a Sfântului Nicolae și confecționare de felicitări pentru Crăciun

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **14 decembrie:** „Școala verde din viitor: Treasure hunt” - activitate specială de Crăciun

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **15 decembrie:** Povești despre Moș Crăciun

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **16 decembrie:** Colindăm în așteptarea lui Moș Crăciun
- **20 ianuarie:** Ora de poveste
- **1 februarie:** Ziua Internațională a Cititului Împreună 2023

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **15 februarie:** Ziua Națională a Lecturii 2023
- **27 februarie-3 martie:** Școala „Altfel” la bibliotecă
- **21 martie:** Ziua Internațională a Poeziei

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **22 martie:** Ziua Mondială a Apei

Sursa: arhiva personală a autoarei

- **24 martie:** Poezii ale poezilor români puse pe note muzicale

● **3 aprilie:** Ziua Internațională a Cărții pentru Copii

Sursa: arhiva personală a autoarei

● **3 mai:** Prietenie... pe o ...sfoară...virtuală

Sursa: arhiva personală a autoarei

Pe toată durata vacanței de vară s-au desfășurat activitățile celor două proiecte desfășurate la nivel național: **Code Kids**

● Proiectul „Fete neînfricate”

Sursa: arhiva personală a autoarei

● **20 septembrie:** 157 de ani de la nașterea lui George Coșbuc

● **21 septembrie:** Ziua Internațională a Păcii

● **4 octombrie:** Ziua Mondială a Educației

Sursa: arhiva personală a autoarei

Trebuie să precizez că toată activitățile enumerate se pot regăsi accesând următoarele link-uri:

√ Biblioteca Tăuții Măgherauș <https://www.facebook.com/profile.php?id=100014166515127>

√ <https://www.facebook.com/biblioteca.tautiimagheraus>

√ [bibliotautiimagheraus](https://www.facebook.com/bibliotautiimagheraus)

√ bibltm.wordpress.com

Bibliografie:

FOGAȘ, Melania Maria. Monografia localității Tăuții-Măgherauș. Baia Mare: Editura Enesis, 2013. [accesat 17 noiembrie 2023]. Disponibil la: https://bibltm.wordpress.com/?fbclid=IwAR2QK5QOihetkWG1jtnpA6gwUdMue_mCX-p3Fnwep5tTWCIBiCo7b6O41Tw

Revista Biblioteca - Gânduri la ceas aniversar - 75 de ani

Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării reprezintă, de 75 de ani, unul dintre reperete bibliologiei românești. Înființată în 1948, an din care apare neîntrerupt, publicația a rămas deschisă profesioniștilor din toate tipurile de biblioteci și instituții infodocumentare. Cunoscută colocvial drept revista *Biblioteca*, publicația se adresează bibliotecarilor din întreaga țară, tratând fenomenul biblioteconomic în integralitatea sa. În anul 2013, la aniversarea a 65 ani, numerele speciale au fost dedicate momentului aniversar și rubricile au fost inedite: „Editorial”, „Scurt parcurs istoric 1948-2013”, „Mari bibliologi români și revista Biblioteca”, „Dimensiunea profesională a publicației”, „Dimensiunea culturală a publicației”, „Interviuri cu foști redactori și/sau colaboratori”. În anul 2018, la aniversarea a 70 ani, s-au realizat numere aniversare prin includerea, alături de rubricile consacrate deja a uneia speciale: „Biblioteca. 70 de ani” care a cuprins evocări ale unor numere alese de redactorul-șef, acoperind perioada 1953-2008. Revista *Biblioteca* a trecut cu bine din rotativele tipografiilor și de pe rafturile bibliotecilor pe ecranele calculatoarelor, tabletelor și telefoanelor, dar paginile sale din mediul virtual au rămas și continuă să rămână deschise opiniilor doctoranzilor și profesioniștilor, indiferent că lucrează în bibliotecile celor mai mari centre universitare sau în bibliotecile județene, orașenești sau comunale. Este revista de specialitate a întregului Sistem Național de Biblioteci, reflectând temele de interes ale domeniului. Robert Coravu, Aurelia Mircescu, Constantin Ittu, colaboratori ai publicației, au transmis mesaje de aniversare în acest colaj dedicat celebrării acestui eveniment: 75 de ani de apariție neîntreruptă.

Cuvinte-cheie: Revista *Biblioteca* - 75 de ani, mesaje aniversare, Biblioteca Națională a României, revistă de specialitate, biblioteconomie românească

Claudia Mărgărit. Conferința anuală LIBER - forum de informare și discuții deschis bibliotecilor de cercetare

În perioada 5-7 iulie 2023 s-a desfășurat, la Budapesta, cea de-a 52-a Conferință anuală LIBER, un forum de discuție mult așteptat de comunitatea specialiștilor din instituțiile de cercetare europene. Asociația LIBER (Ligues des Bibliothèques Européennes de Recherche) a fost înființată în anul 1971, cu scopul de a susține inovarea și dezvoltarea bibliotecilor de cercetare, precum și diseminarea cunoștințelor, informațiilor și a experiențelor în domeniu. Desfășurată sub tema *Open and trusted: Reassessing Research Library Values*, Conferința Anuală LIBER 2023 a fost găzduită de Library and Information Centre din cadrul Academiei de Științe a Ungariei și Central European University (CEU), din Budapesta. Pe parcursul celor trei zile de conferință, delegații au avut posibilitatea să participe la o multitudine de workshop-uri, prezentări și vizite organizate în cadrul celor mai prestigioase instituții de cultură din Budapesta. Conferința anuală LIBER 2023 și-a propus și a reușit să strângă laolaltă peste 400 de specialiști din biblioteci și alte instituții de cercetare din Europa. Conferința LIBER 2023 poate fi rezumată astfel: trei prelegeri susținute de trei invitați speciali, două dezbateri de grup, 12 sesiuni paralele, 12 workshop-uri. Pe parcursul celor trei zile de conferință, au fost dezbătute idei, inițiative, proiecte de succes derulate de biblioteci, universități și centre de informare-documentare, punându-se, de asemenea, în discuție piedicile sau problemele întâlnite în activitatea lor de zi cu zi.

Cuvinte cheie: Conferința anuală LIBER 2023, Budapesta, biblioteci de cercetare, acces deschis, inovare socială

Corina Dovîncă. Implicarea Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” în proiecte naționale de informare și documentare și accesul la literatura științifică

Temele erei digitale în care trăim reflectă natura din ce în ce mai conectată a profesiei de bibliotecar, precum și concentrarea atenției instituțiilor academice pe construirea și comunicarea colecțiilor digitale și pe colaborarea consorțială. Rolurile distinctive pe care bibliotecile universitare le au, prin intermediul bibliotecarilor și al profesioniștilor din domeniul informației, se referă la colectarea, sistematizarea și facilitarea accesului la cele mai proeminente resurse de informații disponibile, în acord cu nevoile actuale ale utilizatorilor specifici. Urmând aceste deziderate, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București s-a implicat activ într-o serie de proiecte, având drept scop achiziționarea și accesibilizarea de resurse științifice în format electronic, pentru utilizatorii din mediul academic. Articolul de față reprezintă o trecere în revistă a acestor demersuri colaborative. Prima parte este dedicată proiectelor de început, prin care BCU „Carol I” București, alături de alte instituții academice și de cercetare importante, din țară, a contribuit, atât la conturarea unei strategii naționale de informare și documentare, cât și la lansarea proiectului ANELIS, un proiect național de o importanță majoră pentru achiziția efectivă de resurse. Prin urmare, în cea de-a doua parte a prezentului articol sunt descrise principalele contribuții ale proiectelor, inițiate de asociația Anelis Plus și susținute de membrii acesteia, la dezvoltarea societății, prin conectarea la cele mai bune surse de cunoaștere.

Cuvinte cheie: colecții digitale, resurse științifice, resurse electronice, strategie informațională, biblioteci universitare, baze de date, consorțiu, Anelis Plus

Marius George Coșarcă. Aspecte privind activitatea teologului Teodor N. Manolache la Biblioteca Facultății de Teologie Ortodoxă și a Institutului Teologic de Grad Universitar din București

Studiul prezintă câteva aspecte referitoare la activitatea teologului Teodor N. Manolache, care a îndeplinit, în perioada 1929-1957, funcția de bibliotecar la Facultatea de Teologie Ortodoxă și, mai apoi, când aceasta și-a schimbat titulatura, la Institutul Teologic de Grad Universitar din București. De asemenea, sunt menționate publicațiile aflate, în prezent, în Biblioteca Ecclesia a Facultății de Teologie, avându-l ca autor pe Teodor N. Manolache. La numai câțiva ani în această nobilă slujire, el redactează un articol care înfățișă situația acestei Biblioteci, arătând lipsurile și greutatea cu care se confruntau ostenitorii ei, preocupați permanent nu numai de grijile organizatorico-administrative, dar și de dorința pentru sporirea numărului de cărți, fapt realizat prin promovarea unei judicioase politici de achiziții. Preocupările cărturărești ale lui Teodor N. Manolache sunt multiple și diferite, deoarece a publicat, singur sau în colaborare, numeroase articole, recenzii, cronici, dări de seamă, în diverse periodice. Îmbinând armonios munca de bibliotecă cu cea de documentare și cercetare, Teodor N. Manolache reușește să alcătuiască Bibliografiile a două mari personalități ale Bisericii românești: Mitropolitul Moldovei Veniamin Costachi, și Nicodim Munteanu, Patriarhul României. Teolog și gazetar de vocație, Teodor N. Manolache are la activul său numeroase studii, recenzii, dări de seamă, tipărite în reviste din țară și străinătate.

Cuvinte cheie: Teodor N. Manolache, bibliotecă, facultate, teologie, ortodoxie

Irina Nițu. Eveniment special la Biblioteca Națională a României: expoziția *Viorel Cosma. Muzicologul prolific și fascinația enesciană* a Muzeului Național „George Enescu”. Vernisaj și recital extraordinar

Sala Atrium a Bibliotecii Naționale a României a găzduit, în perioada 7-24 septembrie 2023, un eveniment desfășurat sub egida Festivalului Internațional „George Enescu”, realizat în parteneriat cu Muzeul Național „George Enescu” din București. În incinta bibliotecii a fost prezentată expoziția foto-documentară intitulată *Viorel Cosma. Muzicologul prolific și fascinația enesciană*, un omagiu adus celebrului muzicolog la împlinirea a 100 de ani de la naștere (1923-2017). Expoziția a fost realizată de cercetătoarea dr. Irina Nițu și graficianul Horia Nițu cu documente inedite din arhiva familiei, puse la dispoziție de Coralia Cosma și Roxana Cosma. Vernisajul i-a adus împreună pe managerii instituțiilor organizatoare - Cristina Andrei (Muzeul Național „George Enescu”) și Adrian Cioroianu (Biblioteca Națională a României), precum și pe doi muzicieni români de elită: violonistul Gabriel Croitoru și pianistul Mihai Ungureanu, cu ocazia vernisajului. Aceștia au prezentat publicului meloman miniaturi instrumentale binecunoscute, aparținând compozitorilor Fritz Kreisler, Antonin Dvořák, Edgar Elgar, George Enescu, Ede Poldini, Camille Saint-Saëns și Moritz Moszkowski/Pablo Sarasate, interpretate pe celebra vioară ce i-a aparținut lui George Enescu, Guarneri del Gesù. Alături de panourile expoziției dedicate lui Viorel Cosma, vizitatorii au putut admira un document inedit, din Colecția de partituri a BNaR: o pagină din partitura reducăției pentru voci și pian a Operei Oedipe de George Enescu. Este o tipăritură valoroasă, apărută la Editura Salabert în anul 1934, ce conține o dedicație olografă către compozitorul Alfred Alessandrescu și diverse adnotări autografe ale acestuia din urmă, pagină dezvăluită publicului de Raluca Bucinschi, Simona Noaptes și graficianul Constantin Popovici.

Cuvinte cheie: George Enescu, Biblioteca Națională a României, eveniment, expoziție, recital, colaborare, muzicolog, autograf

Maria Magdalena Ioniță-Roșoiu. Însemnări pe cartea românească veche tipărită la Buda: fondul special al Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea se tipăreau cărți în limba română în centre din spațiul românesc la București, Râmnic, Blaj, Iași, Mănăstirea Neamț, însă producția de carte era inferioară celei din secolul al XVII-lea. Astfel, cărturarii români încep să tipărească tot mai mult în centre din Europa, cel de la Buda ocupând un loc important în producția de carte românească. Cea mai înfloritoare perioadă a secției în limba română a Tipografiei din Buda s-a înregistrat când cenzori și corectori au fost iluștri reprezentanți ai Școlii Ardelene (Samuil Micu: 1804-1806, Gheorghe Șincai: 1806-1808, Petru Maior: 1808-1821, Ioan Teodorovici: 1821-1830). *Lesicon românescu-lătinescu-ungurescu-nemțescu: quare de mai multi autori, in cursul'a trideci, și mai multoru ani s'au lucratu*, 1825 (fondul colecției speciale, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș), considerat de Lazăr Șăineanu primul dicționar modern al limbii române, încheie perioada clasică a Școlii Ardelene. Lucrarea cuprinde în cele 1.000 de pagini traducerea cvadrilingvă și etimologia pentru aproximativ 10.000 de cuvinte și termeni ai limbii române, având inclusă în deschidere și o reeditare a *Orthographiei Romane* a lui Petru Maior. S-au tipărit în limba română în jur de 240 de cărți dintre care peste 20 bisericești. Erau realizate la comandă, iar unele

lucrări preluau modelul cărților tipărite în teritoriile românești (ex. *Octoihul*, 1811 are o variantă mai puțin luxoasă tipărită în același an la Râmnic - ambele aparțin fondului colecției speciale, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș). Acest fond cuprinde un număr generos de cărți tipărite la Buda, majoritatea cu caracter religios, scrise în limba română, cu alfabet chirilic și de tranziție (exceptând *Lexicomul de la Buda*, 1825-alfabet latin), tipar roșu și negru, pe hârtie cu filigran. Cărțile au numeroase ilustrații tipografice (gravuri, frontispicii, litere ornate, vignete) și ex-libris dar și diverse însemnări cu referire la proprietarii cărților, datări, ajutându-ne să reconstituim perioade și momente istorice, oferind informații despre relații sociale, familiale, fenomene naturale etc. Aceste însemnări au fost identificate în cuprinsul tipăriturilor prezentate.

Cuvinte cheie: carte veche românească, tipografia Universității din Buda, colecții speciale, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș

Simona Teodora Adamovici. Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava împlinește 100 de ani

Înființarea unei biblioteci publice la Suceava a fost o idee încolțită înainte de Primul Război Mondial și valorificată după Marea Unire din 1918, atunci când contextul social-economic și politic a permis acest fapt. Existența sa a fost susținută de societățile culturale sucevene „Școala Română”, „Casa Națională” și de Liceul „Ștefan cel Mare” ai cărui profesori s-au dedicat organizării și funcționării instituției în primul sfert de secol. Ctitorul ei de drept a fost dr. Eusebie Popovici iar conducătorul, până în 1944, prof. Cornel Sorocean. Reorganizarea bibliotecii după 1945 și schimbările administrativ-teritoriale au impus succesiunea unor perioade distincte. Fondul inițial a suferit distrugerii însemnate prin sustragere, ardere și pierdere. Ceea ce s-a păstrat a fost îmbogățit prin donațiile unor personalități ale științelor și culturii române, refugiați din nordul Bucovinei, cu rădăcini în spațiul smuls din trupul țării. Colecțiile speciale sunt bogate, diverse și inedite și au intrat în bibliotecă ca donații din partea unor persoane cu rădăcini în nordul Bucovinei. Biblioteca a parcurs mai multe etape, având statut de bibliotecă central-regională (1950-1968), municipală (1968-1974), județeană (1974-1992). Începând cu anul 1956, au fost numiți la conducere numai persoane cu un statut moral aparte și cu studii superioare, care au salvat, protejat, conservat și îmbogățit atât cât s-a păstrat din fondul inițial, adăugând valoroase contribuții ale unor donatori cu rădăcini în Bucovina, majoritatea cu studii la Universitatea din Cernăuți. A fost o adevărată avalanșă de donații, care aducea din nou împreună corifeii culturii naționale, originari din Bucovina. În acest an jubiliar, în luna decembrie, se sărbătorește 100 de ani de activitate neîntreruptă, prin lansări de carte, expoziții, conferințe, recital de pian, cu invitați speciali. Cuvinte-cheie: Biblioteca „I.G. Sbiera” Suceava, Bucovina, Biblioteca Centrală a Sucevei, cultură, educație, colecții, donații, aniversare

Ioana Necula. Aspecte etnofolclorice din arealul cultural Argeș-Muscel

Creația populară din zona Argeș-Muscel se prezintă într-o structură unitară cu cea din celelalte zone folclorice ale țării, aspect care se datorează mai ales numeroaselor interferențe și împrumuturi etnofolclorice în sens reciproc. Etnografia musceliană are un rol însemnat în descrierea și prezentarea valorilor specifice culturii tradiționale, materiale și spirituale românești. Arta populară în Argeș și

Muscel are bogate și interesante tradiții, costumul popular fiind o piesă de rezistență a frumuseții și talentului artistului anonim. Astfel, se remarcă linia unitară a structurii portului popular muscelian. Elemente etnografice deosebite se identifică și în obiectele ce se confecționează cu prilejul ceremonialelor, legate de existența omului, de cele mai importante momente ale vieții: nașterea, cununia (nunta), moartea. Ele au o mare încurcătură simbolică perpetuată din vechime. În această vatră străveche a Argeșului și Muscelului etnografia a avut și are încă un rol important în conservarea și valorificarea tradițiilor populare românești. Este acea arhivă sentimentală ce ne identifică și ne prezintă lumii prin valorile noastre autentice, inconfundabile. Folclorul din Argeș și Muscel, deschis înnoirilor tematice și structurale, a asimilat în zestre sa, de-a lungul timpului, vestigii populare din Transilvania și Moldova, fenomen ce a dus la întărirea unității spirituale.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, colecții speciale, cărți poștale, etnografie, costum popular, tradiție, conservare

Raluca Bucinschi. Maria Callas - o voce iubită de zei și adorată de oameni

La începutul secolului XX, spectacolele de operă au devenit puncte de atracție ale vieții sociale și în acest context, în 1923, s-a născut o stea a cântecului liric, ce va reuși să erodeze mitul tenorilor celebri, creând un nume și un stil de interpretare care poartă semnătura unicității, dar și să tranșeze întregul interes asupra sopranelor. Este Maria Callas, care a reușit să delimiteze un hotar în care cântărețele se vor împărți în cele care au precedat-o pe Callas și cele care i-au urmat. Chiar dacă avea doar 15 ani, a fost primită la Conservatorul din Atena, unde a studiat cu profesori celebri precum: Nicola Moscona, Marta Trivella sau Elvira de Hidalgo care au determinat-o să renunțe la vocea de mezzosoprană, cultivându-i acutele. Vocea Mariei Callas a cucerit ascultătorii, iar datorită înregistrărilor-document continuă să o facă până în zilele noastre. Cariera Mariei Callas a fost pecetluită în 1947 odată cu debutul său la *Arenele din Verona* și cu apropierea de cei doi bărbați din viața sa: dirijorul Tullio Serafin și Giovanni Battista Meneghini, care îi va deveni soț și impresar. La împlinirea personalității Mariei Callas vor contribui regizorii Luchino Visconti și Franco Zeffirelli, importanți dirijori precum Leonard Bernstein, Herbert von Karajan, George Prêtre, dar și valoroși colegi de scenă precum: Franco Corelli, Tito Gobi, Tito Schipa, Mario del Monaco, Nicola Rossi-Lemeni, John Vickers, Giuseppe di Stefano, Boris Hristov și alții. Datorită vocii ei inimitabile, a rafinamentului ținutelor croite pentru ea de designeri celebri, a blănurilor somptuoase, a bijuteriilor strălucitoare, a relației tumultuoase cu milionarul Aristotle Onassis, Maria Callas a devenit imaginea unor renumite case de modă, definindu-și statutul de divă. Maria Callas a fost o artistă completă, punând în valoare toate rolurile pe care le-a acceptat și le-a prezentat publicului. Mărturie stau înregistrările sopranei pe care Biblioteca Națională a României le deține, aceasta interpretând cu măiestrie rolurile din: *Medea*, *Norma*, *La Sonnambula*, *La Traviata*, *Il Barbiere di Siviglia*, *Lucia di Lammermoor* și altele, alături de orchestre celebre din lume. Cuvinte-cheie: Biblioteca Națională a României, Maria Callas, partituri, fotografii, înregistrări sonore, înregistrări video

Silviu-Constantin Nedelcu. Ziarul umoristic Cucurigu! (1876-1877)

În România, presa umoristică a avut o perioadă efervescentă și la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX existau, doar în București, peste 300 de reviste de satiră și umor. Pe parcursul existenței acestora, revistele au publicat în paginile lor cugetări, epigrame, glume, maxime, versuri, însoțite pe alocuri de caricaturi și ilustrații, precum și o serie de pamflete, la adresa elitei societății și a clasei politice. În unele cazuri, pentru textele publicate, autorilor le-au fost intentate mai multe procese din partea celor care s-au considerat calomniate. Articolul prezintă unul dintre cele mai interesante ziare de umor din secolul al XIX-lea, respectiv *Cucurigu!* Acest periodic a apărut la București între anii 1876-1877 și, deși se dorea a fi un ziar umoristic, de fapt a fost un ziar de opoziție împotriva liberalilor. Paginile conțin texte hazlii, amuzante care-i satirizează pe C.A Rosetti, Dimitrie Brătianu, Ion Ghica și alți politicieni aflați, la acea vreme, la cârma țării. Scurta apariție a ziarului ne arată încă o dată faptul că presa de opoziție nu a avut în țară un parcurs și-o evoluție longevivă. Poemele, pamfletele și articolele cu caracter umoristic inundă paginile ziarului care înfierează moravurile politicianilor dornici de îmbogățire pe spinarea poporului care i-a ales. În tradiția românească, „facem haz de necaz”, iar glumele sau snoavele populare, fie că provin din imaginarul colectiv sau sunt creații atribuite diversilor autori, și-au făcut adeseori loc în paginile revistelor românești, așa cum a fost cazul și cu ziarul *Cucurigu!*

Cuvinte cheie: *Cucurigu!*, Dimitrie Brătianu, C.A Rosetti, Ion Ghica, Biblioteca Academiei Române, presă umoristică, presă românească

Gabriela Tomescu. Ia sau cămașa cu altiță reflectată în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș

Ia, bluza tradițională românească, a fost inclusă în patrimoniul UNESCO în cadrul celei de-a șaptesprezecea sesiuni a Comitetului Interguvernamental pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial (2022). Arta bluzei tradiționale cu broderie pe umăr (altiță) reprezintă un element de identitate culturală în România și Republica Moldova. Bluza cu talie înaltă, ia românească, așa cum este cunoscută de toată lumea, reprezintă o moștenire transmisă, din dragoste și cu drag, din generație în generație. Purtată de fete și femei, pictată și cântată în versuri, promovată cu asiduitate, cu mândrie, inclusiv de către Regina Maria și Familia Regală a României, bluza este unul dintre elementele de identificare a identității culturale românești. Arta bluzei tradiționale cu broderie pe umăr (numită altiță) este o parte esențială a vestimentației populare românești și moldovenești pentru bărbați și femei. Ea juxtapune o croială simplă cu ornamente bogate și colorate care sunt cusute cu ajutorul unor tehnici complexe de cusut. Bluzele sunt albe și sunt confecționate din fibre naturale (în, bumbac, cânepă), iar cusăturile complexe combină cusături orizontale, verticale și diagonale care au ca rezultat un model și o textură specifice. Stilurile și tehnicile variază în funcție de regiune și de vârsta purtătoarei, precum și de abilitățile femeilor care creează bluzele. Motivele și ornamentele sunt, de asemenea, variate: de la registre geometrice și stilizate la forme organice și de la culori sumbre la culori vii. Bluzele tradiționale cu altiță sunt realizate în întregime manual. Meșteșugul este exclusiv feminin și se transmite, în general,

în cadrul familiilor, deși unele organizații, muzee și școli organizează tabere și cursuri. În prezent, interesul pentru crearea acestor bluze este în continuă creștere, această practică fiind văzută ca un mijloc de relaxare și de afirmare a identității naționale și de menținere a legăturilor vizibile cu trecutul.

Cuvinte-cheie: ia românească, regiunea Argeș-Muscel, Patrimoniul UNESCO, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, colecții speciale

Cristina Marinescu. Religiozitate și etică în câteva basme populare culese de Iustin Ilieșiu

În colecția de manuscrise a Bibliotecii Naționale a României există un document deloc spectaculos ca prezentare exterioară, un teanc de file cuprinzând câteva basme populare culese de Iustin Ilieșiu, poet, gazetar și traducător (1900-1976), care a contribuit la cunoașterea folclorului nășăudean. Manuscrisul este constituit, de fapt, din foi dispartate, hârtii cu diverse texturi, scrise cu cerneală albastră, creion sau cerneală neagră, devenită sepie prin decolorare. La sfârșit, există cuprinsul, ca la o carte legată obișnuit. Manuscrisul cuprinde basmele „Morarul Alexandru”, „Lacrimile de aur”, „Cetatea de argint”, „Oglinda fermecată”, „Andrieș cel frumos”, „Moșul și baba”, „Fata cea isteată”, „Coada dracului” și „Nu-i bine să sapi groapa altuia”. Basmele din manuscris sunt tipice pentru creația populară, fiind invariabil vorba de triumful binelui asupra răului, dar, spre deosebire de literatura cultă laică, fundamentul eticii ține de religios. Într-o tonalitate impregnată de simțul umorului, lumea aceasta este văzută ca spațiu de manifestare a divinului și a ființelor demonice, cu oamenii ținând cumpăna între cele două prin opțiunile lor morale. Trebuie remarcat aspectul de fortuna labilis, norocul schimbător, soarta schimbătoare, care caracterizează drumul eroilor, cu victoria pe termen lung a celor buni, în ciuda încercărilor aparent de nedepășit prin care trec. Autorul popular are și discernământ, și generozitate a viziunii: e un echilibru de care avem cu toții nevoie, în trista stare de confuzie în care trăim în societatea excesiv laicizată de azi. Asemeni povestirilor biblice, basmele populare nu lucrează cu abstracțiuni. Este greșit să le considerăm creații naive care au ca destinație doar copilul și cercetătorul etnograf, ele sunt hrană „bio” pentru conștiința noastră morală. Revirimentul religios din ultimele două decenii le recomandă ca mijloc de primenire interioară.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Națională a României, colecții speciale, manuscrise, basme populare, religiozitate, etică

Raluca Man. Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona, desemnată cea mai bună bibliotecă publică a anului 2023

Systematic și Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci (IFLA) a acordat Premiul Biblioteca Publică a Anului, onorând bibliotecile publice noi și inovatoare. Premiul este acordat, în fiecare an, celei mai bune biblioteci publice din lume, o bibliotecă publică recent construită, care combină arhitectura funcțională cu soluții IT creative și care include cultura locală cu dezvoltarea digitală. Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona, câștigătoarea anului 2023, este un exemplu excelent al modului în care o bibliotecă poate servi ca o legătură crucială între oameni și comunități. Întregul proces de construcție, inclusiv selecția materialelor, a fost caracterizat de alegeri sustenabile riguroase și de soluții îndrăznețe și ambițioase. Inaugurată în 28 mai 2022 ca bibliotecă centrală a districtului Sant Martí, biblioteca este un spațiu de proximitate pentru toți locuitorii urbei, un loc vital

pentru activitățile din sectorul civil, organizate de organismele sociale, culturale și educaționale ale districtului. Biblioteca, specializată în literatura latino-americană, poartă numele laureatului Premiului Nobel pentru literatură Gabriel García Márquez. Barcelona îl onorează în mod deosebit pe scriitorul și jurnalistul columbian, care a locuit în oraș în perioada 1967-1975. Biblioteca se concentrează în principal pe învățare și pe conexiunea socială, oferind ateliere de creativitate, limbi străine și alfabetizare digitală. Cu facilitățile sale unice, care includ un auditoriu, un studio de radio, un atelier de gătit și un spațiu senzorial pentru copii și tineri, biblioteca se adresează unei game largi de interese și experiențe. Biblioteca încorporează strategii durabile care i-au permis să obțină, pe 11 mai 2023 certificarea LEED Gold, un sistem internațional de certificare a clădirilor durabile care se bazează pe încorporarea în proiectare a aspectelor legate de eficiența energetică, utilizarea energiilor alternative, îmbunătățirea calității mediului interior, eficiența consumului de apă, selecția materialelor.

Cuvinte-cheie: IFLA, premiu anual, Biblioteca Gabriel García Márquez din Barcelona, biblioteca publică a anului 2023, tehnologii și inovație, sustenabilitate, certificare LEED Gold

Mihaela Coffas, Paula-Luiza Chiru. Motivația, metode și strategii de învățare bazate pe arta povestirii

Arta de a spune o poveste este cea mai atractivă modalitate de a preda o materie, de a transmite o informație sau valori educative și ea poate fi accesibilă la orice vârstă pentru persoane de orice nivel. Arta povestirii ne poate scoate din cotidianul de multe ori anost și cenușiu ca să ne ducă în lumi de poveste, pline de vibrație și culoare pentru ca apoi să ne permită să vedem lumea din jurul nostru cu alți ochi, din alte perspective. Ea pornește de la o poveste, un mesaj, o valoare, un principiu ce se dorește a fi transmis, pentru a fi înțeles, explorat și apoi adaptat în manieră personală. Motivarea elevului pentru învățatură poate, între anumite limite, să fie translatată în direcția motivării pentru cariera didactică deși diferențe semnificative pot submina întregul demers. Sunt prezentate câteva dintre definițiile cele mai reprezentative din literatura de specialitate și, potrivit acestora, motivația se referă la: factorii interiori individului care stimulează, mențin și canalizează comportamentul în legătură cu un scop; dinamica comportamentului, procesul de inițiere, susținere și direcționare a activităților organismului. Pornind de la aceste definiții sunt enumerate anumite strategii didactice interactive, strategii de învățare și anumite metode didactice. Autoarele trec în revistă și metodele de comunicare orală și scrisă care sunt adaptate caracteristicilor predării-învățării unei discipline în școală. Mijloacele de învățare-joc-evaluare îndeplinesc funcții: de comunicare a informației, de activizare a elevilor, formativă și de evaluare, oferind, totodată un suport pentru activitatea imaginativă a elevilor, fiind suport tehnic în învățare și prezentând și o funcție de raționalizare a timpului în cadrul lecției. De asemenea, contribuie la perfecționarea relației profesor-elev și la autoperfecționare, în contextul educației permanente. Asistăm la o autentică revoluție mediatică. Astăzi, prin intermediul tehnologiilor, aplicațiilor și serviciilor web, procesul educațional poate sprijini consistent interacțiunea și comunicarea dintre utilizatori, împărtășirea cunoașterii, colaborarea ce se poate stabili între mai mulți utilizatori și în mod constructiv, procesul de informare-instruire.

Cuvinte-cheie: pedagogie școlară, strategii didactice interactive, strategii de învățare, motivație, metode didactice, arta povestirii

Vasilica Șerban. Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița la 90 de ani de la înființare

Prin natura resurselor informaționale, curente și retrospective, prin spațiile moderne și generoase de care dispune, și prin oferta de acțiuni educative, formative, culturale și de petrecere a timpului liber, Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița este unică în peisajul instituțiilor culturale ale județului. În acest an, biblioteca aniversează 90 de ani de existență și se prezintă ca o instituție de referință a spațiului ialomițean, care deține cel mai mare patrimoniu infodocumentar de tip enciclopedic din județ. Activitatea sa este orientată permanent spre diversificarea și modernizarea serviciilor dedicate utilizatorilor. După anul 1950, când se înființează biblioteca publică orașenească Slobozia, dar mai ales după 1968, anul reorganizării teritorial-administrative în România, când Slobozia devine reședința județului Ialomița, instituțiile culturale devin o coordonată deosebit de importantă pentru viața culturală a orașului Slobozia. Paralel cu organizarea și consolidarea acestor instituții, viața culturală a Sloboziei a înregistrat o diversificare aproape spectaculoasă, marcată de cenacluri literare (Lucafarul, Arcadia, Artis etc.) și festivaluri („Ionel Perlea”- festival de interpretare a liedului, organizarea unor conferințe, simpozioane, colocvii). Colecțiile Bibliotecii Județene „Ștefan Bănulescu” Ialomița se apropie în prezent de 250.000 documente specifice cu profil enciclopedic - reprezentând toate domeniile cunoașterii, structurate în colecții de bază, colecții uzuale și colecții speciale. Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița este implicată într-un proces de modernizare prin care, alături de serviciile tradiționale, dezvoltă servicii noi și utilizează tehnologii noi, așa cum fac cele mai multe biblioteci ale lumii civilizate. În anul 2021, cu sprijinul Consiliului Județean Ialomița, biblioteca a reușit să achiziționeze un scanner BookEye 5, utilizat în procesul de digitalizare a documentelor de bibliotecă, precum și un sterilizator de cărți și documente. Păstrând aspirațiile predecesorilor, drumul bibliotecii continuă, oferind membrilor comunității ialomițene un fond de carte atractiv, dar și o paletă de servicii și facilități diversificate, mai moderne, mai atrăgătoare.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița, aniversare, biblioteci publice românești, Slobozia, cultură, colecții de bibliotecă

Adriana Florentina Malanciuc. Biblioteca în conștiința tinerei generații

Simpozionul național cu participare internațională *Contribuția bibliotecii la afirmarea diversității culturale în spațiul românesc*, ajuns la ediția a VI-a, s-a desfășurat în data de 11 mai 2022 la Suceava, în format hibrid. Evenimentul a urmărit conștientizarea necesității de abordare academică în cercetarea științifică și didactică, atât pentru a valida rezultatele cercetării științifice, cât și pentru procesul de informare și formare necesar comunității academice. Obiectivul principal îl constituie promovarea și valorificarea colecțiilor de carte și a serviciilor oferite de bibliotecă, prin includerea unor programe, proiecte educaționale și a unor expoziții tematice. Informarea și metodele practice de cercetare din instituții similare (universități, instituții, biblioteci, muzee și altele) au oferit participanților modalități de regăsire, de filtrare eficientă a informațiilor, precum și oportunitatea împărtășirii experiențelor profesionale. Ca în fiecare an, evenimentul a fost prilejuit de sărbătorirea anuală a Zilei Bibliotecarului

din România și a Zilei Internaționale a Cărții și a drepturilor de autor. Tema dezbaterilor acestei ediții a fost *Biblioteca în conștiința tinerei generații*, structurată pe trei axe: Educația online prin cunoaștere, explorare și experiență; Oportunități de educație și formare pentru biblioteca viitorului; Un arc peste timp - de la părintele fondator al limbii italiene, Dante, la părintele inovator și modernizator al acesteia, Alessandro Manzoni. Simpozionul a oferit posibilitatea unor dezbateri, schimburi de păreri, împărtășirea experiențelor din activitatea proprie sau cunoașterea altor modalități de lucru, realizând o punte de legătură între activitatea instructiv-educativă și activitățile extracurriculare.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, simpozion, bibliotecă, diversitate, cercetare, cultură, educație

Mariana Vasile. Johannes Gutenberg și invenția tiparului

Ideea de tiparniță cu litere mobile, procedeul tipografic ce avea să revoluționeze complet modul de comunicare, de transmitere a informațiilor și, implicit, de a face cultură, a fost concepută de mintea genială a lui Johannes Gutenberg. Primele tipărituri ale lui Gutenberg sunt considerate a fi un fragment din *Judecata de Apoi* (1445), care este de fapt o foaie de hârtie confecționată din resturi textile, tăiată strâmb, tipărită pe ambele fețe și care a fost descoperită în coperta unei alte tipărituri. Alte tipărituri din perioada de început a acestei arte care îi sunt atribuite lui Gutenberg sunt: un *Donat* (1450), foile volante *Calendarul astronomic pentru anul 1448* (1457 sau 1458), *Calendarul turcesc* (1455?) și două *scrisori de indulgență* (1454-1455). Cea mai importantă tipăritură a lui Gutenberg este considerată *Biblia cu 42 de rânduri* (1455), cunoscută ca *B42* sau *Mazarina*. Aceasta nu este datată și nici semnată, realizarea ei durând din 1452 până în 1455, într-un format in-folio, în două volume, 741 pagini împreună, tipărită cu missale sau gotico-missale. Tipăriturile ulterioare *B42* au fost *Biblia cu 36 de rânduri - B36* (1458-1460), realizată cu caractere donat-calendar și care se pare că a fost editată în Bamberg. Au urmat *Missale speciale Constantiense* și un *Catholicon* (1460). Tiparul a fost unul dintre motivele importantelor schimbări sociale, politice și psihologice cu care s-a confruntat omenirea de-a lungul secolelor, având o influență covârșitoare asupra fiecărui aspect al culturii universale. Invenția lui Gutenberg a avut un impact enorm asupra istoriei umane ulterioare, atât în domeniul cultural, cât și în cel social. Invenția sa a avut un impact direct asupra răspândirii masive a cărților în Europa, provocând o revoluție informațională.

Cuvinte-cheie: Johannes Gutenberg, invenție, tipar, cărți, tipărituri, Judecata de Apoi, Biblia cu 42 de rânduri, Biblia cu 36 de rânduri, cultură

Mariana Rusu. 70 de ani de lectură publică în orașul Tăuții-Măgherauș, județul Maramureș

Prima bibliotecă a localității Tăuții-Măgherauș din județul Maramureș a fost înființată în anul 1932, de către membrii „Societății Culturale Mihai Eminescu”, cu cărți cumpărate din fondurile serbărilor prezentate. Biblioteca a funcționat în școala veche, pe lângă biserica ortodoxă românească. La bibliotecă se organizau șezători, seri literare, seri de poezie, și periodic, după un program stabilit, membrii societății prezentau „Cronica Săptămânii”, din ziare ca *Gazeta Transilvaniei*, *Libertatea de la Orăștie*, în felul acesta toți membrii comunității având posibilitatea să afle știri din întreaga lume. Anul înființării oficiale

a unei biblioteci publice în localitatea Tăuții-Măgherăuș este anul 1953. Prima înregistrare în Registrul Inventar al Bibliotecii Comunale Tăuții-Măgherăuș a avut loc în data de 4 februarie 1953. Până la sfârșitul anului s-au înregistrat 1.871 de volume de carte, 95% din totalul volumelor fiind în limba maghiară. Astăzi, biblioteca deține 9.762 de volume, toate înregistrate în sistem automatizat, are 395 de utilizatori activi, aproximativ 3.500 de volume împrumutate anual și aproape 1.000 de participanți la programe și proiecte educative pentru populație. În 2023 Biblioteca Orășenească Tăuții-Măgherăuș a sărbătorit 70 de ani de existență oficială, ocazie cu care au fost organizate momente artistice, expoziții de desene și carte, precum și o masă rotundă cu tema „Bibliotecarul, noblețea unei profesii”. Prezent la sărbătoare, dr. Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, a făcut o donație de...70 de cărți. Marcarea celor șapte decenii de existență a bibliotecii publice în Tăuții-Măgherăuș a prilejuit și inaugurarea bibliotecii stradale, prin proiectul „Biblioteci stradale-acces la lectură, educație și cultură”. Biblioteca stradală aparține tuturor, funcționează permanent și este alimentată cu cărți pentru toate vârstele și toate gusturile. Principiul este să iei o carte, să o citești, apoi să o returnezi și, eventual, să donezi o carte.

Cuvinte cheie: biblioteci publice, comunitate, evenimente, Biblioteca Orășenească Tăuții-Măgherăuș, aniversare, județul Maramureș

Library: Journal of bibliography and information science - Anniversary thoughts - 75 years

Library: Journal of bibliography and information science has been one of the landmarks of Romanian bibliography for 75 years. Founded in 1948, issued without interruption, the publication has remained open to professionals from all types of libraries and infodocumentary institutions. Known colloquially as *Library Journal*, the publication is for librarians all over the country, dealing with the library phenomenon entirely. In 2013, on the occasion of its 65th anniversary, special issues were dedicated to the anniversary and the columns were unique: “Editorial”, “Short historical journey 1948-2013”, “Great Romanian bibliologists and *Library Journal*”, “The professional dimension of the publication”, “The cultural dimension of the publication”, “Interviews with former editors and/or contributors”. In 2018, on the occasion of its 70th anniversary, celebratory issues were published by including, alongside the already established sections, a special one: “*Library. 70 years*” which included evocations of issues chosen by the editor-in-chief, covering the period 1953-2008. *Library Journal* has passed gracefully from the printing presses and library shelves to the screens of computers, tablets and phones, but its virtual pages have remained and continue to remain open to the opinions of PhD students and professionals, whether they work in the libraries of the largest university centres or in county, town or municipal libraries. It is the librarianship journal of the entire National Library System, reflecting the topics of interest to the field. Robert Coravu, Aurelia Mircescu, Constantin Ittu are contributors who wanted to send anniversary messages in

this collage dedicated to the celebration of this event: 75 years of continuous publication.

Keywords: *Library Journal* - 75 years, anniversary messages, National Library of Romania, librarianship periodical, Romanian librarianship

Claudia Mărgărit. LIBER annual conference - information and discussion forum open to research libraries

From 5-7 July 2023, the 52nd Annual LIBER Conference, a very important discussion forum for the European research community, was held in Budapest. The LIBER Association (Ligues des Bibliothèques Européennes de Recherche) was founded in 1971 with the aim of supporting innovation and development of research libraries and the dissemination of knowledge, information and experience in the field. Under the theme *Open and trusted: Reassessing Research Library Values*, the LIBER Annual Conference 2023 was hosted by the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences and the Central European University (CEU), in Budapest. During the conference, delegates had the opportunity to participate in a variety of workshops, presentations and visits to Budapest’s most prestigious cultural institutions. The LIBER Annual Conference 2023 aimed and succeeded in bringing together more than 400 specialists from libraries and other research institutions in Europe. The LIBER Conference 2023 can be summarised as follows: 3 keynote speakers, 2 panel discussions, 12 parallel sessions, 12 workshops. Throughout the conference, ideas, initiatives and successful projects run by libraries, universities and information and documentation centres were discussed, as well as obstacles and problems encountered in their daily work.

Keywords: The LIBER Annual Conference 2023, Budapest, research libraries, open access, social innovation

Corina Dovîncă. Involvement of the “Carol I” Central University Library in national information and documentation projects and access to scientific literature

The themes of the digital age in which we live reflect the increasingly networked nature of the librarianship profession, as well as the focus of academic institutions on building and communicating digital collections and on consortia collaboration. The distinctive roles played by the university libraries, through their librarians and information professionals, are to collect, systematize and facilitate access to the most prominent scientific resources in electronic format, in accordance with the current needs of specific users. Following these goals, the “Carol I” Central University Library in Bucharest has been actively involved in a series of projects. This article is a review of these collaborative efforts: the first part is dedicated to the initial projects, through which Bucharest Central University Library together with other important academic and research institutions in the country, contributed both to the outline of a national information and documentation strategy and to the launch of the ANELIS project - a national project of major importance for the effective acquisition of electronic resources. The second part of this article describes the main contributions of the projects initiated by the Anelis Plus Association and supported by its members to the development of society by connecting to the best sources of knowledge.

Keywords: digital collections, scientific resources, electronic resources, information strategy, university libraries, databases, Anelis Plus, consortium

Marius George Coșarcă. Aspects of the work of the theologian Teodor N. Manolache at the Library of the Faculty of Orthodox Theology and of the University Theological Institute in Bucharest

The study presents some aspects related to the activity of the theologian Teodor N. Manolache, who served as librarian at the Faculty of Orthodox Theology from 1929 to 1957, and later, when the Faculty changed its title, at the University Theological Institute in Bucharest. Also mentioned are the publications currently in the Ecclesia Library of the Faculty of Theology, with Teodor N. Manolache as author. After only a few years in this noble job, he wrote an article describing the situation of this Library, showing the shortcomings and difficulties faced by its supporters, who were constantly preoccupied not only by organizational and administrative concerns, but also by the desire to increase the number of books, which was achieved by promoting a judicious acquisition policy. Teodor N. Manolache's book concerns are multiple and different, as he has published, alone or in collaboration, numerous articles, reviews, reviews in various periodicals. By harmoniously combining library work with documentation and research, Teodor N. Manolache manages to compile the bibliographies of two great personalities of the Romanian Church: Metropolitan of Moldavia Veniamin Costachi, and Nicodim Munteanu, Patriarch of Romania. Theologian and journalist by vocation, Teodor N. Manolache has numerous studies, reviews, and reports printed in magazines in the country and abroad.

Keywords: Teodor N. Manolache, library, faculty, theology, orthodoxy

Irina Nițu. Special event at the National Library of Romania: the exhibition *Viorel Cosma. The prolific musicologist and the Enescu fascination of the "George Enescu" National Museum. Opening and extraordinary recital*

The Atrium Hall of the National Library of Romania hosted, from 7 to 24 September 2023, an event held under the aegis of the "George Enescu" International Festival, in partnership with the "George Enescu" National Museum in Bucharest. It has been presented the photo-documentary exhibition entitled *Viorel Cosma. The prolific musicologist and the Enescu fascination*, a tribute to the famous musicologist on the 100th anniversary of his birth (1923-2017). The exhibition was created by the PhS researcher Irina Nițu and the graphic designer Horia Nițu with unpublished documents from the family archive, made available by Coralia Cosma and Roxana Cosma. The opening brought together the managers of the organising institutions - Cristina Andrei ("George Enescu" National Museum) and Adrian Cioroianu (National Library of Romania), as well as two elite Romanian musicians: violinist Gabriel Croitoru and pianist Mihai Ungureanu. They presented the audience with well-known instrumental miniatures by composers Fritz Kreisler, Antonin Dvořák, Edgar Edgar Edgar, George Enescu, Ede Poldini, Camille Saint-Saëns and Moritz Moszkowski/Pablo Sarasate, performed on George Enescu's famous Guarneri del Gesù violin. Alongside the exhibition panels dedicated to Viorel Cosma, visitors could admire an unpublished document from the National Library's Sheet Music Collection: a page from the score of the reduction for voices and piano of George Enescu's *Oedipus*. It is a valuable print, published by Salabert in 1934, containing a holograph

dedication to the composer Alfred Alessandrescu and various autograph annotations by the latter, a page revealed to the public by Raluca Bucinschi, Simona Noapteș and the graphic artist Constantin Popovici.

Keywords: George Enescu, National Library of Romania, event, exhibition, recital, collaboration, musicologist, autograph

Maria Magdalena Ioniță-Roșoiu. Notes on the old Romanian book printed in Buda: the special collections of the "Dinicu Golescu" County Library Argeș

At the end of the 18th century and the beginning of the 19th century, books in Romanian were printed in Romanian centres in Bucharest, Râmnic, Blaj, Iași, Neamț Monastery, but book production was lower than in the 17th century. Thus, Romanian scholars began to print more and more in European centres, the Buda centre occupying an important place in the production of Romanian books. The most flourishing period of the Romanian section of the Buda Printing House was when the censors and proofreaders were illustrious representatives of the School of Transylvania (Samuil Micu: 1804-1806, Gheorghe Șincai: 1806-1808, Petru Maior: 1808-1821, Ioan Teodorovici: 1821-1830). *Lesicon românescu-lătinescu-ungurescu-nemțescu: quare de mai multi autori, in cursul'a trideci, și mai multoru ani s'au travatu*, 1825 (special collections fund, "Dinicu Golescu" Argeș Public County Library), considered by Lazăr Șăineanu the first modern dictionary of the Romanian language, ends the classical period of the School of Transylvania. The 1,000-page work contains the quadrilingual translation and etymology for some 10,000 words and terms of the Romanian language, and includes in its opening a reprint of Petru Maior's *Romanian Orthography*. Some 240 books were printed in Romanian, including over 20 church books. They were made to order, and some works were based on the model of books printed in Romanian territories (e.g. *Octoiul*, 1811 has a less luxurious version printed in the same year in Râmnic - both belong to the special collections fund, Argeș Public County Library). This fund includes a generous number of books printed in Buda, most of them religious, written in Romanian, with Cyrillic and transitional alphabet (except for the *Buda Lexicon*, 1825 - Latin alphabet), red and black printing, on watermarked paper. The books have numerous typographical illustrations (engravings, frontispieces, ornate lettering, vignettes) and ex-libris, as well as various inscriptions referring to the owners of the books, dates, helping us to reconstruct historical periods and moments, providing information about social and family relationships, natural phenomena, etc. These inscriptions have been identified in the contents of the printings presented.

Keywords: old Romanian books, University of Buda printing house, special collections, "Dinicu Golescu" Argeș Public County Library

Simona Teodora Adamovici. Bucovina Library "I.G. Sbiera" Suceava Library celebrates its 100th anniversary

The establishment of a public library in Suceava was an idea that sprouted before the First World War and was developed after the Great Union of 1918, when the social-economic and political context allowed this. Its existence was supported by the cultural societies of Suceava "Romanian School", "National House" and the "Ștefan cel Mare" High School whose teachers dedicated themselves to the organization and operation of the institution, in the first quarter of the century. Its legal founder was Dr. Eusebie Popovici and its headmaster, until 1944, was

Prof. Cornel Sorocean. The reorganization of the library after 1945 and the administrative-territorial changes required the succession of distinct periods. The original collection suffered significant destruction through theft, burning and loss. What was preserved was enriched by donations from personalities of Romanian science and culture, refugees from northern Bucovina, with roots in the area torn from the country's body. The special collections are rich, diverse and unique and entered the library as donations from people with roots in northern Bucovina. The library has gone through several stages, having the status of a central-regional (1950-1968), municipal (1968-1974), county (1974-1992) library. Since 1956, only people of high moral standing and higher education have been appointed to the management, who have saved, protected, preserved and enriched as much as it has been preserved from the original collection, adding valuable contributions from donors with roots in Bucovina, most of them educated at the University of Chernivtsi. It was a real wave of donations, bringing together again the leading figures of national culture, originally from Bucovina. This anniversary year, in December, 100 years of uninterrupted activity are celebrated with book launches, exhibitions, conferences, piano recitals with special guests.

Keywords: "I.G. Sbiera" Public County Library Suceava, Bucovina, Central Library of Suceava, culture, education, collections, donations, anniversary

Ioana Necula. Ethno-folkloric aspects of the Argeş-Muscel cultural area

The folk creation from the Argeş-Muscel area is presented in a unitary structure with that of the other folkloric areas of the country, an aspect that is mainly due to the numerous interferences and ethno-folkloric borrowings in a reciprocal sense. The ethnography of Muscel plays an important role in the description and presentation of the specific values of traditional Romanian material and spiritual culture. Folk art in Argeş and Muscel has rich and interesting traditions, the folk costume being a piece de resistance of the beauty and talent of the anonymous artist. Thus, the unitary line of the structure of the Muscel folk costume stands out. Special ethnographic elements can also be found in the objects made for ceremonial occasions, linked to human existence, the most important moments of life: birth, wedding (marriage) and death. They have a great symbolic complexity perpetuated from ancient times. In this ancient home of Argeş and Muscel ethnography had and still has an important role in the preservation and enhancement of Romanian folk traditions. It is that sentimental archive that identifies us and presents us to the world through our authentic, unmistakable values. The folklore of Argeş and Muscel, open to thematic and structural innovations, has assimilated in its dowry, over time, folk vestiges from Transylvania and Moldova, a phenomenon that has led to the strengthening of spiritual unity.

Keywords: "Dinicu Golescu" Argeş Public County Library, special collections, postcards, ethnography, folk costume, tradition, conservation

Raluca Bucinschi. Maria Callas - a voice loved by the gods and adored by the people

At the beginning of the 20th century, opera performances became a focal point of social life and in this context, in 1923, a star of opera was born, who would succeed in eroding the myth of the famous tenors, creating a name and a style of interpretation that bore the signature of uniqueness, but

also transferring all interest to sopranos. It is Maria Callas, who succeeded in setting a boundary in which singers would be divided into those who preceded Callas and those who followed her. Even though she was only 15, she was admitted to the Athens Conservatory, where she studied with famous teachers such as Nicola Moscona, Marta Trivella and Elvira de Hidalgo, who made her give up her mezzo-soprano voice and cultivated her high notes. Maria Callas's voice has conquered listeners, and thanks to documentary recordings continues to do so today. Maria Callas's career was sealed in 1947 with her debut at the *Verona Arenas* and her closeness to the two men in her life: the conductor Tullio Serafin and Giovanni Battista Meneghini, who would become her husband and manager. Directors Luchino Visconti and Franco Zeffirelli, important conductors such as Leonard Bernstein, Herbert von Karajan, George Prêtre, as well as valuable colleagues such as Franco Corelli, Tito Gobi, Tito Schipa, Mario del Monaco, Nicola Rossi-Lemeni, John Vickers, Giuseppe di Stefano, Boris Hristov and others will contribute to the fulfilment of Maria Callas' personality. Thanks to her inimitable voice, the refinement of the outfits tailored for her by famous designers, the sumptuous furs, the glittering jewellery, the tumultuous relationship with the millionaire Aristotle Onassis, Maria Callas became the face of famous fashion houses, defining her diva status. Maria Callas was a complete performer, and she made the most of all the roles she has accepted and presented to the public. The soprano's recordings held by the National Library of Romania bear witness to her masterly interpretation of roles in *Medea*, *Norma*, *La Sonnambula*, *La Traviata*, *Il Barbiere di Siviglia*, *Lucia di Lammermoor* and others, with world famous orchestras.

Keywords: National Library of Romania, Maria Callas, scores, photos, sound recordings, video recordings

Silviu-Constantin Nedelcu. The Humoristic Newspaper *Cock-a-doodle-do!* (1876-1877)

In Romania, the humoristic press had an exuberant period at the end of the 19th century and the beginning of the 20th century: at that time, in Bucharest alone, there were over 300 satire and humoristic magazines or newspapers. During their existence, the magazines published in their pages quotations, epigrams, jokes, maxims, verses, sometimes accompanied by caricatures and illustrations, as well as a series of pamphlets, aimed at the elite of society and the political class. In some cases, the authors were sued several times by those who considered themselves defamed for the texts they published. The article features one of the most interesting humorous newspapers of the 19th century, *Cock-a-doodle-do!* This periodical appeared in Bucharest between 1876 and 1877 and, although it claimed to be a humorous newspaper, in fact, it was an opposition newspaper against the Liberals. The pages contained humorous, amusing texts satirising C.A. Rosetti, Dimitrie Brătianu, Ion Ghica and other politicians at the helm of the country at that time. The newspaper's brief appearance shows us once again that the opposition press hasn't had a long history in Romania. Poems, pamphlets and humorous articles flood the pages of *Cock-a-doodle-do!*, which slanders the morals of the politicians eager to enrich themselves at the expense of the people who elected them. In the Romanian tradition, we "make fun of trouble", and jokes or popular anecdotes whether they come from the collective imagination or are creations attributed to various authors,

such writings have often made their way into the pages of the Romanian magazines, as was the case with *Cock-a-doodle-do!* newspaper.

Keywords: *Cock-a-doodle-do!*, Dimitrie Brătianu, C.A. Rosetti, Ion Ghica, Romanian Academy Library, humoristic press, Romanian press

Gabriela Tomescu. Ia or the *altița* shirt reflected in the Special Collections of the “Dinicu Golescu” County Library Argeș

Ia, the traditional Romanian blouse, has been included in the UNESCO patrimony during the seventeenth session (2022) of the Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. The art of the traditional blouse with embroidery on the shoulder (*altița*) represents an element of cultural identity in Romania and the Republic of Moldova. The high-waisted blouse, the Romanian *ia* as it is known to all, represents a legacy passed down, out of love and with love, from generation to generation. Worn by girls and women, painted and sung in verses, promoted assiduously, with pride, including by Queen Marie and the Royal Family of Romania, the blouse is one of the identifying elements of Romanian cultural identity. The art of the traditional blouse with embroidery on the shoulder (called *altița*) is an essential part of Romanian and Moldovan folk dress for men and women. It juxtaposes a simple cut with rich and colourful ornamentations that are stitched using complex sewing techniques. The blouses are white and made of natural fibres (flax, cotton, hemp), and the complex stitch combines horizontal, vertical and diagonal seams that result in a specific pattern and texture. The styles and techniques vary according to the region and the wearer's age, as well as to the skills of the women who create the blouses. The motifs and ornamentation are also varied: from geometric and stylised registers to organic shapes, and from sombre to vivid colours. Traditional blouses with *altița* are made entirely by hand. The craftsmanship is exclusively female and generally passed on within families, although some organizations, museums and schools organize camps and courses. Today, interest in creating these blouses is steadily increasing, with the practice viewed as a means of relaxation and of affirming one's national identity and maintaining visible ties to the past.

Keywords: traditional Romanian blouse, Argeș-Muscel region, UNESCO patrimony, “Dinicu Golescu” Argeș Public County Library, special collections

Cristina Marinescu. Religiosity and ethics in some folk tales collected by Justin Ilieșiu

In the manuscript collection of the National Library of Romania there is a document that is not spectacular in its external presentation, a stack of files containing some folk tales collected by Justin Ilieșiu, poet, gazetteer and translator (1900-1976), who contributed to the knowledge of folklore from Năsăud region. The manuscript is actually made up of disparate sheets of paper with different textures, written in blue ink, pencil or black ink that has become sepia through fading. At the end, there is the table of contents, as in an ordinary bound book. The manuscript contains the fairy tales “Alexander the Miller”, “The Golden Tears”, “The Silver Fortress”, “The Enchanted Mirror”, “The Handsome Andrew”, “The Old Man and the Old Woman”, “The Clever Girl”, “The Devil's Tail” and “It Is Not Good to Dig Another

Man's Grave”. The fairy tales in the manuscript are typical of popular creation, invariably being about the triumph of good over evil, but, unlike secular cultured literature, the foundation of ethics is religious. In a tone imbued with a sense of humour, this world is seen as a space for the manifestation of the divine and demonic beings, with people holding the balance between the two through their moral choices. It should be noted the aspect of fortuna labilis, shifting fortune, changing fate, which characterises the heroes' journey, with the long-term victory of the good despite the seemingly insurmountable ordeals through which they pass. The popular author has both discernment and generosity of vision: it's a balance we all need in the sad state of confusion we live in today's excessively secular society. Like biblical stories, folk tales do not work with abstractions. It is wrong to regard them as naive creations intended only for the child and the ethnographic researcher; they are “organic” food for our moral conscience. The religious revival of the last two decades recommends them as a way of inner renewal.

Keywords: National Library of Romania, special collections, manuscripts, folk tales, religiosity, ethics

Raluca Man. Gabriel García Márquez Public Library in Barcelona, the world's best new public library in 2023

Systematic and the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) have awarded the Public Library of the Year Award, honoring new and innovative public libraries. The award is given each year to the world's best public library, a newly built public library that combines functional architecture with creative IT solutions and incorporates local culture with digital development. The Gabriel García Márquez Library in Barcelona, the 2023 winner, is an excellent example of how a library can serve as a crucial link between people and communities. The entire construction process, including the selection of materials, was characterised by rigorous sustainable choices and bold and ambitious solutions. Inaugurated on 28 May 2022 as the central library of the Sant Martí district, the library is a space of proximity for all the inhabitants of the city, a vital place for civil sector activities organised by the social, cultural and educational bodies of the district. The library, which focuses on Latin American literature, is named after Nobel Prize winner Gabriel García Márquez. Barcelona is particularly honoured by the Colombian writer and journalist, who lived in the city from 1967 to 1975. The library focuses mainly on learning and social connection, offering workshops in creativity, languages and digital literacy. With its unique facilities, which include an auditorium, a radio studio, a cooking studio and a sensory space for children and young people, the library appeals to a wide range of interests and experiences. The library incorporates sustainable strategies that have enabled it to achieve LEED Gold certification on May 11, 2023, an international certification system for sustainable buildings that is based on incorporating into the design aspects of energy efficiency, use of alternative energy, improved indoor environmental quality, water efficiency, materials selection.

Keywords: IFLA, annual award, Gabriel García Márquez Public Library in Barcelona, public library of the year 2023, technologies and innovation, sustainability, LEED Gold certification

Mihaela Cotfas, Paula-Luiza Chiru. Motivation, methods and learning strategies based on storytelling

The art of storytelling is the most engaging way to teach a subject, to convey information or educational values, and it can be accessible at any age to people of any level. The art of storytelling can take us out of our often dull and grey everyday lives and into story worlds full of vibrancy and colour and then allow us to see the world around us with new eyes, new perspectives. It starts from a story, a message, a value, a principle that is meant to be conveyed, to be understood, explored and then adapted in a personal way. Motivation of the learner for learning can, within certain limits, be translated into motivation for a teaching career although significant differences can undermine the whole approach. Some of the most representative definitions in the literature are presented and, according to them, motivation refers to: factors within the individual that stimulate, maintain and channel behaviour towards a goal; dynamics of behaviour, the process of initiating, sustaining and directing the body's activities. Based on these definitions, certain interactive teaching strategies, learning strategies and teaching methods are listed. The authors also review oral and written communication methods which are adapted to the characteristics of teaching and learning a subject in school. The learning-game-assessment tools fulfil the following functions: information communication, learner activation, formative and assessment, while providing support for the imaginative activity of learners, technical support for learning, and a time-saving function in the lesson. It also contributes to the improvement of the teacher-pupil relationship and to self-improvement in the context of lifelong learning. We are witnessing a genuine media revolution. Today, through web technologies, applications and services, the educational process can consistently support interaction and communication between users, the sharing of knowledge, the collaboration that can be established between several users and, in a constructive way, the information-instruction process.

Keywords: school pedagogy, interactive teaching strategies, learning strategies, motivation, teaching methods, art of storytelling

Vasilica Șerban. "Ștefan Bănuțescu" Public County Library Ialomița at 90 years since its foundation

By the nature of its information resources, current and retrospective, thanks to its modern and generous spaces, and by the offer of educational, formative, cultural and leisure activities, "Ștefan Bănuțescu" Public County Library Ialomița is unique in the landscape of cultural institutions of the county. This year, the library celebrates 90 years of existence and presents itself as a reference institution of the Ialomița area, which holds the largest encyclopedic info-documentary heritage in the county. Its activity is constantly oriented towards diversifying and modernising services for users. After 1950, when the Slobozia city public library was established, but especially after 1968, the year of territorial-administrative reorganization in Romania, when Slobozia became the capital of Ialomița county, cultural institutions became a particularly important coordination for the cultural life of Slobozia. Parallel to the organization and consolidation of these institutions, Slobozia's cultural life has undergone an almost spectacular diversification, marked by literary gatherings (Luceafarul, Arcadia, Artis, etc.) and festivals ("Ionel Perlea" - festival of lyric interpretation, organization of conferences, symposiums, colloquia). The collections of the "Ștefan Bănuțescu" Public County Library Ialomița are currently

close to 250,000 specific documents with an encyclopedic profile - representing all fields of knowledge, structured in basic collections, usual collections and special collections. "Ștefan Bănuțescu" Public County Library Ialomița is involved in a process of modernization through which, besides the traditional services, it develops new services and uses new technologies, as do most libraries of the civilized world. In 2021, with the support of the Ialomița County Council, the library managed to purchase a BookEye 5 scanner, used in the process of digitizing library documents, as well as a book and document sterilizer. Keeping the aspirations of its predecessors, the library's journey continues, offering members of the Ialomița community an attractive book collection, as well as a more modern, attractive and diversified range of services and facilities.

Keywords: "Ștefan Bănuțescu" Public County Library Ialomița, anniversary, Romanian public libraries, Slobozia, culture, library collections

Adriana Florentina Malanciuc. Library facing the awareness of the younger generation

The national symposium with international participation *The contribution of the library to the affirmation of cultural diversity in the Romanian space*, reached its 6th edition, took place on 11 May 2022 in Suceava, in hybrid format. The event aimed to raise awareness of the need for an academic approach in scientific and didactic research, both to validate the results of scientific research and for the information and training process required by the academic community. The main objective is to promote and enhance the book collections and services offered by the library, including programmes, educational projects and thematic exhibitions. Information and practical research methods from similar institutions (universities, institutions, libraries, museums and others) provided participants with ways to find and efficiently filter information, as well as the opportunity to share professional experiences. As every year, the event was held to celebrate the annual Romanian Librarian's Day and the International Book and Copyright Day. The theme of 2022's debates was *Library facing the awareness of the younger generation* and it has been structured along three axes: Online education through knowledge, exploration and experience; Education and training opportunities for the library of the future; An arc across time - from the founding father of the Italian language, Dante, to its innovator and moderniser, Alessandro Manzoni. The symposium offered the opportunity to debate, exchange opinions, share experiences from one's own work or get to know other ways of working, creating a bridge between the instructive-educational activity and extracurricular activities.

Keywords: "Ștefan cel Mare" University of Suceava Library, symposium, library, diversity, research, culture, education

Mariana Vasile. Johannes Gutenberg and the printing press invention

The idea of the movable-type printing press, a typographic process that was to completely revolutionise the way we communicate, convey information and, implicitly, create culture, was conceived by the brilliant mind of Johannes Gutenberg. Gutenberg's first prints are thought to be a fragment of the *Last Judgement* (1445), which is actually a sheet of paper made from textile scraps, cut crooked, printed on both sides and found in the cover of another print. Other early prints attributed to Gutenberg are a *Donatus* (1450), the flyleaf *Astronomical*

Calendar for the year 1448 (1457 or 1458), the *Turkish Calendar* (1455?) and two *letters of clemency* (1454-1455). Gutenberg's most important print is considered the *42-line Bible* (1455), also known as the *B42* or *Mazarin Bible*. It is undated and unsigned, taking from 1452 to 1455 to be produced, in an in-folio format, in two volumes, 741 pages together, printed with missals or gothic missals. Later prints of *B42* were the *36-line Bible - B36* (1458-1460), made in Donat-calendar type and apparently published in Bamberg. Those were followed by the *Missale speciale Constantiense* and a *Catholicon* (1460). Printing has been one of the driving forces of the important social, political and psychological changes that mankind has faced over the centuries, having an overwhelming influence on every aspect of universal culture. Gutenberg's invention had an enormous impact on subsequent human history, both in the cultural and social spheres. His invention had a direct impact on the massive spread of books in Europe, sparking an information revolution. Keywords: Johannes Gutenberg, invention, printing, books, prints, Last Judgement, 42-line Bible, 36-line Bible, culture

Mariana Rusu. 70 years of public reading in Tăuții-Măgherăuș, Maramureș county

The first library of Tăuții-Măgherăuș in Maramureș county was founded in 1932 by the members of the "Mihai Eminescu Cultural Society", with books bought from the funds of the presented festivals. The library functioned in the old school, next to the Romanian Orthodox church. At the library, literary gatherings, poetry and literary soirées were organized, and periodically, according to an established program, the

members of the society presented "Chronicle of the Week", from newspapers such as *Gazeta Transilvaniei*, *Libertatea de la Orăștie*, in this way all members of the community had the possibility to hear the news from all over the world. The year of the official establishment of a public library in Tăuții-Măgherăuș is 1953. The first entry in the Inventory Register of the Tăuții-Măgherăuș Municipal Library was made on 4 February 1953. By the end of the year, 1.871 volumes of books were registered, 95% of the total volumes being in Hungarian. Today, the library holds 9.762 volumes, all registered in an automated system, has 395 active users, about 3.500 volumes borrowed annually and almost 1.000 participants in educational programmes and projects for the population. In 2023 the Tăuții-Măgherăuș City Library celebrated 70 years of official existence, on which occasion artistic moments, exhibitions of drawings and books, as well as a round table on the theme "The Librarian, the nobility of a profession" were organized. Present at the celebration, Dr. Teodor Ardelean, director of the "Petre Dulfu" Public County Library in Baia Mare, donated...70 books. The seven decades of existence of the public library in Tăuții-Măgherăuș was also marked by the inauguration of the street library, through the project "Street libraries - access to reading, education and culture". The street library belongs to everyone, is permanently open and is stocked with books for all ages and tastes. The principle is to take a book, read it, then return it and possibly donate a book. Keywords: public libraries, community, events, Tăuții-Măgherăuș Municipal Library, anniversary, Maramureș county

SUMMARY

Library: Journal of bibliography and information science - Anniversary thoughts - 75 years

Robert Coravu / Aurelia Mircescu / Constantin Ittu..... p. 3

HIGHLIGHTS ON LIBRARIANSHIP.

LIBRARY GUIDELINES

LIBER annual conference - information and discussion forum open to research libraries

Claudia Mărgărit p. 7
Involvement of the “Carol I” Central University Library in national information and documentation projects and access to scientific literature

Corina Dovîncă..... p. 9
Aspects of the work of the theologian Teodor N. Manolache at the Library of the Faculty of Orthodox Theology and of the University Theological Institute in Bucharest

Marius George Coșarcă..... p. 14

ON ROMANIAN LIBRARIES

Special event at the National Library of Romania: the exhibition *Viorel Cosma. The prolific musicologist and the Enescu fascination* of the “George Enescu” National Museum. Opening and extraordinary recital

Irina Nițu p. 17
Notes on the old Romanian book printed in Buda: the special collections of the “Dinicu Golescu” County Library Argeș

Maria Magdalena Ioniță-Roșoiu p. 22
Bucovina Library “I.G. Sbiera” Suceava Library celebrates its 100th anniversary

Simona Teodora Adamovici..... p. 25
Ethno-folkloric aspects of the Argeș-Muscel cultural area

Ioana Necula p. 29
Maria Callas - a voice loved by the gods and adored by the people

Raluca Bucinschi p. 33

CULTURAL HERITAGE

The Humoristic Newspaper *Cock-a-doodle-do!* (1876-1877)

Silviu-Constantin Nedelcu p. 37
Ia or the altița shirt reflected in the Special Collections of the “Dinicu Golescu” County Library Argeș

Gabriela Tomescu..... p. 43
Religiosity and ethics in some folk tales collected by Justin Ilieșiu

Cristina Marinescu..... p. 46

LIBRARY ABROAD

Gabriel García Márquez Public Library in Barcelona, the world’s best new public library in 2023

Raluca Man..... p. 48

GUTENBERG’S GALAXY

Motivation, methods and learning strategies based on storytelling

Mihaela Cotfas, Paula-Luiza Chiru p. 52
“Ștefan Bănuțescu” Public County Library Ialomița at 90 years since its foundation

Vasilica Șerban p. 55
Library facing the awareness of the younger generation

Adriana Florentina Malanciuc..... p. 58
Johannes Gutenberg and the printing press invention

Mariana Vasile..... p. 62
70 years of public reading in Tăuții-Măgherăuș, Maramureș county

Mariana Rusu..... p. 65

IMPORTANT

Din anul 2019, periodicul apare doar online, pe site-ul Bibliotecii Naționale a României, în secțiunea „Reviste BNR”. Pentru achiziționarea de numere deja apărute, plata se face în contul Bibliotecii Naționale a României: RO42TREZ7035009XXX014057, TREZORERIE sector 3, București, cod fiscal: 6312079 – București sau în numerar la casieria bibliotecii. Costul unui exemplar este de 12 lei. *Persoană de contact: Alexandrina Gabor (tel.: 021.3142434/1033).*

Începând cu anul editorial 2010, *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării* este indexată pe platformele online EBSCO și ProQuest.

AMM

ISSN 2668-618X
ISSN-L 1220-3386

